

**ИЗВЕШТАЈ О САМОВРЕДНОВАЊУ ВИСОКЕ
ПОСЛОВНЕ ШКОЛЕ СТРУКОВНИХ СТУДИЈА У
НОВОМ САДУ**

ВИСОКА ПОСЛОВНА ШКОЛА
СТРУКОВНИХ СТУДИЈА
НОВИ САД
Наставно веће
БРОЈ: 1-429/2
ДАТУМ: 27.05.2019. год.

Наставно веће Високе пословне школе струковних студија у Новом Саду, на седници одржаној 27.05.2019. године, донело је следећу:

ОДЛУКУ

Усваја се Извештај о самовредновању Високе пословне школе струковних студија у Новом Саду, према тексту приложеном уз ову одлуку као њен саставни део.

ПРЕДСЕДНИК НАСТАВНОГ ВЕЋА:

Др Јелена Дамњановић, директор

Основни подаци о Високој пословној школи струковних студија у Новом Саду

Висока пословна школа струковних студија у Новом Саду је државна школа која има традицију дугу преко 59 година у образовању кадрова економске и информатичке струке.

Висока пословна школа струковних студија у Новом Саду је индиректно и правни следбеник две бивше новосадске више школе, Више економско-комерцијалне школе (основане 1959. године) и Више школе за организацију и информатику (основане 1967. године), од којих је одлуком Владе Републике Србије настала Виша пословна школа у Новом Саду.

Оснивач Школе је Република Србија на основу одлуке Владе Републике Србије о оснивању Више пословне школе у Новом Саду и о укидању Више економско-комерцијалне школе у Новом Саду и Више школе за организацију и информатику у Новом Саду од 21.05.1996. године, број акта: 05 број 612-1713/96. На основу одлуке, Школа је преузела имовину, средства, раднике и студенте претходне више школе, као и сва права и обавезе.

Школа послује на основу дозволе за рад издате од стране Покрајинског секретаријата за високо образовање и научноистраживачку делатност. Својом програмском концепцијом Школа се определила да образује стручњаке, који су у промењивим и сложеним условима стицали савремена и адаптивна знања, као и примењиве и практичне вештине, тако да је од самих почетака често пролазила кроз фазе реформи и заузимања одговарајућег места у систему школства. Циљ према којем су се усмеравале промене је стварање услова за модерно образовање кадрова економског и информатичког профила. Интензивним грађевинским радовима, проширењем и преуређивањем, простор за извођење наставе, наставнички кабинети, административне и друге просторије, припремљени су за будуће одвијање предвиђених наставних и других процеса у Школи. Створени су технички услови за реализацију образованог процеса и примену савремених информационих технологија. Увећан је и библиотечки фонд новим књигама домаћих и страних аутора.

Комисија за акредитацију и проверу квалитета Републике Србије је 2007. године донела одлуку по којој је Виша пословна школа у Новом Саду добила уверење о акредитацији, чиме је постала Висока пословна школа струковних студија. Школа је међу првима добила акредитацију и дозволу за рад у складу са новим Законом о високом образовању и Болоњском декларацијом.

Школа своју делатност остварује на две локације односно две пословне зграде које се налазе у Новом Саду, у ул. Владимира Перића-Валтера бр. 4 и на Булевару краља Петра I, бр. 38/III.

У Високој пословној школи струковних студија студенти могу похађати следеће студијске програме основних струковних студија у трајању од 3 године (6 семестара):

- **Финансије и банкарство** (бол. 17),
- **Трговина и међународно пословање** (бол. 12, бол. 17),
- **Примењена информатика** (бол. 16),
- **Туризам и хотелијерство** (бол. 12, бол. 17),

- **Предузетништво** (бол. 17),
- **Предузетнички бизнис** (бол. 12),
- **Финансијско пословање и рачуноводство** (бол. 12).

Такође, студенти могу похађати и специјалистичке струковне студије у трајању од 1 године, односно 2 семестра и то на следећим студијским програмима:

- **Банкарско и берзанско пословање** (бол. 17),
- **Менаџмент** (бол. 14),
- **Банкарство и осигурање** (бол. 12).

Студенти могу похађати и мастер струковне студије у трајању од 2 године, односно 4 семестара и то на следећем студијском програму:

- **Међународно пословање и финансије.**

Школа пружа услове за модерно образовање кадрова уз сва расположива средства како наставног и ненаставног особља, тако и у погледу коришћења свих техничких ресурса које школа поседује.

Циљ школе је стварање кадрова који ће поседовати савремено знање, примењиво на тржишту рада. Школа гради ефикасну интеракцију са окружењем, послује по тржишним принципима атрактивности и конкурентности и континуирано ради на побољшању услова за рад и студирање.

НАЗИВ ВИСОКОШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ:
ВИСОКА ПОСЛОВНА ШКОЛА СТРУКОВНИХ СТУДИЈА НОВИ САД

АДРЕСА: Владимира Перића – Валтера бр. 4 и Булевар краља Петра бр. 38/III
Web адреса: www.vps.ns.ac.rs

Образовно-научно/образовно-уметничко поље:

Друштвено-хуманистичке науке Природно-математичке науке	
--	--

Број студената	
Основне струковне студије	1.243
Специјалистичке струковне студије	12
Студије вишег образовања	26
Мастер струковне студије	39
Укупан број студената	1.320

Број наставника	Наставник страног језика	Наставник вештина	Предавачи	Професори стр.студ.	Доценти	Ванредни професори	Редовни професори
У сталном радном односу	6	2	14	33	/	/	/
У допунском радном односу	1	/	/	2	/	3	1
Укупан број	7	2	14	35	/	3	1
Укупан број наставника	63						

Број сарадника	Сарадници у астави	Асистенти	Лектори и виши лектори
У сталном радном односу	/	13	/

У допунском радном односу	/	/	/
Укупан број сарадника	/	13	/
*Поред наведених звања наставника и сарадника у табелу се могу унети и друга звања која су у складу са Општим актом високошколске установе			

Простор, библиотека	356,26 m²
Простор, укупна квадратура	6.294,86 m²
Укупан број библиотечких јединица из области из које се изводи наставни процес	2.882
Укупан број рачунара у рачунарским учионицама	95

Научно-истраживачка делатност

Школа не подлеже обавези спровођења научно-истраживачке делатности као висока школа струковних студија. Школа подстиче и наставнике и сараднике да се баве научно-истраживачким радом како би могли унапредити, кроз искуство и стицање нових знања, наставу у Школи.

Часопис Школе

Часопис „Школа бизниса“ који се издаје од 2006. године и који се индексира у националном цитатном индексу (SCIndeks) од 2012. године сведочи да се Школа бави и научно-издавачком делатношћу. Реч је о научно-стручном часопису који објављује оригиналне научне радове, прегледне чланке, стручне радове и претходна саопштења бројних еминентних стручњака. Часопис је категорисан од стране Министарства просвете, науке и технолошког развоја Владе Републике Србије као водећи научни часопис од националног значаја (М51). Своје радове у поменутом часопису до сада су објавили бројни уважени професори Универзитета, наставници и сарадници школе и других струковних школа, као и студенти постдипломских студија високошколских установа Републике Србије.

**СПИСАК ИЗДАЊА
ВИСОКЕ ПОСЛОВНЕ ШКОЛЕ СТРУКОВНИХ СТУДИЈА
У НОВОМ САДУ
2001. - 2015.**

Ред. бр.	ISBN	АУТОР	НАСЛОВ	Год. издања
1.	86-7203-036-2	Ристић Жарко и др.	Менаџмент финансијске економије	2001.
2.	86-7203-038-9	Мунитлак Драган (уредник)	Зборник радова Више пословне школе у Новом Саду	2002.
3.	86-7203-039-7	припремили: Томић Радован	Концепција реформе Више пословне школе у Новом Саду	2002.
4.	86-7203-041-9	Миловановић Слободан	Увод у макроекономију	2003.
5.	86-7203-042-7	Салаи Леонард	Практикум менаџмента	2003.
6.	86-7203-043-5	Ђукановић Славиша	Основи рачуноводства – практикум	2003.
7.	86-7203-044-3	Буквић Рајко	Банкарство	2003.
8.	86-7203-045-1	Томић Радован и др.	Реформа Више пословне школе у Новом Саду	2003.
9.	86-7203-046-X	Павловић Новица	Техно-економске карактеристике енергетике урбаних средина	2003.
10.	86-7203-048-6	приредио Мунитлак Драган	Наставни планови и прог. ВПШ-а, 2. допуњено издање	2003.
11.	86-7203-049-4	Хрустић Хасиба	Увод у финансијско пословање	2003.
12.	86-7203-047-8	Ђукановић Славиша	Основи рачуноводства – практикум	2004.
13.	86-7203-050-8	Котлица Слободан	Предузетништво	2004.
14.	86-7203-051-6	Јошанов Борислав	Практикум из софтверског инжењеринга	2004.
15.	86-7203-052-4	Милетић Љиљана	Примери реш. задатака из управљања технологијом...	2004.
16.	86-7203-053-2	Марошан Зоран	Увод у примену информационе технологије	2004.
17.	86-7203-054-0	Хрустић Хасиба	Увод у финансијско пословање 2. измењено и допуњено издање	2004.
18.	86-7203-055-9	приредио Мунитлак Драган	Наставни планови и програми ВПШ-а, 3. измењено издање	2004.
19.	86-7203-056-7	Хрустић Хасиба	Финансијски менаџмент	2004.
20.	86-7203-057-5	Ристић Соња и др.	Примена информационих технологија	2004.
21.	86-7203-058-3	Буквић Рајко	Основи туризма	2004.
22.	86-7203-059-1	Рачић Стојан и др.	Статистика	2004.

23.	86-7203-060-5	приредио Мунитлак Драган	Наставни планови и програми ВПШ-а, 4. измењено издање	2004.
24.	86-7203-061-3	Милетић Љиљана и др.	Организациона понашања	2004.
25.	86-7203-062-1	Марошан Зоран	Пословно-информациони системи	2005.
26.	86-7203-063- X	Закић Владимир и др.	Основи рачуноводства	2005.
27.	86-7203-064-8	Закић Владимир и др.	Расподела добити...	2005.
28.	86-7203-065-6	Лучић Љиљана	Финансије	2005.
29.	86-7203-066-4	Марошан Зоран	Увод у информационе технологије...	2005.
30.	86-7203-067-2		Наставни план и програм	2005.
31.	86-7203-068-0	Вукша Славко	Финансијско рачуноводство	2005.
32.	86-7203-069-9	Лучић Љиљана	Туризам	2005.
33.	86-7203-070-2	Котлица Слободан	Предузетништво	2005.
34.	86-7203-071-0	Ђорђевић Бранислав и др.	Макроекономска анализа криза	2006.
35.	86-7203-072-9	Милетић Љиљана и др.	Организационо понашање	2006.
36.	86-7203-073-7	Рачић Стојан и др.	Статистика	2006.
37.	86-7203-074-5	Његован Зоран	Отпочињање предузетничког подухвата	2006.
38.	86-7203-075-3	Ристић Соња	Примена информационих технологија: приручник за вежбе	2006.
39.	86-7203-076-1	Закић Владимир и др.	Основи рачуноводства	2006.
40.	86-7203-077-X	-	Наставни план и програм	2006.
41.	86-7203-078-8	Ајдук Милица	Test your business English	2006.
42.	86-7203-079-6	Јошанов Борислав	Увод у електронско пословање	2006.
43.	86-7203-080-X	Милетић Љиљана и др.	Организациона понашања	2006.
44.	86-7203-081-8	Комненић Бисерка	Финансијске институције и финанс.тржишта: скрипта	2006.
45.	978-86-7203-082-2	Салаи Леонард	Менаџмент малих и средњих предузећа	2007.
46.	978-86-7203-083-9	Марошан Зоран	Увод у примену информационе технологије	2007.
47.	978-86-7203-084-6	-	Информатор за упис у прву годину студија у школској 2007/2008. години	2007.
48.	978-86-7203-085-3	Микић Христина	Финансијска стратегија и планирање пореза	2007.
49.	978-86-7203-086-0		Студијски програми основних струковних студија	2007.
50.	978-86-7203-087-7	Ратковић-Његован Биљана	Социолошке теме	2007.
51.	978-86-7203-088-4	Ђукановић Славиша	Управљање финансијским ризицима: кроз примере: скрипта	2007.
52.	978-86-7203-089-1	Закић Владимир, Ђукановић Славиша	Финансијско рачуноводство	2008.

53.	978-86-7203-090-7	Лучић Љиљана	Геополитика: од политичке географије до економске глобализације	2008.
54.	978-86-7203-091-4	Јошанов Борислав, Тумбас Пере	Софтверски инжењеринг	2008.
55.	978-86-7203-092-1		Информатор Високе пословне школе	2008.
56.	978-86-7203-093-8	Лучић Љиљана	Принципи јавне администрације	2008.
57.	978-86-7203-094-5	Микић Христина	Пословање медија: основни принципи	2008.
58.	978-86-7203-095-2	Марчићевић, Жељко; Марошан, Зоран	Примена информационих технологија	2009.
59.	978-86-7203-096-9	Марошан Зоран, Весин Бобан	Примена информационих технологија: практикум	2009.
60.	978-86-7203-097-6	-	Информатор за упис у прву годину студија	2009.
61.	978-86-7203-099-0	Комненић Бисерка	Финансијски менаџмент	2009.
62.	978-86-7203-100-3	-	50 година Високе пословне школе струковних студија у Новом Саду	2009.
63.	978-86-7203-101-0	-	Пословно окружење у Србији и светска економска криза	2009.
64.	978-86-7203-103-4	Ничић Милица	Управљање и контрола трошкова	2009.
65.	978-86-7203-104-1	Ничић Милица	Управљање и контрола трошкова-практикум	2009.
66.	978-86-7203-106-5	Јошанов Борислав	Основи електронског пословања	2009.
67.	978-86-7203-112-6	Марчићевић Жељко, Марошан Зоран	Примена информационих технологија	2010.
68.	978-86-7203-115-7	Симић Јелена	Технике и облици међународног пословања	2010.
69.	978-86-7203-116-4	Закић Владимир, Ђукановић Славиша	Финансијско рачуноводство	2010.
70.	978-86-7203-105-8	Салаи Сузана, Јовичић Драган	Тржишно комуницирање	2010.
71.	978-86-7203-107-2	Салаи Сузана	Маркетинг	2010.
72.	978-86-7203-108-9	Микић Христина	Пословање медија	2010.
73.	978-86-7203-109-6	Марчићевић Жељко	Системи за електронско учење	2010.
74.	978-86-7203-110-2	-	Студијски програм специјалистичке студије	2010.
75.	978-86-7203-114-0	Ђукановић Славиша	Увод у финансијско пословање	2010.
76.	978-86-7203-111-9	-	Информатор за упис на основне и специјалистичке студије	2010.
77.	978-86-7203-118-8	Јовичић Драгољуб, Салаи Сузана	Пословно комуницирање	2011.
78.	978-86-7203-117-1	Глухов В. В.	Економија знања	2011.
79.	978-86-7203-126-3	Симић Јелена	Трговински менаџмент	2012.
80.	978-86-7203-131-7	Јовичић Драгољуб	Тржишно пословање	2013.

81.	978-86-7203-130-0	Ђорђевић Славиша, Ђукановић Славиша	Финансијско рачуноводство	2013.
82.	978-86-7203-133-1	Ђузовић Ђорђе	Фондови националног богатства	2014.
83.	978-86-87093-37-9	Драгољуб Јовичић, Слободан Сударов	Савремено тржишно пословање	2014.
84.	978-86-87093-35-5	Бисерка Комненић, Светлана Кисић	Економика предузећа	2014.
85.	978-86-7401-324-3	Петар Ђукић, Славиша Ђукановић	Одрживи развој: економско еколошки изазови	2015.
86.	978-86-87093-40-9	Татјана Ђурић Кузмановић, Немања Бербер	Савремено пословно окружење	2016.
87.	978-86-87093-39-3	Славиша Ђорђевић, Владимир Закић	Финансијско рачуноводство	2016.
88.	978-86-7203-142-3	Бранка Максимовић	Усвајање и примена маркетинг концепције у компанијама производње, прераде и извоза воћа и прерађевина у Србији	2018.
89.	978-86-6269-062-3	Бранка Максимовић	Производња и извоз воћа и прерађевина из Србије	2018.
90.	978-86-7203-141-6	Рачић Жељко	Банкарство	2018.
91.	978-86-7203-145-4	Љиљана Јовић	Порески систем и политика опорезивања	2018.

Међународна сарадња

Висока пословна школа струковних студија у Новом Саду посебан акценат ставља на међународну сарадњу. Школа се отворила према свету у циљу укључивања у савремене токове и приближавања савременом европском образовном систему. Међународна сарадња се остварује посетама сродним образовним институцијама, као и учешћем наставника школе на научним и стручним скуповима.

Школа се определила за обезбеђење високог нивоа квалитета у свим областима рада, максималним залагањем, сталним усавршавањем запослених и применом савремених метода рада. Школа континуирано унапређује квалитет процеса рада кроз блиску сарадњу са научно-образовним и привредним институцијама из земље и иностранства. Склопљени су уговори о међународној сарадњи: а) Билатерални уговори о међународној сарадњи са: PAR University College Rijeka, Велеучилиште у Ријеци, РРИФ- Висока школа за финансијски менаџмент Загреб, Либертас свеучилиште Загреб, Велеучилиште ВЕРН, Висока пословна школа Загреб, Велеучилиште Балтазар Запрешић; б) Erasmus+ интеринституционални уговори потписани са Comenius University in Bratislava- Faculty of Management и са Високом школом за менаџмент у туризму и информатици у Вировитици.

Такође, Школа остварује билатералну институционалну академску сарадњу са следећим институцијама: Andrzej Frycz Modrzewski Krakow University – Poland, Višja strokovna šola DOBA Maribor, Gospodarska zbornica Slovenije Center za poslovno usposabljanje – Višja strokovna šola, City College in Norwich – England, Baden-Wuerttemberg, Cooperative State University – Germany, A. Trapeznikov Institute of Control Sciences of Russian Academy of Sciences – Russia, Saint Petersburg University – Russia, Eurasian Open Institute-Moscow – Russia, Nekrasov Kostroma State University – Russia, Penza State University – Russia.

Партнерски споразум (образовање наставног особља за развој и реализацију програма доживотног учења за предузетнике) остварен је са Southeast Europe Enterprise Development и чланство у следећим међународним организацијама: Knowledge Economy Network, ALADIN – Alpe Adria Initiative Universitie Network, Southeast Europe Enterprise Development.

Доношењем Стратегије интернационализације основана је Канцеларија за међународну сарадњу и пројекте која подразумева размену студената и наставника (Erasmus +) као и израду пројеката. У Високој пословној школи струковних студија, основан је Центар за развој каријере. Мисија Центра за развој каријере јесте да пружи континуирану подршку својим студентима у погледу развоја каријере, наставка образовања и запошљавања. Центар за развој каријере представља спону између Школе (студената) и захтева тржишта по питању стручне праксе и будућег запослења. Такође, Центар за развој каријере и Одбор за развој представљају две целине које заједничким радом трасирају најбољи пут за сваког студента, тако што усмеравају пажњу на процену његове индивидуалности и у складу са том проценом позиционирају студента на најадекватније место на тржишту рада кроз обављање студентске праксе.

Стандард 1: Стратегија обезбеђења квалитета

Стандард 1: Стратегија обезбеђења квалитета

Високошколска установа утврђује стратегију обезбеђења квалитета, која је доступна јавности.

а) Опис стања, анализа и процена стандарда 1

Висока пословна школа струковних студија у Новом Саду определила се за обезбеђење високог нивоа квалитета у свим областима рада, максималним залагањем, сталним усавршавањем запослених и применом савремених метода рада. Школа континуирано унапређује квалитет процеса рада кроз блиску сарадњу са научно-образовним и привредним институцијама из земље и иностранства. Склопљени су уговори о међународној сарадњи: а) Билатерални уговори о међународној сарадњи са: PAR University College Rijeka, Велеучилиште у Риједи, РРИФ- Висока школа за финансијски менаџмент Загреб, Либертас свеучилиште Загреб, Велеучилиште ВЕРН, Висока пословна школа Загреб, Велеучилиште Балтазар Запрешић; б) Erasmus+ интеринституционални уговори потписани са Comenius University in Bratislava- Faculty of Management и са Високом школом за менаџмент у туризму и информатици у Вировитици. Такође, доношењем Стратегије интернационализације основана је Канцеларија за међународну сарадњу и пројекте која подразумева размену студената и наставника (Erasmus +) као и израду пројеката. У Високој пословној школи струковних студија, основан је Центар за развој каријере. Мисија Центра за развој каријере јесте да пружи континуирану подршку својим студентима у погледу развоја каријере, наставка образовања и запошљавања. Центар за развој каријере представља спону између Школе (студената) и захтева тржишта по питању стручне праксе и будућег запослења. Такође, Центар за развој каријере и Одбор за развој представљају две целине које заједничким радом трасирају најбољи пут за сваког студента, тако што усмеравају пажњу на процену његове индивидуалности и у складу са том проценом позиционирају студента на најадекватније место на тржишту рада, кроз обављање студентске праксе.

Као државна високошколска установа Школа реализује усвојене и акредитоване студијске програме у пољу *Друштвено-хуманистичких наука*, област: *економске науке, менаџмент и бизнис* и у пољу *природно – математичких наука*, област: *рачунарске науке*.

Посвећена је и развоју научноистраживачког и стручног рада у овој научној области. Школа је стратешки опредељена за успостављање и развој везе између образовне делатности (преношење знања и подстицања жеље и потребе младих за новим сазнањима), научно-истраживачке делатности (креирање знања) и стручне делатности (примена знања).

Школа је поставила за свој примарни задатак образовање младих људи у областима економије, менаџмента и бизниса. Пратећи потребе тржишта рада, Школа је уочила неопходност да својим програмима све више улази у област интердисциплинарних студија у којима се преплићу знања наведених научних области, са знањима информатичких технологија. Њен примарни задатак у складу је са мисијом и визијом школе. Мисија школе полази од чињенице да је област у којој делује значајна за развој државе, јер је квалитетно високо образовање услов економског и културног напретка друштва и представља основу за унапређење права и слободе људи. Школа је трајно опредељена и тежи побољшању квалитета високог образовања, уз поштовање међународних стандарда у тој области, са непосредним циљем укључења у јединствени Европски простор високог образовања, у складу са највишим стандардима квалитета образовног, научноистраживачког и стручног рада. Визија школе је да постане водећа образовна установа у региону у области пословне економије, кроз стално побољшање квалитета рада у свим доменима рада. Због тога школа заузима став да је потребно градити културу изврсноности која произилази из креативности и ангажованости свих запослених и заснива се на различитим приступима у решавању проблема струке.

Мисија и визија школе се остварују кроз висок квалитет наставних, научно-истраживачких, стручних

и развојних процеса, свих ненаставних процеса и активности које доприносе повећању ефикасности студија, стварању нових и побољшању постојећих студијских програма, унапређењу услова рада, развоју људских, технолошких и свих осталих ресурса. Школа ће, захваљујући својим досадашњим и будућим интензивним улагањима у ресурсе и кадрове, кроз образовни процес и стручни рад запослених, промовисати информациону и рачунарску писменост и тиме доприносити изградњи информационог друштва. У протекле три године школа је систематски и континуирано радила на повећању нивоа квалитета свих наставних и ненаставних процеса и тако стекла искуство и знање за потребним променама.

На предлог директора, Савет школе је на седници одржаној 10.04.2019. године усвојио унапређену *Стратегију обезбеђења квалитета*, која је доступна јавности на сајту <http://www.vps.ns.ac.rs/wp-content/uploads/2019/04/Strategija-obebedjenja-kvaliteta-VPSSS-Novi-Sad-2019.pdf>

Полазну основу за израду *Стратегије обезбеђења квалитета* Школе чини Правилник о стандардима за самовредновање и оцењивање квалитета високошколских установа, Правилник о стандардима и поступку за спољашњу проверу квалитета високошколских установа, Правилник о стандардима за самовредновање и оцењивање квалитета Школе и остала документа наведена у Стратегији.

Уз иновiranу *Стратегију* усвојен је, на истој седници, и нови *Акциони план за спровођење стратегије*. У измењеном акционом плану Школа је посебно усмерила активности на остваривање квалитетније сарадње *Комисије за обезбеђење квалитета и самовредновање са Студентским парламентом*. Пошло се од става да је за остварење наредног, вишег нивоа квалитета, потребно ангажовати деловање студената. За њихову посвећеност и даљи развој културе квалитета треба да се значајније укључи Студентски парламент (Студентски парламент предлаже Савету Школе чланове Комисије за обезбеђење квалитета и самовредновање из реда студената).

Досадашње области обезбеђења високог нивоа квалитета биле су: студијски програми, наставни процес, учбеничка и друга грађа, рад библиотеке, успешност студирања, стручни рад и напредовање наставника и сарадника, технички и просторни услови за рад и студирање, рад стручних служби и ваннаставног особља, сарадња са другим образовним и пословним субјектима и процес управљања. Унапређеном Стратегијом обезбеђења квалитета усвојеном 10.04.2019. године проширене су области обезбеђења квалитета.

Поред постојећих области, обавеза обезбеђења високог нивоа квалитета уведена је и у областима финансирања, системског праћења и периодичне провере квалитета и јавности у раду. Школа је развила мултидисциплинарне студијске програме на основним студијама на којима студенти стичу компетенције и вештине за обављање послова у областима: финансијског пословања, рачуноводства и књиговодства; примене финансијске анализе и финансијског управљања; управљања малим и средњим предузећима и доношења предузетничких одлука у условима неизвесности; припреме кадрова за туристичку привреду и за све привредне делатности чији производи се пласирају преко туризма; трговине и међународног пословања. Узимајући у обзир тенденције у глобалним привредним токовима и потребе тржишта рада, Школа је акредитовала нов студијски програм Примењена информатика, који студентима обезбеђује стручне компетенције и вештине из области примене савремених информационо-комуникационих технологија, програмирања, развоја пословних апликација, развоја и коришћења база података, електронског пословања, развоја веб апликација.

Специјалистичке студије Школе омогућавају стицање посебних компетенција које се темеље на високостручној и професионалној оспособљености за подручја банкарског и безанског пословања и менаџмента. Студенти се специјализују за: а) аналитичаре инвестиција, банкаре, брокере, инвестиционе саветнике, консултанте у области финансија, координаторе продаје осигурања, менаџере за развој продајне мреже у осигуравајућим друштвима, менаџере/саветнике кредитног сектора, портфолио менаџере, предузетнике, рачуновође, ревизоре, руководиоце комерцијалних послова, сарадника у управљању ризицима у осигурању, финансијског аналитичара/контролора, шефа рачуноводства и сл., б) стручњаке за послове који захтевају знања и вештине из области

менаџмента.

Мастер студије Школе омогућавају стицање посебних компетенција које се темеље на високостручној и професионалној оспособљености за подручја савременог међународног и финансијског пословања. Студијски програм је усклађен са савременим токовима и научним сазнањима из наведених области и конципиран је тако да студентима обезбеди стицање функционалних знања и вештина пре свега из области међународних послова и начина њиховог финансирања. Обављањем стручне праксе у оквиру компанија са којима Школа има потписан уговор о сарадњи, студенти ће бити у прилици да решавањем конкретних пословних проблема практично имплементирају теоријска знања и да на такав начин стечена искуства искористе за израду квалитетног завршног (мастер) рада.

Наставници поседују научне и/или стручне квалификације које одговарају образовно-научном пољу и нивоу њихових задужења. Сваки наставник има референце из уже области из које изводи наставу на студијским програмима. Број обезбеђених сарадника одговара потребама студијских програма. Школа обезбеђује наставницима и сарадницима перманентну едукацију и научно-стручно усавршавање, које се одвија кроз мастер и докторске студије, учешће на научно-стручним скуповима у земљи и иностранству, усавршавање страних језика, обуке рада на рачунару.

Школа поседује амфитеатре, учионице, информатичке лабораторије и друге просторије за извођење наставе, кабинете за наставнике и сараднике, простор за административне раднике, студентску службу, секретаријат, службу рачуноводства, простор за Студентски парламент, као и библиотечки простор и читаонице. Техничка опремљеност Школе је на врло високом нивоу и стално се обнавља. Могућ је истовремени рад у 4 рачунарске лабораторије, које су константно повезане на Интернет. Поред ове могућности, студентима је доступан и wi –fi у оквиру Школе. Студентима је једна од ових лабораторија на располагању за самосталан рад преко целог дана, као и рачунари у Интернет кафеу. Библиотека потпомаже и подржава главне функције Школе - образовну, стручну и научно-истраживачку, обезбеђује покривеност свих предмета одговарајућим уџбеницима, училима и помоћним средствима, којих има у довољном броју. Корисницима је обезбеђен приступ Интернету преко академске мреже као и студентима у оквиру школе (у слободном приступу). Библиотека је корисник кооперативног онлајн библиографског система и сервиса COBISS и има активно учешће у систему узајамне каталогизације COBISS.SR. Преко КОБСОН-а је омогућен приступ електронским сервисима са великим бројем часописа у пуном тексту.

У циљу обезбеђења квалитета, Школа предузима екстерне и интерне мере. Интерне мере обезбеђења квалитета спроводи Комисија за обезбеђење квалитета и самовредновање. У претходном периоду поред Комисије, за спровођење Стратегије за обезбеђење квалитета били су одговорни руководство Школе, Савет Школе, Наставно веће Школе и катедре. Одлуком о унапређењу и проширењу интерних мера обезбеђења квалитета уочена је потреба укључивања већег броја субјеката у процес обезбеђења квалитета. У циљу постизања бољих резултата, као субјекти обезбеђења квалитета учествује више субјеката и то: Наставно веће, Савет, Комисија за обезбеђење квалитета и самовредновање, студенти, директор, наставници и сарадници, ненаставно особље, као и други субјекти (привредне асоцијације, екстерни експерти, консултанци и сл.).

У оквиру Стратегије за обезбеђење квалитета дефинисана је обавеза сталног промовисања и изграђивања културе квалитета у Школи, као и стручног усавршавања особља које активно учествује у овим процесима. Промовисање и изградња културе квалитета заснована је на високом нивоу организационе културе базиране на узајамном поверењу и поштовању, поштењу и правичности, размени знања и искустава, тимском раду и усвојеним вредностима и нормама.

б) У оквиру овог стандарда методом SWOT анализе установа је анализирала и квантитативно оценила следеће елементе:

Области обезбеђења квалитета

Снаге (Strengths) - Области остваривања високог нивоа квалитета усклађене су са мисијом и визијом Школе +++ - У великом броју области обезбеђења квалитета остварен је висок ниво квалитета. Развијени су студијски програми на свим нивоима студијама који су усклађени са тражњом на тржишту рада у оквиру којих студенти стичу потребна теоријска и примењена знања за рад у привреди. +++ - Технички степен опремљености школе и просторни капацитети су на високом нивоу +++	Слабости (Weaknesses) Остваривање високог нивоа квалитета у областима захтева значајна финансијска средства и додатне људске ресурсе ++
Мogućности (Opportunities) - Висок ниво квалитета омогућава раст конкурентности Школе и боље позиционирање међу образовним институцијама ++ - Висок ниво техничке опремљености и стручности наставног кадра обезбедио је потребне услове за акредитован смер Примењена информатика ++	Опасности (Threats) Остваривање високог нивоа квалитета у свим областима захтева већу интеграцију свих служби Школе ++

Мере за обезбеђење квалитета

Снаге (Strengths) - Стратегијом обезбеђења квалитета повећан је број мера које доприносе развоју међународне сарадње, сарадње са послодавцима и дипломираним студентима, ширења културе квалитета у сарадњи са представницима студената, побољшању кадрова и инфраструктуре и јавном публикавању резултата вредновања квалитета +++ - Повећани су капацитети за предузимање мера обезбеђења квалитета проширењем састава Комисије за обезбеђење квалитета и самовредновања +++	Слабости (Weaknesses) Недостаје одговарајућа софтверска апликација који би унапредила поступак анкетирања и обраду резултата ++
Мogućности (Opportunities) Реализација предвиђених мера унапредила би квалитет предвиђених области и допринела развоју Школе. Боља сарадња са послодавцима обезбедила би информације о потребним вештинама и компетенцијама на тржишту рада како би се унапредили студијски програми. Боља сарадња са студентима обезбедила би информације о потребним корективним мерама у циљу побољшања наставног процеса +++	Опасности (Threats) Неблаговремено предузимање корективних акција +

Субјекти обезбеђења квалитета

Снаге (Strengths) - У процес обезбеђења високог нивоа квалитета укључени су: Наставно веће, Савет, Комисија за обезбеђење квалитета и самовредновање, студенти, директор, наставници и сарадници, ненаставно особље, као и други субјекти (привредне асоцијације, екстерни експерти, консултанти и сл.) +++ - Проширен састав Комисије за обезбеђење квалитета и самовредновање која, поред наставног и ненаставног особља, укључује и већи број студената ++ - У циљу ширења културе квалитета успостављена боља сарадња са Студентским парламентом. Студенти учествују у раду Комисије за обезбеђење квалитета и самовредновање, Савету Школе, Наставном већу Школе, Комисији за специјалистичке студије, Дисциплинској комисији, Комисији за наставу +++	Слабости (Weaknesses) - Недовољна заинтересованост и слаба мотивисаност наставног и ненаставног особља за спровођење процеса обезбеђења квалитета + - Спољни субјекти (послодавци и Национална служба за запошљавање) не препознају шири значај примене мера обезбеђења квалитета услед чега нису спремни да пруже обухватније податке о бившим студентима Школе на тржишту рада који би допринеле унапређењу студијских програма ++ - Студенти нису у одговарајућој мери мотивисани да више учествују у активностима комисија чији су чланови ++
Могућности (Opportunities) Укључивање већег броја субјеката у процес обезбеђења квалитета доприноси бољој интеграцији свих служби Школе и студената у обезбеђењу високог нивоа квалитета ++	Опасности (Threats) Слаба могућност изрицања корективних мера над студентима који су укључени у обезбеђење квалитета +

ц) Предлог мера и активности за унапређење квалитета

На основу SWOT анализе уочава се:

- Неопходност предузимања мера за повећање мотивисања наставног и ненаставног особља у остваривању циља обезбеђења високог нивоа квалитета.
- Неопходност за чешћим, организованим састанцима са представницима Студентског парламента на којима би се указало на значај и улогу студената у обезбеђењу квалитета.
- Потреба за увођењем софтверских апликација у функцији ефикаснијег праћења и унапређења квалитета.

Уочене неопходности и потребе укључиће се у план активности Комисије за обезбеђење квалитета и самовредновање и реализовати у току ове школске године.

д) Показатељи и прилози за стандард 1:

[Прилог 1.1.](#) Стратегија обезбеђења квалитета

[Прилог 1.2.](#) Мере и субјекти обезбеђења квалитета

[Прилог 1.3.](#) Акциони план за спровођење стратегије и одлуке о његовом усвајању и допунама (уколико их је било)

Стандард 2: Стандарди и поступци за обезбеђење квалитета

Стандард 2: Стандарди и поступци за обезбеђење квалитета

Високошколска установа утврђује начин (стандарде) и поступке за обезбеђење квалитета свог рада, који су доступни јавности.

а) Опис стања, анализа и процена стандарда 2

У досадашњем раду Високе пословне школе струковних студија у Новом Саду, утврђени су поступци за обезбеђење квалитета студијских програма, наставног процеса, научно-истраживачког рада, стручног рада наставника и сарадника, студената, уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса, управљања високошколском установом, ненаставне подршке, простора, опреме, финансирања, улоге студената у самовредновању и провери квалитета и системског праћења и периодичне провере квалитета. Детаљно је уређено поступање субјеката у систему обезбеђења квалитета. Доприноси се развоју културе квалитета и свести о важности квалитета, као и потреби непрекидног личног доприноса квалитету, залагањем и одговорношћу у раду.

Као део стандарда и поступака за обезбеђење и унапређење квалитета, Школа је усвојила следеће документе:

- Правилник о стандардима за самовредновање и оцењивање квалитета;
- Кодекс о академском интегритету;
- Правилник о уџбеницима;
- Процедура израде и контроле квалитета специјалистичких и мастер радова;
- Правилник о упису студената и правилима студија на Високој пословној школи струковних студија у Новом Саду.

Стандарди и поступци за обезбеђење и унапређење квалитета Школе доступни су јавности на сајту <http://www.vps.ns.ac.rs/o-nama/dokumenti/opsta-akta/>

Законом о високом образовању и Статутом Школе утврђене су надлежности појединих субјеката у обезбеђењу квалитета. Савет Школе је донео одлуку о именовању Комисије за обезбеђење квалитета из редова наставника, сарадника, ненаставног особља и студената. Према Статуту Школе, а у складу са чланом 198, системом квалитета руководи Комисија за обезбеђење квалитета и самовредновање. Комисију за обезбеђење квалитета и самовредновање чине представници наставног, ненаставног особља и студената. Именовање чланова Комисије се обавља по следећем поступку:

- Чланове Комисије - представнике наставника и сарадника, именује Савет школе на предлог директора;
- Чланове Комисије - представнике ненаставног особља, именује Савет на предлог директора;
- Чланове Комисије - представнике студената, именује Савет на предлог Студентског парламента.

Комисија, осим обавезе спровођења стратегије и политике квалитета Школе, спроводи и поступак самовредновања и оцењивања квалитета студијских програма, наставног процеса, научно-истраживачког и стручног рада наставника и сарадника, студената, уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса, управљања Школом, ненаставне подршке, простора, опреме, финансирања, улоге студената у самовредновању и провери квалитета и системског праћења и периодичне провере квалитета.

Комисија израђује извештаје о самовредновању и упознаје наставнике и сараднике преко стручних органа, студенте преко студентских организација, као и надлежне државне органе о резултатима самовредновања.

Основна опредељења Школе у дефинисању и сталном развоју политике квалитета су:

- праћење савремених светских тенденција у области образовања, а посебно у пољу друштвено-хуманистичких наука,
- примена резултата научних истраживања у процесима наставе,
- примена савремених метода и техника образовања студената,
- стално усавршавање и подизање нивоа квалитета рада запослених,
- подизање нивоа информационог система и друге опреме,
- обезбеђење свих логистичких процеса највишег квалитета,
- задовољење захтева студената, корисника услуга, друштва и окружења и
- задовољење потреба запослених.

Сви запослени су одговорни за развој и обезбеђење квалитета рада и пружају пуни допринос политици квалитета Школе одговарајућим личним, научним и стручним развојем и доприносом у раду и унапређењу процеса рада, постизањем високих стандарда у: процесима руковођења (управљања), управљању системом квалитета, образовном процесу, процесима истраживања и развоја (научно-истраживачки рад), економско-финансијским процесима и логистичким процесима.

Комисија за обезбеђење квалитета и самовредновање на основу Стандарда квалитета које доноси Национални савет за високо образовање, утврђује потребу и покреће иницијативу за дефинисањем стандарда обезбеђења квалитета и одговарајућих поступака за обезбеђење квалитета. Комисија за обезбеђење квалитета и самовредновање утврдила је предлоге стандарда за обезбеђење квалитета и адекватних поступака за њихово испуњење, који чине саставни део Правилника о стандардима за самовредновање и оцењивање квалитета. Наставно веће Високе пословне школе струковних студија у Новом Саду усвојило је коначни текст [Правилника о стандардима за самовредновање и оцењивање квалитета](#) на седници одржаној 02.03.2016. / године и тиме донело Стандарде за обезбеђење квалитета и Поступке за обезбеђење квалитета по наведеним стандардима. Правилником о стандардима за самовредновање и оцењивање квалитета Висока пословна школа струковних студија у Новом Саду утврдила је стандарде и поступке обезбеђења квалитета у следећим областима:

- Квалитет студијских програма - стандард 4
- Квалитет наставног процеса - стандард 5
- Квалитет научно-истраживачког и стручног рада - стандард 6
- Квалитет наставника и сарадника - стандард 7
- Квалитет студената - стандард 8
- Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса - стандард 9
- Квалитет управљања Школом и квалитет ненаставне подршке - стандард 10
- Квалитет простора и опреме - стандард 11
- Финансирање – стандард 12
- Улога студената у самовредновању и провери квалитета – стандард 13
- Систематско праћење и периодична провера квалитета. – стандард 14.

Школа Статутом и Правилником о стандардима за самовредновање и оцењивање квалитета утврђује послове и задатке субјеката обезбеђења квалитета у доношењу и спровођењу стратегије, стандарда и поступака за обезбеђење квалитета. Статутом и Правилником о стандардима за самовредновање и оцењивање квалитета су прописани субјекти и њихове улоге у доношењу и спровођењу стандарда, поступака и оцено квалитета, као и утврђивања и спровођења корективних мера.

Донете Стандарде и Поступке за обезбеђење квалитета по наведеним стандардима у оквиру [Правилника о стандардима за самовредновање и оцењивање квалитета](#), Школа чини доступним наставницима, студентима и јавности и промовише их интерно и екстерно. Интерно се Правилник, односно Стандарди и Поступци за обезбеђење квалитета, презентују у целисти на:

- Наставном већу;

- Огласној табли Школе. Након усвајања коначног текста, Школа је на огласној табли у холу објавила Правилник.

Екстерно се Правилник, односно Стандарди и Поступци за обезбеђење квалитета, презентују у целисти:

- на сајту Школе http://www.vps.ns.ac.rs/wp-content/uploads/2019/04/Pravilnik-o-standardima-za-samovrednovanje-i-ocenjivanje-kvaliteta_1458034116.pdf

Школа периодично преиспитује и унапређује стандарде и поступке за обезбеђење квалитета. Остварени ниво квалитета и ниво дефинисан датим Стандардима се исказује релевантним показатељима нивоа квалитета.

б) У оквиру овог стандарда методом SWOT анализе установа је анализирала и квантитативно оценила следеће елементе:

Стандарди за унапређење квалитета установе

Снаге (Strengths) • Школа је донела Правилник о стандардима за самовредновање и оцењивање квалитета којим су утврђени начини (стандарди) и поступци за обезбеђење квалитета +++ • Школа је обезбедила услове и за континуирани рад на унапређењу квалитета +++	Слабости (Weaknesses) • Непостојање правно дефинисаног начина рада службе унутар Школе која ће се искључиво бавити утврђивањем и контролом квалитета +
Могућности (Opportunities) • Усаглашавање стандарда са одговарајућим стандардима у земљама ЕУ ++ • Могућност интеграције стандарда и поступака обезбеђења квалитета прописане за различите домене примене +++	Опасности (Threats) • Недовољна заинтересованост окружења Школе за унапређење стандарда +

Стандарди за унапређење квалитета студијских програма

Снаге (Strengths) • Дефинисани стандарди за унапређење студијских програма +++ • Постојање активности за испуњавање стандарда квалитета студијских програма +++	Слабости (Weaknesses) • Инертност дела наставног особља у процесу имплементације стандарда унапређења квалитета студијских програма +
Могућности (Opportunities) • Успостављање континуиране и динамичке интеракције са представницима привредних субјеката, научне јавности и студената у процесу дефинисања стандарда квалитета студијских програма ++	Опасности (Threats) • Опадање интересовања привредних субјеката за сарадњу са високошколским институцијама ++ • Неразвијена свест и подршка дела екстерне јавности у вези са значајем развоја стандарда за унапређење квалитета студијских програма струковних институција ++

Поступци обезбеђења квалитета

Снаге (Strengths) • Разрађена процедура у примени стандарда Школе у процесу обезбеђења квалитета +++ • Успостављена сарадња са привредним субјектима у којима се реализује пракса ++	Слабости (Weaknesses) • Недовољна едукација субјеката о стандардима и поступцима за обезбеђење квалитета ++
Могућности (Opportunities)	Опасности (Threats)

- Континуирано побољшање процеса рада Школе +++
- Сарадња са образовним и привредним институцијама из окружења ++

- Примена резултата обезбеђења квалитета није адекватно подржана у ширем окружењу ++

ц) Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 2

Резултати SWOT анализе указују на то да је Школа постигла задовољавајући ниво квалитета стандарда и поступака за обезбеђење квалитета. У циљу даљег унапређења предложене су следеће мере:

- **Интензивно радити на развоју културе квалитета**
Систем квалитета је свеобухватан па не постоји довољно знања људи о његовом значају. Реч је о низу међусобно повезаних и узајамно зависних подсистема који се односе на: наставне планове и програме, методе организовања и извођења свих наставних активности, научних истраживања и стручног рада, избор наставника и сарадника у настави, стицање научних компетенција и педагошке обучености, уџбеничку литературу, библиотечке ресурсе, рачунарску опрему и програме, процес управљања, ненаставну подршку, уписну политику и све остале елементе од којих зависи укупан квалитет у Школи. Због тога ће Комисија за обезбеђење квалитета и самовредновање, заједно са директором, спроводити програм едукације свих запослених у Школи. Само на основу знања и разумевања система квалитета могуће је развијати културу квалитета. Поред тога, Комисија ће осмислити начин на који би са послодавцима размењивала искуства о постигнутом нивоу обезбеђења квалитета и могућности за бољу сарадњу.
- **Формулисати предлог за формирање посебне службе или менаџера квалитета**
Правилник о стандардима за самовредновање и оцењивање квалитета, резултати рада Комисије за обезбеђење квалитета и самовредновање, као и резултати SWOT анализе одабраних елемената, јасно указују да се на обезбеђењу квалитета треба радити систематски и са доста уложеног напора. Због тога је потребно формулисати предлог формирања сталног стручног тела за квалитет. Предлог би требао да представи све разлоге који иду у прилог формирања новог стручног тела, као и оне који не иду у прилог томе.

д) Показатељи и прилози за стандард 2

Прилог 2.1. Усвојени документ - Стандарди и поступци за обезбеђење и унапређење квалитета високошколске установе

Прилог 2.2. Усвојени план рада и процедура за праћење и унапређење квалитета високошколске установе у оквиру стандарда квалитета

Прилог 2.3. Усвојени годишњи извештаји о раду успостављеног тела (комисије, одбора, центара) за унутрашње осигурање квалитета високошколске установе

Стандард 3: Систем обезбеђења квалитета

Стандард 3: Систем обезбеђења квалитета

Високошколска установа изграђује организациону структуру за обезбеђење квалитета.

а) Опис стања, анализа и процена стандарда 3

Висока пословна школа струковних студија у Новом Саду, као друштвено одговорна високообразовна институција, примењује системе обезбеђења квалитета који су у складу са *Законом о високом образовању, Правилником о стандардима за самовредновање и оцењивање квалитета високошколских установа и Статутом*. Школа континуирано и систематски прикупља потребне информације о обезбеђењу квалитета и врши периодичне провере у свим областима обезбеђења квалитета. Доследно спроводи утврђене стандарде и поступке за оцењивање квалитета и обављање свих задатака које у том процесу имају субјекти у систему обезбеђења квалитета. У циљу одржавања и даљег унапређивања квалитета рада у појединим областима деловања, Школа је формирала тело задужено за обезбеђивање система квалитета: *Комисију за обезбеђење квалитета и самовредновање*. Школа примењује следеће правилнике у обезбеђењу и унапређењу квалитета:

- Правилник о стандардима за самовредновање и оцењивање квалитета;
- Пословник о раду Комисије за обезбеђење квалитета и самовредновање;
- Пословник о раду Савета Школе;
- Пословник о раду Наставног већа и Изборних већа Школе;
- Кодекс о академском интегритету Високе пословне школе струковних студија;
- Правилник о условима за избор у звање наставника и сарадника Високе пословне школе струковних студија;
- Правилник о уџбеницима;
- Правилник о упису студената и правилима студија на Високој пословној школи струковних студија у Новом Саду;
- Процедура израде и контроле квалитета специјалистичких радова и стандарде израде специјалистичког рада.

Да би унапредила квалитет, Школа је у новембру 2016. године донела Политику обезбеђења квалитета, којом су дефинисани основни принципи обезбеђења и унапређења квалитета. Школа настоји да кроз праћење савремених светских тенденција у области образовања, примене савремених метода и техника образовања студената, сталног усавршавања и подизања нивоа квалитета запослених и подизање нивоа информационог система, обезбеди поверење и задовољство студената. Одговорност за спровођење Политике обезбеђења квалитета имају руководство Школе, Комисија за обезбеђење квалитета и самовредновање, наставници и сарадници, ненаставно особље и студенти.

У Школи се редовно спровode интерне провере квалитета чија је сврха утврђивање упарености функционисања система и планираних индикатора по којима треба да функционишу. Све провере су планиране, најављене и документоване. Основни процеси, који значајно утичу на квалитет наставе, проверавају се чешће и детаљније, анкетавањем студената. Школа редовно прикупља и евалуира податке који се односе на квалитет према обрасцима који су саставни део Правилника о стандардима за самовредновање и оцењивање квалитета, а у складу са усвојеним годишњим и трогодишњим планом активности. Уколико се евидентирају неусаглашености (одступања од планираних индикатора) субјект који врши провере покреће захтев за корективном мером. Уколико се проверавана активност одвија у складу са документацијом, али постоји мишљење да се активност може унапредити, субјект који проверава покреће превентивну меру. Корективне и превентивне

мере представљају такав механизам унапређења система квалитета којим се стварни, односно потенцијални проблеми решавају на начин да се више не понављају.

Школа је својим општим актима у складу са законом формирала органе пословођења и управљања, Студентски парламент, као и стручне службе, и детаљно је регулисала њихову надлежност, одговорност и поступак и начин рада у организацији и управљању Школом. Системом квалитета руководи Комисија за обезбеђење квалитета и самовредновање. [Комисију](#) чине представници наставних, ненаставних радника и студената. На основу члана 94. Статута Високе пословне школе струковних студија, Школа формира Комисију за обезбеђење квалитета и самовредновање из реда наставника, сарадника, ненаставног особља и студената. Комисија има најмање 7 чланова од којих шест из реда наставног и ненаставног особља школе и један представник Студентског парламента. Мандат чланова комисије представника наставника и ненаставног особља траје 3 године, а представника студената 1 годину. На основу члана 31. Правилника о стандардима за самовредновање и оцењивање квалитета председник или члан Комисије може бити разрешен дужности одлуком Савета, на предлог директора, ако благовремено не извршава послове из делокруга комисије. Уместо разрешеног члана комисије, Савет именује новог члана чији мандат траје до дана када је требало да истекне мандат члана који је разрешен дужности.

Комисија као субјект обезбеђења квалитета, има следеће улоге у обезбеђењу квалитета:

- Доноси годишњи и трогодишњи план активности;
- Припрема предлог стратегије, стандарда, поступака, метода провере квалитета, унапређење организације обезбеђења квалитета, као и мера за изградњу културе квалитета;
- Прати остваривање стратегије, стандарда и поступака обезбеђења квалитета, а нарочито минимума стандарда;
- Иницира потребна унапређења стратегије обезбеђења квалитета и основних задатака и циљева Школе;
- У извршавању својих активности континуирано се консултује са директором;
- Прати, обезбеђује, унапређује и развија квалитет свих области које се самовреднују на основу овог Правилника;
- Покреће иницијативу за дефинисањем и редифинисањем стандарда и поступака за обезбеђење квалитета;
- У сарадњи са директором одређује и именује лица за израду нацрта стандарда и поступака за обезбеђење квалитета;
- Покреће иницијативу за унапређење стандарда и поступака за обезбеђење квалитета, односно измене и допуне овог Правилника;
- Спроводи поступак оцењивања квалитета студијских програма, наставе и услова рада, као и других области самовредновања;
- Прати оптерећење студената и подноси извештај Наставном већу и директору;
- Организује оцењивање од стране студентата у поступку самовредновања студијских програма, наставе и услова рада, као и других области самовредновања;
- Континуирано прати и унапређује садржај курикулума и упоређује га са одговарајућим иностраним студијским програмима;
- Прати реализацију наставе;
- Евидентира научно-истраживачку, стручну и педагошку активност наставника и сарадника;
- На основу анкетних упитника и других података предлаже Наставном већу и директору вредновање научноистраживачког, стручног и педагошког квалитета наставног особља;
- Анализира постигнуте резултате у семестру по предметима, студијским програмима и укупно

на нивоу Школе;

- Прати компетентност, мотивисаност и квалитет рада ненаставног особља;
- Прати квалитет простора и опреме и предлаже мере за њихово унапређење;
- Редовно прикупља податке о квалитету студијских програма од бивших студентата, послодаваца, представника Националне службе за запошљавање и других организација;
- Активно учествује у процесу акредитације Школе, студијских програма и спољашње провере квалитета и то:
 1. припрема захтев за акредитацију,
 2. припрема тражена документа уз захтев за акредитацију,
 3. припрема допуну документације из Захтева за акредитацију на захтев стручне службе НАТ-а;
 4. припрема и обезбеђује непосредни увид у рад установе, односно све тражене податке и информације и омогућава приступ и увид у наставни процес и процес управљања члановима подкомисије (које делегира Акредитациона комисија) током посете школи;
- Извршава текуће послове у систему квалитета школе,
- Израђује извештаје предвиђене овим правилником;
- Иницира покретање поступака за обезбеђење квалитета предвиђених овим правилником и другим актима школе;
- Извршава друге послове у обезбеђењу квалитета у складу са законом, подзаконским актима, Статутом и одлукама органа Школе.

За обављање административних послова, Комисија може ангажовати ненаставно особље у сарадњи са директором.

Обезбеђено је учешће студената у доношењу и спровођењу стратегије, стандарда и поступака обезбеђења квалитета на основу Статута Школе и Стратегије о обезбеђењу квалитета. Студенти су укључени у рад и имају активну улогу, како у процесу самовредновања, тако и у процесу дефинисања политике квалитета. Активна улога студената у процесу обезбеђења квалитета остварује се: радом студентских организација и студентских представника у телима Школе, учешћем представника студената у раду органа за обезбеђење квалитета, периодичним оцењивањем квалитета студијских програма, свих елемената наставног процеса, литературе, библиотечких и информатичких ресурса, педагошког рада наставника, сарадника и служби путем анкетирања, изражавањем мишљења о свим општим актима Школе којима се утврђује стратегија обезбеђења квалитета и уређују стандарди и поступци за обезбеђење квалитета. Поред тога, студенти учествују и у раду Наставног већа и Савета школе, те Комисије за специјалистичке студије. Свој допринос за унапређење квалитета студенти дају и на редовним састанцима које организује управа Школе са представницима студената по студијским програмима или годинама студија. На састанцима студенти упућују на одређене недостатке или проблеме, дају предлоге и сугестије, након чега се предузимају акције којима се побољшава квалитет студирања.

Комисија израђује извештаје о квалитету и упознаје наставнике и сараднике о резултатима преко стручних органа, а студенте преко студентских организација. Јавност и надлежни државни органи се обавештавају о резултатима самовредновања. У циљу остваривања и развијања политике обезбеђења квалитета процеса рада руководство стално развија свест и одговорност за унапређење квалитета. Сви запослени су одговорни за развој и унапређење квалитета рада и треба да пруже максимални допринос остварењу политике квалитета Школе. То чине личним, научним и стручним развојем, као и доприносом у раду и унапређењу процеса рада, те постизањем високих стандарда у свим пословним процесима Школе. Комисија за обезбеђење квалитета и самовредновање подноси Извештаје о резултатима спроведених анкета директору и Наставном већу.

б) У оквиру овог стандарда методом SWOT анализе установа је анализирала и квантитативно оценила следеће елементе:

Надлежности стручних органа

Снаге (Strengths) - Надлежности су јасно дефинисане актима Школе +++ - Комисија за обезбеђење квалитета и самовредновање поседује ауторитет знања међу наставним и ненаставним особљем+++ - Студенти се у све већем броју укључују у рад тела задужених за развој система квалитета++	Слабости (Weaknesses) Студентски парламент није довољно активан+++
Могућности (Opportunities) - Даље разграничавање надлежности ++ - Смањење оптерећења Већа ++ - Анимирање Студентског парламента+++	Опасности (Threats) Појединачни случајеви антагонизама међу члановима стручних органа +

Надлежности студената

Снаге (Strengths) - Континуирано учешће студената у органима управљања и стручним телима Школе ++ - Континуирано информисање студената о њиховим правима и могућим ангажовањима ++	Слабости (Weaknesses) - Недовољна заинтересованост студената за ангажовање +++ - Недовољна комуникација студената са стручним органима + - План и програма рада Студентског парламента није довољно транспарентан +
Могућности (Opportunities) - Повећати мобилност студената у стручним телима Школе ++ - Обезбедити равнотежу међу студентима у односу на године студија и врсте студија како би се обезбедио бољи пренос знања са постојеће генерације на нове генерација студената ++	Опасности (Threats) - Погрешне процене студената о њиховим надлежностима ++ - Неформално ангажовање на активностима које нису у складу са делатностима Школе +

Организација и функционисање система квалитета

Снаге (Strengths) - Јасно дефинисана стратегија обезбеђења квалитета +++ - Организациона структура која подржава политику система квалитета +++ - Подела активности и одговорности на субјекте квалитета +++ - Ангажованост запослених и студената у п одржавању система квалитета +++	Слабости (Weaknesses) - Отежана квантификација резултата + - Непостојање софтвера за праћење одређених елемената квалитета + - Недовољно коришћење неких од постојећих софтвера +
---	---

Могућности (Opportunities)	Опасности (Threats)
- Организовање семинара и обуке за запослене +++ - Могућност награђивања субјеката обезбеђења квалитета за конкретне доприносе обезбеђењу квалитета +++	Слаба мотивација појединих субјеката квалитета ++

ц) Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 3

На основу резултата добијених SWOT анализом, може се закључити да је Школа окренута предузимању активности које доприносе унапређењу квалитета. За даље напредовање у обезбеђењу система квалитета потребно је предузети следеће мере:

- Даље разгачивање надлежности

На основу искуства у предузимању мера за побољшање квалитета могу се прецизирати надлежности субјеката обезбеђења квалитета. Све већу надлежност има Комисија за обезбеђење квалитета и самовредновање. Ово је омогућено порастом ауторитета овог тела међу члановима колектива Школе и активним укључивањем све већег броја запослених у спровођењу надлежности обезбеђења квалитета.

- Смањење оптерећења Наставног већа

Школа је предузела мере по којима ће се Наставно веће мање оптерећивати појединим извештајима о достигнутом нивоу квалитета. Усвојен је принцип по којем поједине извештаје о одређеним елементима квалитета, који су добили позитивну оцену, односно остварен је дефинисани минимални ниво квалитета, треба достављати само руководству Школе. С обзиром на то да се у Школи спроводе анкете путем 10 типова образаца, са више од 100 питања, а да се већина анкета спроводи 2 пута годишње, извештавањем Наставног већа за све елементе који су позитивни представља њихово преоптерећење. Наставно веће усваја План и програм рада Комисије за обезбеђење квалитета и самовредновање, који је детаљан и садржи елементе стандарда квалитета.

- Анимирање Студентског парламента

У свим анализираним елементима овог стандарда показао се наставак недовољне заинтересованости студената, па чак и погрешна процена студената о њиховим надлежностима. Путем редовних састанака студената са Комисијом за обезбеђење квалитета и самовредновање, уз заједнички рад са Студентским парламентом Школа ће настојати да са студентима оствари партнерски, отворен однос у циљу повећања њихове активне улоге у обезбеђењу квалитета. Наглашавајући значај заједничког рада за између осталог и бољи положај студената могуће их је анимирати за активнију улогу у обезбеђењу и унапређењу квалитета.

- Стално усавршавање и повећање мотивације запослених

Организовањем обука и семинара за запослене Школа доприноси усавршавању запослених и на тај начин директно утиче на подизање квалитета наставног процеса и задовољство студената. Школа може организовати и стручно усавршавање запослених у иностранству што може да резултира иновирањем наставе на основу стечених знања и вештина запослених. Подизањем мотивације запослених кроз награђивање за конкретне доприносе у обезбеђењу квалитета доприноси се укључивању већег броја запослених у спровођењу и унапређивању активности обезбеђења квалитета.

д) Показатељи и прилози за стандард 3:

Прилог 3.1. Формално успостављено тело (комисија, одбор, центар) са конкретном одговорношћу за унутрашње осигурање квалитета у високошколској установи (извод из Статута) и опис рада (до 100 речи).

Прилог 3.2. Списак свих анкета

Прилог 3.3. Документ о анализи резултата анкета и о усвајању корективних и превентивних мера

Стандард 4: Квалитет студијског програма

Стандард 4: Квалитет студијског програма

Квалитет студијског програма обезбеђује се кроз праћење и проверу његових циљева, структуре, радног оптерећења студената, као и кроз осавремењивање садржаја и стално прикупљање информација о квалитету програма од одговарајућих организација из окружења.

а) Опис стања, анализа и процена стандарда 4

Висока пословна школа струковних студија у Новом Саду је 2017. године успешно окончала процес поновне [акредитације](#) (реакредитације) установе - [Уверење о акредитацији установе](#) број 612-00-03422/2016-06 и предложених иновираних студијских програма ([табела 4.1](#)) и то:

1. **Финансије и банкарство**, за 150 (стотинупедесет) студената у седишту установе ([Уверење о акредитацији студијског програма](#), број 612-00-03419/2016-06, од 05.05.2017. год.);
2. **Трговина и међународно пословање**, за 150 (стотинупедесет) студената у седишту установе ([Уверење о акредитацији студијског програма](#), број 612-00-03420/2016-06, од 05.05.2017. год.);
3. **Предузетништво**, за 110 (осамдесет) студената у седишту установе ([Уверење о акредитацији студијског програма](#), број 612-00-03418/2016-06, од 05.05.2017. год.);
4. **Туризам и хотелијерство**, за 120 (стотинудвадесет) студената у седишту установе ([Уверење о акредитацији студијског програма](#), број 612-00-03421/2016-06, од 05.05.2017. год.);

Комисија за акредитацију и проверу квалитета Републике Србије на основу члана 16. став 5. тачка 1) Закона о високом образовању („Службени гласник Републике Србије“ број 76/05, 100/07, 97/08, 44/10, 93/12, 99/14, 45/15, 68/15) реакредитовала је следећи студијски програм специјалистичких струковних студија:

1. **Банкарско и берзанско пословање**, за 50 (педесет) студената у седишту установе ([Уверење о акредитацији студијског програма](#), број 612-00-03417/2016-06, од 05.05.2017. година.)

Висока пословна школа струковних студија у Новом Саду од 2017. године, реализује образовну делатност путем студијског програма мастер струковних студија (другог степена). (Студијски програм мастер струковних студија остварује се у трајању од 2 (две) године - 4 (четири) семестра у обиму од 120 ЕСПБ бодова, на следећем студијском програму:

1. **Међународно пословање и финансије**, за 50 (педесет) студената у седишту установе ([Уверење о акредитацији студијског програма](#), број 612-01-00057/7/2019-3, од 10.04.2019. година).

Студијски програми Школе се примењују, након добијене [акредитације](#) од стране надлежног органа, у складу са Законом. Студијски програми се објављују на сајту [Школе](#) и у информатору Школе. Студенти се упознају са студијским програмима на почетку школске године. Измене и допуне студијских програма врше се по поступку за његово доношење (члан 25. Статута Школе).

Квалитет курикулума се прати и оцењује у складу са одредбама *Правилника о стандардима за самовредновање и оцењивање квалитета*, IV део - Стандарди и поступци обезбеђења квалитета студијских програма. Општи део овог стандарда обухвата чланове Правилника од 37. до 43. Квалитет студијских програма се мери на основу 17 елемената. За сваки елемент је дефинисан минимални ниво квалитета. Поред дефинисаних нивоа квалитета од стране државе (као нпр. заступљеност изборних предмета, заступљеност одређених група предмета, проценат наставника у радном односу, оптерећење наставника итд.), 9 елемената квалитета се оцењује на основу резултата добијених анкетирањем дипломираних студената, активних студената, послодаваца и Националне службе за

запошљавање. Школа је уз Правилник о стандардима за самовредновање и оцењивање квалитета приложила анкете као саставни део Правилника. За мерење квалитета студијских програма користе се следеће анкете:

1. *Образац бр. 1 Мишљење активних студената о квалитету студијског програма и постигнутим исходима учења*
2. *Образац бр. 3 Мишљење дипломираних студената о квалитету студијског програма и постигнутим исходима учења*
3. *Образац бр. 4 Мишљење послодаваца о компетенцијама дипломираних студената*
4. *Образац бр. 5 Подаци Националне службе за запошљавање*

Школа редовно спроводи анкетирање и анализу добијених резултата. На основу добијених резултата поступа у складу са дефинисаним процедурама. Уколико за дефинисани елемент стандарда нису добијени минимални нивои квалитета, доносе се корективне мере.

Поред наведеног, квалитет студијског програма се мери и степеном иновирања. Наставници сваке школске године иновирају студијски програм новим научним сазнањима. Минимални ниво квалитета је иновирање садржаја сваког предмета у складу са променама у сазнањима из уже области, најмање за једну од 15 тематских јединица годишње.

Проценат свршених студената који наставе даље студије у периоду од годину дана по завршетку студија је такође један од елемента квалитета студијског програма који се сваке године оцењује. Комисија прати и евидентира број дипломираних студената који настављају даље студије. На основу података из студентске службе Комисија сачињава извештај и доставља га Наставном већу и директору.

Основне карактеристике студијских програма су:

1. **Финансије и банкарство:** Циљ студијског програма Финансије и банкарство је постизање компетенција и практичних вештина из области финансијског пословања и банкарства, што између осталог укључује развој креативних способности разматрања проблема и способност критичког мишљења, развијање способности за тимски рад и овладавање специфичним практичним вештинама потребним за обављање послова у финансијском сектору производних и услужних предузећа, као и у банкарским институцијама. Основни циљ студијског програма Финансије и банкарство је да студентима омогући стицање знања у вези са принципима функционисања савремених финансијских тржишта и институција, као и стицање знања и способности за професионалну анализу, синтезу и предвиђање решења и последице радњи у секторима финансија и банкарства. У оквиру дела студијског програма који се односи на област финансија, циљ је да студенти стекну знања и вештине у вези са применом метода за обрачун пореза, управљање финансијама, корпоративно управљање, одабир и имплементацију стратегије прибављања и улагања финансијских средстава. У делу студијског програма који се односи на област банкарства циљ је да студенти стекну знања и вештине у вези са применом метода везаним за креирање кредитне политике, имплементацију стратегија управљања активом и пасивом банака, управљање ликвидношћу, профитабилношћу, солвентношћу и сигурношћу пословања банака, као и за стицање знања и вештина која се тичу платног промета, берзанског пословања, брокерско-дилерских послова и послова који се тичу платног промета и међународног банкарства. Циљ студијског програма је школовање компетентних стручњака оспособљених за професионални приступ решавању задатака, генерисање адекватних информација и њихово интегрисање у циљу доношења квалитетних пословних одлука. Парцијални циљеви студијског програма Финансије и банкарство су: савладавање основа квалитативног и квантитативног истраживања од стране студената и примена стечених знања у решавању пословних проблема; стицање знања из области финансија и банкарства која имају велики значај у савременом условима пословања; савладавање метода и техника које ће студентима омогућити да аналитички и самостално доносе одлуке у свакодневном пословању.

Студијски програм је структуриран тако да на првој години студентима пружи неопходна

фундаментална знања из економије, менаџмента, рачуноводства, правне регулативе и математике у функцији анализе економских показатеља. На другој, а посебно на трећој години студија приступа се изучавању предмета који омогућавају стицање стручних и стручно апликативних знања и вештина из области финансијског пословања, банкарства, финансијских берзи, пословне анализе, управљања инвестицијама, међународних финансија и међународног банкарства. Наставни програми ових предмета су фокусирани на пружање конкретних и применљивих знања и вештина из области које су релевантне за данашње успешно пословање у домену финансијског и банкарског пословања. Наставни садржај је усклађен са савременим светским токовима и научним сазнањима из области финансијског пословања и банкарства. Сврха студијског програма је да пружи студентима адекватан ниво теоријских и практичних знања, како би били оспособљени за извршавање пословних задатака. Студенти ће овладати методама и техникама које ће им омогућити да аналитички и самостално доносе одлуке у свакодневном пословању. Такође, сврха студијског програма је да студенте упозна са теоријом и праксом финансијског и банкарског пословања у тржишно развијеним земљама, као и са могућностима њихове примене на финансијском тржишту Републике Србије. Студијски програм као свој крајњи исход подразумева стицање адекватних применљивих знања, вештина и способности које ће студентима омогућити самосталност у обављању специјализованих послова из области финансија и банкарства, те стога и директну примену стеченог знања на будућем радном месту.

У циљу стицања функционалног знања у вези са принципима функционисања савремених финансијских тржишта и институција, студенти ће након стицања предвиђених квалификација бити способни да идентификују различите типове финансијских тржишта, да препознају разлике између карактеристика различитих финансијских институција и да идентификују и анализирају факторе који генеришу њихов развој. По завршетку учења у оквиру студијског програма студенти, уз интензивно и континуирано коришћење информационе и комуникационе технологије, стичу способност тумачења елемената, техника и процеса управљања домаћим и међународним финансијским и банкарским пословањем, као и способност примене основних метода финансијске анализе, анализе банкарског пословања, инвестирања, процене ризика и анализе финансијских извештаја.

Међународна компатибилност студијских програма Високе пословне школе струковних студија у Новом Саду је приказана поређењем са студијским програмима који се у облику струковних студија из области финансија и банкарства реализују на следећим институцијама високог образовања:

- University of Ljubljana, Ljubljana, Slovenia
- University of Rijeka, Rijeka, Croatia
- University of Amsterdam, Amsterdam, Netherlands

Студијски програм је конципиран у складу са Законом о високом образовању и Болоњском декларацијом и траје три године (6 семестара). Завршетком ових студија студент остварује 180 ЕСПБ бодова и стиче право уписивања одговарајућих специјалистичких струковних студија.

2. Трговина и међународно пословање: Студијски програм је структуриран тако да на првој години студентима пружи неопходна фундаментална знања из економије, менаџмента, рачуноводства, правне регулативе, математике у функцији анализе економских показатеља. На другој, а посебно на трећој години студија приступа се изучавању предмета који омогућавају стицање стручних и стручно апликативних знања и вештина из: међународне економије, међународне трговине, трговинског менаџмента, спољнотрговинског пословања, електронске трговине, маркетинга. Наставни програми ових предмета су фокусирани на пружање конкретних и применљивих знања и вештина из области које су релевантне за данашње успешно пословање у трговини, као и вођење и реализацију спољнотрговинских послова. Студијски програм као свој крајњи исход подразумева стицање релевантних применљивих знања, вештина и способности, које ће студентима омогућити самосталност у обављању специјализованих послова из области трговине и међународног пословања, те стога и директну примену стеченог знања на будућем радном месту. Сврха студијског програма Трговина и међународно пословање је да пружи студентима одговарајућа и квалитетна

знања из области међународне економије, трговине, система плаћања у међународној трговини, спољнотрговинског пословања, спољнотрговинске политике, менаџмента у трговини, електронског пословања и трговине, трговинск политике, маркетинга, односно да оспособи студенте, будуће струковне економисте, за практичну примену знања стечених из наведених области. Студијски програм обезбеђује стицање знања и вештина, које су непоходне за рад у трговинским предузећима свих врста, као и осталим предузећима која се баве унутрашњом трговином и спољнотрговинским пословима. Акценат се ставља на конкретна, темељна и специјалистичка знања из области трговине и међународне трговине. С обзиром на то да се у будућности очекује све важнија улога компетентних лица за обављање спољнотрговинских послова, основна сврха овог студијског програма је обезбеђење стручних кадрова који ће бити у стању да владају вештинама и способностима неопходним за извршавање различитих послова у условима глобалног тржишта и промена у трговинском окружењу. Привреда у целини, јавне, приватне, посебно предузетничке трговинске фирме, траже стручњаке способне за повећање ефикасности, усвајање и употребу нових технологија, како индустријских, тако информационих, комуникационих и тржишних. Тренутно стање и пројекције развоја указују да ће интензивно расти потреба за младим и компетентним кадровима из области трговине и међународног пословања, односно кадра који ће моћи да се прилагоди регулативи и прописима како Светске трговинске организације, тако и Европске уније. Пракса указује на неопходност запошљавања младог кадра оспособљеног да користи предности регионалних економских интеграција (ЦЕФТА, Споразум о слободној трговини са Русијом) у циљу повећања извоза, како на макро, тако и на микро нивоу. Реализацијом овако конципираног студијског програма школују се квалификовани кадрови оспособљени за препознавање и решавање пословних проблема из области спољне и унутрашње трговине који поседују компетентност у европским и светским оквирима.

Основни циљ студијског програма Трговина и међународно пословање је да студентима омогући да стекну потребна теоријска знања и практичне вештине из релевантних савремених области спољне и унутрашње трговине. Поред осталог, основни циљ укључује и развој креативних способности разматрања проблема и способност критичког мишљења, развијање способности за тимски рад и овладавање специфичним практичним вештинама потребним за обављање професије. Студенти треба да стекну знања која су предуслов успешног наступа предузећа на међународном и опстанка и развоја на домаћем тржишту. Поред познавања различитих инструмената спољнотрговинске политике у земљи и свету, тј. реалних токова и њихове регулације на међународном тржишту, потребно је имати знања о различитим методама и техникама међународног пословања предузећа. Такође, пословање предузећа ће бити ефикасније уз знања о функционисању савремених међународних организација и регионалних интеграција. Циљеви студијског програма су усмерени на припрему и образовање кадрова који поседује довољно практичног знања из области трговине и међународног пословања, познавања регулативе Светске трговинске организације, Европске уније као и регионалних економских интеграција (ЦЕФТА). Циљеви програма Трговина и међународно пословање усклађени су са основним задацима и циљевима Високе пословне школе струковних студија у Новом Саду, а то су: ширење и стицање знања и вештина које ће студентима омогућити флексибилну и ефикасну интеграцију у савремене друштвене токове, унапређивање учења и реализовање програма континуиране едукације и иновације знања, успостављање мултидисциплинарних студијских програма који се стално прилагођавају најновијим достигнућима у настави и науци.

Студијски програм Трговина и међународно пословање омогућује студентима развој способности и компетенција за креативно решавање проблема и доношење оперативних одлука из области трговине и међународног пословања, трговинске конкуренције, управљања и праћења прописа у области спољнотрговинског пословања како наше земље, тако и међународних организација, примене пословне информатике, и сл. Компетенције укључују развој способности критичког мишљења,

способности анализе проблема, синтезе решења, предвиђање понашања одабраног решења са јасном представом шта су добре, а шта лоше стране одабраног решења. Опредељујући се да заврши студијски програм Трговина и међународно пословање, студент ће стећи основна знања из области међународног и трговинског пословања, конкретно, за обављање спољнотрговинских послова у предузећима, као што су: извоз, увоз, кооперација, транзит и друго. Свршени студенти овог студијског програма поседују компетенцију за примену знања у пракси и праћење и примену новина у струци, као и за сарадњу са локалним и међународним окружењем. Међународна компатибилност студијских програма Високе пословне школе струковних студија је приказана поређењем са студијским програмима који се у облику струковних студија трговине и међународног пословања реализују на следећим институцијама високог образовања:

- International University of Geneva, Geneva
- Univerza v Ljubljani, Ekonomska fakulteta, Ljubljana
- Tübingen University, School of Business and Economics
- University of Cologne, Faculty of Management, Economics and Social Sciences, Cologne.

Студијски програм је конципиран у складу са Законом о високом образовању и Болоњском декларацијом и траје три године (6 семестара). Завршетком ових студија студент остварује 180 ЕСПБ бодова и стиче право уписивања одговарајућих специјалистичких струковних студија.

3. Туризам и хотелијерство: Студијски програм је структуриран тако да на првој години студентима пружи неопходна фундаментална знања из економије, менаџмента, рачуноводства, правне регулативе, математике у функцији анализе економских показатеља. На другој години, а посебно на трећој години студија приступа се изучавању предмета који омогућавају стицање стручних и стручно апликативних знања и вештина из ужих области туризма и хотелијерства, као што су: основе туризма, посебни облици туризма, економика туризма, маркетинг у туризму, менаџмент догађаја, менаџмент туристичких и хотелијерских предузећа, менаџмент људских ресурса у туризму и хотелијерству, менаџмент туристичке дестинације, квалитет услуга у туризму и хотелијерству. Наставни програми ових предмета су фокусирани на пружање конкретних и применљивих знања и вештина из области које су релевантне за данашње успешно пословање у домену туризма и хотелијерства. Студијски програм Туризам и хотелијерство као свој крајњи исход подразумева стицање адекватних применљивих знања, вештина и способности које ће студентима омогућити самосталност у обављању специјализованих послова из области туризма и хотелијерства, те стога и директну примену стеченог знања на будућем радном месту.

Сврха студијског програма Туризам и хотелијерство је да пружи студентима одговарајућа и квалитетна знања из области економије и дела њене примене у сектору туризма, из области менаџмента, као и управљања различитим аспектима пословања у туристичкој и хотелијерској делатности. Студијски програм пружа знања и о различитим посебним облицима туризма, односно оспособљава студенте, будуће струковне економисте, за практичну примену знања стечених из наведених области. Знања и вештине, стечени током похађања овог студијског програма, неопходни су за обављање послова у туризму и комплементарним делатностима. С обзиром на то да постоји изражен потенцијал развоја ове делатности у домаћим условима, основна сврха студијског програма је обезбеђење младих кадрова који ће бити у стању да владају вештинама и способностима неопходним за извршавање различитих послова у области туризма и хотелијерства.

Студијски програм Туризам и хотелијерство има као основни циљ стицање и спајање теоријских и практичних знања применљивих у свим пословима везаним за припрему, организацију, уговарање и успешну реализацију различитих услуга у оквиру туристичке понуде на домаћем туристичком тржишту. Циљ овог студијског програма је упознавање студената са основним економским појмовима у туризму, са економским ефектима туристичких кретања као и утицајем туризма на развој целокупне

привреде и економије у земљи и свету. Концепција студијског програма указује на значај управљања људским ресурсима и препознавања важности квалитета људских ресурса у туристичким предузећима у процесу постизања конкурентске предности. Поред тога, циљ је да се студенти упознају са специфичностима туристичких дестинација и њиховим просторним одликама, посебним облицима туризма и професионалном етиком запослених у туристичким предузећима. Оваквим образовним процесом стварају се кадрови који су дефицитарни у земљи и свету, и који имају добру перспективу у дужем временском раздобљу. Концепт програма, његова сврха и структура, постављени су тако да одсликавају неколико парцијалних, најбитнијих циљева који су у функцији остваривања претходно дефинисаних примарних циљева. Парцијални циљеви студијског програма Туризам и хотелијерство су: савладавање основа квалитативног и квантитативног истраживања од стране студената и примена стечених знања у решавању пословних проблема; стицање знања из области туризма и хотелијерства, која имају значај у туристичким предузећима која послују на домаћем и међународном тржишту. Један од посебних циљева, који је у складу са циљевима образовања студената на Високој пословној школи струковних студија у Новом Саду, смер Туризам и хотелијерство, је развијање свести код студената о потреби перманентног усавршавања. Циљеви програма Туризам и хотелијерство усклађени су са основним задацима и

циљевима Високе пословне школе струковних студија у Новом Саду, а то су: ширење и стицање знања и вештина које ће студентима омогућити флексибилну и ефикасну интеграцију у савремене друштвене токове, унапређивање учења и реализовање програма континуиране едукације и иновације знања, успостављање мултидисциплинарих студијских програма који се стално прилагођавају најновијим достигнућима у настави и науци.

Студијски програм Туризам и хотелијерство омогућава студентима да препознају и схвате значај концепта туризма, као социолошког, економског и еколошког феномена, те његову улогу у целокупном привредном развоју. Студенти ће након савладане ове наставне целине, користећи принципе планирања и управљања дестинацијом, туристичким производом или услугом, те људским ресурсима, бити у стању да креативно решавају проблеме и рационално доносе одлуке у пословању на домаћем и иностраном конкурентском туристичком тржишту. Исход се такође огледа у способности идентификовања туристичких регија, те самим тим усмеравања правилног развоја туризма у датим регијама. Прихватајући знање о постојању многих облика туристичких кретања, производа или различитих профила туриста, те трендова који владају на тржишту, студенти ће бити у стању да обезбеде стабилно пословање сваке дестинације или туристичког предузећа. На основу усвојених компетенција, свршени студенти ће препознати настале проблеме у туристичком пословању, те успешно користити стечено знање у побољшању квалитета пословања, идентификујући све узрочне факторе, те користећи многе моделе како би обезбедили чврсту позицију на туристичком тржишту. Уз критички приступ сваком пословању и употреби свог знања, студенти ће демонстрирати све своје способности и вештине, при обављању разнородних послова из домена туристичке привреде.

Међународна компатибилност студијских програма Високе пословне школе струковних студија је приказана поређењем са студијским програмима који се у облику струковних студија примењене информатике реализују на следећим институцијама високог образовања:

- Faculty of Economics and Business – Maribor, Slovenia
- Visoka poslovna škola Libertas, Hrvatska
- Modul University Vienna, Austria

Завршетком ових студија студент остварује 180 ЕСПБ бодова и стиче право уписивања одговарајућих специјалистичких струковних студија.

4. Предузетништво: Овај програм основних струковних као свој основни циљ подразумева стицање знања из области економских наука и стицање посебних знања из области економије, бизниса, финансија и менаџмента у функцији изградње посебних вештина и компетенција, неопходних за

успешно предузетништво и управљање малим и средњим предузећима. Студијски програм је структуриран тако да на првој години студентима пружи неопходна фундаментална знања из економије, менаџмента, правне регулативе, математике у функцији анализе економских показатеља. На другој години, осим изучавања фундаменталних знања из области примењене информатике и статистике, приступа се изучавању предмета који омогућавају стицање стручних и стручно апликативних знања и вештина попут основа предузетништва, економике предузећа, пословног окружења, предузетничког менаџмента, лидерства, итд. На трећој години студијастудијски програм пружа специфична, стручна и стручно- апликативна знања из предузетничког менаџмента, предузетничких финансија, савременог тржишног пословања, социјалног предузетништва, лидерства итд. Наставни програми ових предмета су фокусирани на пружање конкретних и применљивих знања и вештина из области које су релевантне за данашње успешно пословање у домену предузетничког пословања. Студијски програм као свој крајњи исход подразумева стицање релевантних применљивих знања, вештина и способности које ће студентима омогућити самосталност у обављању специјализованих послова који карактеришу предузетничко пословање, те стога и директну примену стеченог знања на будућем радном месту.

Сврха овог студијског програма је да пружи студентима одговарајућа и квалитетна знања из области предузетничког пословања, односно да оспособи студенте, будуће струковне менаџере, за препознавање пословне шансе, предузимање пословног подухвата и за одговор на изазове предузетничког пословања у данашњем променљивом окружењу. Студијски програм обезбеђује стицање знања и компетенција из области познавања процедура за покретање предузетничког подухвата, израда и имплементација бизнис плана, познавање архитектуре и управљања предузетничким финансијама, решавање проблема у предузетничком менаџменту, као и доношење стручних одлука у развоју предузетничког пословања. Наставни садржај је усклађен са савременим светским токовима и научним сазнањима из области предузетништва. Предмети на студијском програму су стручно одабрани тако да њиховом обрадом и савладавањем студенти постају способни да учествују како у националним тако и у међународним предузетничким токовима и дешавањима. Овај студијски програм својом структуром одговара савременим потребама и захтевима који се постављају у области предузетничког пословања, имајући у виду неопходност прилагођавања континуираним и изузетно динамичним променама у економском и друштвеном окружењу.

Циљ студијског програма Предузетништво је постизање компетенција и практичних вештина из области предузетништва, што, поред осталог, укључује развој креативних способности, разматрање проблема, развој комуникационих вештина на страним језицима, способност критичког мишљења и овладавање специфичним практичним вештинама потребним за обављање предузетничке професије. Студијски програм Предузетништво има као основни циљ стицање и спајање теоријских и стручно апликативних знања која омогућавају разумевање процеса управљања малим и средњим предузећима, познавање принципа управљања и руковођења малим и средњим предузећима, предузетничког понашања, управљања финансијама, пословних комуникација и информационих технологија предузетничког менаџмента, савременог тржишног пословања и доношење предузетничких одлука у условима неизвесности и ризика. Оваквим образовним процесом стварају се кадрови који су дефицитарни у земљи и који имају добру перспективу у дужем временском раздобљу. Циљеви овог студијског програма су усмерени на припрему и оспособљавање кадрова за обављање специјализованих послова што ће им омогућити лакше, брже и успешније укључивање у свет предузетничког бизниса. Парцијални циљеви студијског програма Предузетништво су: савладавање основа квалитативног и квантитативног истраживања од стране студената и примена стечених знања у решавању пословних проблема; стицање знања из области предузетничког пословања, која имају велики значај у савременом националном и међународно оријентисаном предузећу и развијање способности за анализу и примену савремених домаћих и међународних регулаторних решења која опредељују пословање предузећа, као и уочавање специфичности које

треба уважити у креирању пословног наступа. Циљеви програма Предузетништво усклађени су са основним задацима и циљевима Високе пословне школе струковних студија у Новом Саду, а то су: ширење и стицање знања и вештина које ће студентима омогућити флексибилну и ефикасну интеграцију у савремене друштвене токове, унапређивање учења и реализовање програма континуиране едукације и иновације знања, успостављање мултидисциплинарних студијских програма који се стално прилагођавају најновијим достигнућима у настави и науци.

Из усвојених компетенција проистиче основни очекивани исход учења на студијском програму Предузетништво, према којем би свршени студенти, односно струковни менаџери, стекли низ креативних способности које би их оспособиле за предузимање иницијативе у откривању и креирању нових пословних подухвата, а професионалну каријеру могу развијати у различитим областима економије и менаџмента које захтевају иновативност, способност преузимања ризика и тржишну оријентацију. Овакав исход учења подразумева стицање скупа вештина које би просечан студент требало да зна, уме и да може да демонстрира.

Међународна компатибилност студијских програма Високе пословне школе струковних студија је приказана поређењем са студијским програмима сродних области који се у облику струковних студија реализују на следећим институцијама високог образовања:

- Norwegian Business School, Oslo
- IE University, Madrid
- Ekonomsko poslovna fakulteta, Univerza v Mariboru, Maribor
- University of Applied Science, Wittenborg

Студијски програм је конципиран у складу са Законом о високом образовању и Болоњском декларацијом и траје три године (6 семестара). Завршетком ових студија студент остварује 180 ЕСПБ бодова и стиче право уписивања одговарајућих специјалистичких струковних студија.

Основне карактеристике студијског програма на специјалистичким струковним студијама су:

1. Банкарско и берзанско пословање: Овај програм специјалистичких струковних студија као свој основни циљ подразумева стицање знања из области финансија и посебних знања из области банкарског и берзанског пословања. Студијски програм је структуриран тако да студентима омогући стицање стручних и стручно апликативних знања и вештина из области банкарског пословања и платног промета, вредновања предузећа и начина њиховог финансирања, модела креирања и трговања финансијским инструментима и дериватима, управљања финансијским ризицима и инвестирања у хартије од вредности. Наставни програми ових предмета су фокусирани на пружање конкретних и применљивих знања и вештина из области које су релевантне за данашње успешно пословање у домену банкарског и берзанског пословања. Студијски програм као свој крајњи исход подразумева стицање адекватних применљивих знања, вештина и способности које ће студентима омогућити самосталност у обављању специјализованих послова из области банкарског и берзанског пословања, као и директну примену стеченог знања у пословној пракси.

Сврха студијског програма ССС Банкарско и берзанско пословање усклађена је са основним задацима и циљевима Високе пословне школе струковних студија у Новом Саду, на којој се програм и изводи. Сврха овог студијског програма је унапређивање знања из области финансијског пословања, као и развијање функционалних знања везаних за банкарско и берзанско пословање. Сврха овог студијског програма је да студентима обезбеди одговарајућа и квалитетна знања у вези са банкарским и берзанским пословањем и тиме оспособи студенте за практичну примену знања стечених из наведених области. Студијски програм обезбеђује стицање знања и вештина из области монетарних финансија, банкарског пословања и платног промета, управљања финансијским ризицима, затим из области финансирања јавних потреба и финансирања малих и средњих предузећа, као и из области инвестирања у хартије од вредности и берзанског пословања. Наставни садржај је

усклађен са савременим светским токовима и научним сазнањима из области банкарског и берзанског пословања. Сврха студијског програма је да пружи студентима адекватан ниво теоријских и практичних знања, како би били оспособљени за ефикасно извршавање пословних задатака и самостално доношење оптималних одлука у области банкарског пословања и пословања везаног за трговање хартијама од вредности.

Циљ студијског програма Банкарско и берзанско пословање је унапређење компетенција и практичних вештина из области финансијског, а посебно банкарског и берзанског пословања, које студенти добијају стицањем квалификација по завршетку основних струковних или академских студија. Циљеви студијског програма укључују и додатни развој креативних способности разматрања проблема и способност критичког мишљења и овладавање специфичним практичним вештинама потребним за обављање послова у финансијским, банкарским и берзанским институцијама. Примарни циљ овог студијског програма специјалистичких струковних студија је да студенти по завршетку процеса учења стекну специфична знања и вештине карактеристичне за активности и начин пословања банака и берзи хартија од вредности. У оквиру дела студијског програма који се односи на област банкарског пословања и платног промета, циљ је да студенти унапреде раније стечена знања у вези са пословањем савремених банака, као и да развију знања и вештине у вези са коришћењем и развијањем механизма унутрашњег платног промета, оперативне и финансијске структуре система плаћања, инструмената платног промета и осигурања плаћања, инструмената и механизма плаћања при електронском преносу средстава, као и управљања ризицима платног промета. У оквиру дела студијског програма који се односи на област берзанског пословања, циљ је да студенти стекну знања и вештине у вези са емисијом, прометом и трговањем хартијама од вредности у оквиру организованог тржишта, као и знања у вези са правним положајем берзи хартија од вредности, овлашћеним учесницима на организованом тржишту хартија од вредности, моделима организације брокерских кућа, централном регистру хартија од вредности, државном надзору над радом берзи и др.

Концепт студијског програма Банкарско и берзанско пословање, његова сврха и структура, постављени су тако да осликавају неколико најбитнијих парцијалних циљева, који су у функцији остваривања претходно дефинисаног примарног циља. Парцијални циљеви овог студијског програма су: унапређење вештина за обављање квалитативног и квантитативног истраживања од стране студената и примена стечених знања у решавању пословних проблема; унапређење знања из области финансија, банкарства и берзанског пословања, која имају велики значај у савременом условима пословања; унапређење знања и вештина везаних за примену метода и техника које ће студентима омогућити да аналитички и самостално доносе одлуке у свакодневном пословању.

Реализацијом студијског програма специјалистичких струковних студија Банкарско и берзанско пословање студенти стичу следеће компетенције. У циљу стицања функционалног знања у вези са управљањем банкарским пословањем и пословима трговања хартијама од вредности, студенти ће након стицања предвиђених квалификација бити оспособљени да примене основне и напредне методе финансијске анализе, анализе банкарског и берзанског пословања, инвестирања у хартије од вредности, процене и управљања финансијским ризицима, као и да изврше одабир адекватног механизма обављања платног промета за конкретну пословну ситуацију. Такође, по завршетку учења у оквиру овог студијског програма, студенти ће бити способни да интегришу стечена теоријска знања у процесе доношења одлука о начинима финансирања предузећа и инвестирању у хартије од вредности, као и у процесе управљања финансијским пословањем предузећа. Стицањем поменутих компетенција, студенти по завршетку учења у оквиру студијског програма специјалистичких струковних студија Банкарско и берзанско пословање унапређују раније стечене опште компетенције, као што су способност анализе, синтезе и предвиђења решења, развоја индивидуалног и тимског рада, критичког мишљења и приступа и јасног комуницирања и излагања идеја и решења усмено или у писаном облику.

Међународна компатибилност студијског програма специјалистичких струковних студија Банкарско и берзанско пословање је приказана поређењем са студијским програмима који се у облику специјалистичких струковних студија из дате области реализују на следећим институцијама високог образовања:

- Међународно свеучилиште Либертас
- Свеучилиште у Сплиту, Економски факултет, Хрватска
- Велеучилиште Верн, Хрватска

Студијски програм је конципиран у складу са Законом о високом образовању и Болоњском декларацијом и траје једну годину (2 семестра). Завршетком ових студија студент остварује 60 ЕСПБ бодова.

Студент завршава студије полагањем свих испита, а специјалистичке студије израдом и одбраном специјалистичког рада, у складу са студијским програмом. Специјалистичким радом студент треба да докаже да је способан да примењује знање стечено током студија и да покаже да може успешно да решава задатке своје струке на нивоу стручног назива стеченог дипломом. Рад мора бити у складу са *Стандардима израде специјалистичког рада*, а одобравање теме, прихватање и одбрана специјалистичког рада обављају се према *Процедури израде и контроле квалитета специјалистичких радова*.

По завршетку студијских програма студенти стичу звања која су у складу са Правилником о листи стручних, академских и научних назива (*Сл. гласник РС*, бр. 53/2017, 114/2017) односно звања су усклађена са релевантним међународним класификацијама образовних профила и научних дисциплина и Националним оквиром квалификација.

Студијски програм	Стручни, академски и научни назив	Скраћеница
ОСС - Финансијсије и банкарство	Струковни економиста	Струк. екон.
ОСС - Трговина и међународно пословање	Струковни економиста	Струк. екон.
ОСС - Предузетништво	Струковни менаџер	Струк. менаџ.
ОСС - Туризам и хотелијерство	Струковни економиста	Струк. екон.
ССС - Банкарско и берзанско пословање	Специјалиста струковни економиста	Спец. струк. екон.

Резултати анкета које су спроведене међу активним студентима у претходним периодима потврђују да је радно оптерећење студената одговарајуће (просечна оцена изнад 4,50). Анкета је спроведена и међу дипломираним студентима а резултати су такође показали да је радно оптерећење студената одговарајуће (просечна оцена изнад 3,88). Од када су реакредитовани студијски програми, Школа није вршила значајније измене курикулума.

Основне карактеристике студијског програма на мастер струковним студијама су:

1. Међународно пословање и финансије: Циљ студијског програма МСС Међународно пословање и финансије је развој компетенција и практичних вештина из области међународног пословања и финансија, које студенти добијају стицањем квалификација по завршетку основних и специјалистичких струковних студија. Циљеви студијског програма укључују и додатни развој креативних способности разматрања проблема и способност критичког мишљења и овладавање специфичним практичним вештинама потребним за обављање послова у институцијама и предузећима из домена међународног пословања и финансија. Примарни циљ овог студијског

програма мастер струковних студија је да студенти по завршетку процеса учења стекну специфична знања и вештине карактеристичне за спољнотрговинске и финансијске робне и услужне трансакције. У оквиру дела студијског програма који се односи на област међународног пословања, циљ је да студенти стекну неопходна знања у вези пословања и правила у оквиру међународних економских интеграција, са посебним освртом на развој компетенција везаних за стандарде и механизме пословања са ЕУ, као и правила Светске трговинске организације. Такође, циљ овог дела програма је да студенти унапреде раније стечена знања у вези спољне трговине и начинима финансирања међународних послова. У оквиру дела студијског програма који се односи на област финансија, циљ је да студенти стекну функционална знања у вези са коришћењем банкарских производа и услуга као и могућностима коришћења хартија од вредности у циљу постизања планираног приноса и ефикасног финансирања пословања. Део програма који се односи на обављање стручне праксе и израду стручно истраживачког рада има за циљ да код студената развије вештине примене релевантних метода истраживачког рада у циљу квалитетне израде завршног рада (Мастер рада). Циљ завршног рада је да применом адекватних истраживачких метода студенти реше одређене практичне проблеме из привредног или јавног сектора, а који се тичу области међународног пословања и финансија. Парцијални циљеви овог студијског програма су: унапређење вештина за обављање квалитативног и квантитативног истраживања од стране студената и примена стечених знања у решавању пословних проблема; унапређење знања из области међународног пословања и финансија која имају велики значај у савременом условима пословања; унапређење знања и вештина везаних за примену метода и техника које ће студентима омогућити да аналитички и самостално доносе одлуке у свакодневном пословању.

Имајући у виду тренд интернационализације индустријског пословања и трговине, као и истовремене процесе интеграције и дезинтеграције међународне привреде, овај програм мастер струковних студија има за циљ стицање знања за решавање пословних проблема и доношење одлука у области међународног пословања и финансија. Студијски програм је фокусиран на оспособљавање студената за разумевање, анализу и конкретизацију економских, финансијских и законских аспеката међународног пословања у циљу стицања стручних и стручно апликативних знања и вештина у пословању по правилима међународних економских интеграција, прилагођавању регионалним политикама Европске уније, корпоративног управљања, банкарског пословања, управљања финансијским ризицима, међународне трговине и финансирања. Наставни програми свих предмета обухваћених овим програмом су фокусирани на пружање конкретних и применљивих знања и вештина из области које су релевантне за данашње успешно пословање у оквиру међународног пословања и финансија.

Студијски програм као свој крајњи исход подразумева стицање адекватних применљивих знања и вештина и способност њиховог интегрисања у циљу самосталног обављања специјализованих спољнотрговинских и финансијских трансакција и решавања практичних проблема из области међународног пословања и финансија.

Сврха студијског програма МСС Међународно пословање и финансије је стицање функционалних знања и доношење комплексних одлука везаних за међународно пословање и финансије. Сврха програма је да обезбеди одговарајућа и квалитетна знања у вези економских, организационих, финансијских и регулаторних аспеката спољнотрговинских и финансијских трансакција и на тај начин студентима омогући стицање компетенција које су неопходне за ефикасно обављање пословних задатака из те области.

Студијски програм обезбеђује студентима овладавање методологијом истраживачког рада, као и стицање функционалних знања и вештина из области међународних економских интеграција, пословања на тржишту Европске уније, правила Светске трговинске организације, међународног пословног финансирања и пореске политике, банкарског пословања, управљања финансијским ризицима и инвестирања у хартије од вредности. Наставни садржај је усклађен са савременим

токовима и научним сазнањима из наведених области. Савладавањем предвиђеног програмског садржаја студенти ће бити оспособљени да обављају одговарајуће послове у предузећима која послују на међународном тржишту, као и у банкама и другим финансијским институцијама. Након завршетка студија студент је оспособљен за следеће послове:

- менаџер увозних / извозних послова,
- саветник за спољнотрговинске послове,
- регионални комерцијални менаџер,
- шеф финансија,
- консултант у области међународних финансијских послова,
- финансијски аналитичар,
- кредитни аналитичар,
- инвестициони саветник,
- банкар, итд.

У циљу стицања функционалног знања из области међународног пословања студенти ће након стицања предвиђених квалификација бити оспособљени за креативно решавање проблема и доношење оперативних одлука из области међународног пословања, праћење прописа из области спољнотрговинског пословања и управљања трговинским предузећима која послују на домаћем и на иностраном тржишту (извоз, увоз, INCOTERMS, кооперација, царине, транзит и друго). Такође, фокусирајући се на овај сегмент студијског програма студенти ће бити оспособљени за активно учешће у анализи, решавању проблема и имплементацији одлука које се пре свега односе на начин и форме пословања у оквиру регионалних економских интеграција. По завршетку учења у оквиру дела програма који се тиче управљања финансијским пословањем, студенти ће бити оспособљени да примене основне и напредне методе финансијске анализе, анализе банкарског и берзанског пословања, инвестирања у хартије од вредности, процене и управљања финансијским ризицима, као и да изврше одабир адекватног механизма обављања платног промета за конкретну пословну ситуацију. Такође, студенти ће бити оспособљени да интегришу стечена теоријска знања у процесе доношења одлука о моделима финансирања предузећа и инвестирању у хартије од вредности, као и у процесе управљања финансијским пословањем предузећа, како у домаћим тако и у међународним оквирима. Стицањем поменутих компетенција, студенти по завршетку учења у оквиру студијског програма мастер струковних студија Међународно пословање и финансије унапређују раније стечене опште компетенције, као што су способност анализе, синтезе и предвиђења решења, развоја индивидуалног и тимског рада, критичког мишљења и приступа и јасног комуницирања и излагања идеја и решења усмено или у писаном облику.

Међународна компатибилност студијског програма мастер струковних студија Међународно пословање и финансије је приказана поређењем са студијским програмима који се у облику мастер струковних студија из дате области реализују на следећим институцијама високог образовања:

- Aarhus University, Denmark
- UNIBG International, Bergamo, Italy
- Hochschule Augsburg, University of Applied Sciences, Germany

Имајући у виду стратешко опредељење Републике Србије ка евроинтеграцијама и процес приступања Светској трговинској организацији, као и тежњу ка развијању извозно оријентисане привреде, као и важност улоге финансија у тим процесима може се извести закључак да ће у наредним годинама потреба за стручњацима из области међународног пословања и финансија бити у порасту.

На мастер струковне студије могу се уписати студенти када је претходно остварен обим првог степена студија од најмање 180 ЕСПБ бодова, као и студенти који су завршили Високу пословну школу струковних студија или другу сродну високошколску установу из области друштвено-хуманистичких наука.

Наведени студијски програм прихваћен је од стране Наставног већа Школе 14.03.2017. године.

Лице које заврши мастер струковне студије стиче стручни назив: **Струковни мастер економиста**, а на енглеском језику назив је: **Master of Applied Economics**.

Резултати анкета које су спроведене међу активним студентима на студијском програму мастер струковних студија - смер Међународно пословање и финансије, у претходном периоду потврђују да је радно оптерећење студената одговарајуће (просечна оцена изнад 4,87). Анкета није спроведена међу дипломираним мастер студентима јер генерација уписана 2017/2018. године још није дипломирала. Када је акредитован студијски програм, Школа није вршила значајније измене курикулума.

Висока пословна школа струковних студија у Новом Саду је **2016.** године успешно окончала процес акредитације новог студијског програма основних струковних студија:

1. **Примењена информатика**, за 80 (осамдесет) студената у седишту установе ([Уверење о акредитацији студијског програма](#), број 612-00-00220/2015-04, од 12.02.2016. год.);

Основне карактеристике студијског програма су:

Студијски програм је програм основних струковних студија. Овај струковни студијски програм образује информатичаре који ће бити оспособљени за различите послове из домена развоја и одржавања информационих система. Студијски програм као свој крајњи исход подразумева стицање адекватних применљивих знања, вештина и способности које ће студентима омогућити самосталност у обављању специјализованих послова из области информатике те стога и директну примену стеченог знања на будућем радном месту. Студијски програм је структуриран тако да на првој години студентима пружи неопходна основна знања из економије, менаџмента и математике, као и фундаментална знања из области примењене информатике. На другој, а посебно на трећој години студија приступа се изучавању предмета који омогућавају стицање стручних и стручно апликативних знања и вештина из информационо-комуникационих технологија, програмирања, рада са базама података, електронског пословања, интернет технологија и софтверског инжењерства. Наставни програми ових предмета су фокусирани на пружање конкретних и применљивих знања и вештина из области које су релевантне за данашње успешно пословање у домену примењене информатике.

Сврха студијског програма Примењена информатика је да пружи студентима одговарајућа и квалитетна знања из области примене савремених информационо- комуникационих технологија, програмирања, развоја пословних апликација, развоја и коришћења база података, електронског пословања, развоја веб апликација односно да оспособи студенте, будуће струковне информатичаре, за практичну примену знања стечених из наведених области. Студијски програм обезбеђује стицање знања и вештина као што су: познавање процедура и техника рада информационих система и система електронског пословања у оквиру компанија и у ширем окружењу, познавање примене напредних информационо- комуникационих технологија у пословним системима, познавање архитектуре и управљања информационим системима, решавање проблема у развоју и имплементацији информационих система као и доношење стручних одлука у развоју информационих система. Сврха студијског програма је усклађена са основним задацима и циљевима Високе пословне школе струковних студија у Новом Саду, на којој се програм и изводи. Као свој примарни задатак школа је поставила образовање стручног кадра из области економије, бизниса, менаџмента и примењене информатике, у циљу унапређења стручности у областима које су од посебног интереса за развој друштвене заједнице и њено ефикасно укључивање у савремене глобалне токове.

Лице које заврши основне струковне студије студијског програма за примењену информатику оспособљено је за следећа занимања: програмер, програмер базе података, администратор базе података, пројектант базе података, пројектант информационог система, систем аналитичар, систем програмер, веб програмер, администратор система и организатор обраде података.

Циљ студијског програма Примењена информатика је постизање компетенција и практичних вештина

из области примењене информатике што, поред осталог, укључује развој креативних способности, разматрања проблема и способност критичког мишљења, развијање способности за тимски рад и овладавање специфичним практичним вештинама потребним за обављање информатичких послова. Студијски програм из Примењене информатике има као свој основни циљ стицање и спајање теоријских и практичних знања у складу са Болоњском декларацијом о

функционисању, развоју и примени информационих система и система електронског пословања, пре свега у развијеним земљама и код нас: процедуре управљања, архитектура и функције система, методе и технике развоја и одржавања и примена напредних информационих технологија у сфери пословања компанија и других организација. Оваквим образовним процесом стварају се кадрови који су дефицитарни у земљи и свету и који имају добру перспективу у дужем временском раздобљу.

Циљеви овог студијског програма су усмерени на припрему кадрова за рад у компанијама чија је делатност развој и увођење софтвера, као и пословним компанијама, банкама, владиним и невладиним организацијама и другим компанијама које користе софтвер и/или електронско пословање у својим свакодневним активностима. Концепт програма, његова сврха и структура, постављени су тако да одсликавају неколико парцијалних, најбитнијих циљева који су у функцији остваривања претходно дефинисаног примарног циља. Парцијални циљеви студијског програма Примењена информатика су: савладавање основа квалитативног и квантитативног истраживања од стране студената и примена стечених знања у решавању пословних проблема; стицање знања из области савремених информационо-комуникационих технологија, која имају велики значај у савременом међународно оријентисаном предузећу и развијање способности за анализу и примену савремених домаћих и међународних регулаторних решења која опредељују пословање предузећа, као и уочавање специфичности које треба уважити у креирању пословног наступа.

Циљеви програма Примењена информатика усклађени су са основним задацима и циљевима Високе пословне школе струковних студија у Новом Саду, а то су: ширење и стицање знања и вештина које ће студентима омогућити флексибилну и ефикасну интеграцију у савремене друштвене токове, унапређивање учења и реализовање програма континуиране едукације и иновације знања, успостављање мултидисциплинарних студијских програма који се стално прилагођавају најновијим достигнућима у настави и науци.

Успешном реализацијом циљева студијског програма Примењена информатика студенти формирају опште и специфичне компетенције, тј. способности које ће им омогућити да адекватно одговоре изазовима и задацима у својим будућим занимањима. Способности односе се на: анализу, синтезу и предвиђање решења савремених информационих система и последица њихове примене; овладавања методама, поступцима и процесима њиховог развоја; развој аналитичког приступа њиховој анализи и синтези нових и побољшаних решења; примене стечених знања о развоју и одржавању информационих система и система електронског пословања код њихових корисника; развоја комуникационих способности и спретности у тимском раду, као и са корисницима ових система; рад у складу са професионалном етиком која је општеприхваћена код информатичара.

Међународна компатибилност студијских програма Високе пословне школе струковних студија је приказана поређењем са студијским програмима који се у облику струковних студија примењене информатике реализују на следећим институцијама високог образовања:

- International University of Geneva, Geneva
- University of Cologne, Faculty of Management, Economics and Social Sciences, Cologne
- Czech University of Life Sciences, Faculty of Economics and Management, Prague
- Veleučilište u Rijeci, Rijeka
- Univerza v Ljubljani, Ekonomska fakulteta, Ljubljana
- Univerza v Mariboru, Fakulteta za organizacijske vede, Kranj

Студијски програм је конципиран у складу са Законом о високом образовању и Болоњском декларацијом и траје три године (6 семестара). Завршетком ових студија студент остварује 180 ЕСПБ бодова, као и право уписивања одговарајућих струковних специјалистичких или мастер студија.

По завршетку студијских програма студенти стичу звања која су у складу са Правилником о листи стручних, академских и научних назива (*Сл. гласник РС*, бр. 53/2017, 114/2017), односно звања су усклађена са релевантним међународним класификацијама образовних профила и научних дисциплина и Националним оквиром квалификација.

Студијски програм	Стручни, академски и научни назив	Скраћеница
ОСС - Примењена информатика	Струковни информатичар	Струк. информ.

Привреда у целини, јавне, приватне, посебно предузетничке информатичке компаније, траже стручњаке способне за повећање ефикасности, усвајање и употребу нових информационо-комуникационих технологија. Тренутно стање и пројекције развоја указују да ће интензивно расти потреба за младим и компетентним кадровима из ове области.

Резултати анкета које су спроведене међу активним студентима смера Примењена информатика у претходним периодима потврђују да је радно оптерећење студената одговарајуће (просечна оцена изнад 4,76). Анкета није спроведена међу дипломираним студентима јер генерација уписана 2016/2017. године још није дипломирала. Од када је акредитован студијски програм основних студија Примењена информатика 2016. године, извршене су следеће измене курикулума:

- На првој години предмет Оперативни системи постаје обавезни предмет, а не изборни предмет II, док предмет Структура података и алгоритми постаје изборни предмет II, а не обавезни.

- На другој години студија у првом семестру укључени су обавезни предмети, и то: Базе података, Архитектура рачунарских система и Објектно-оријентисано програмирање, уместо следећих предмета који су акредитовани 2016. године: Интернет технологије у пословању, Алати за пословно одлучивање и Безбедност информационих система, док предмет Примена информационих технологија остаје у оквиру обавезних предмета. Међу изборним предметима у корпи III налазе се следећи предмети: Операциона истраживања, Мултимедијални системи и Увод у роботiku, насупрот предметима који су акредитовани 2016. године: Ергономија софтвера, Рачунарске мреже. У другом семестру школске године међу обавезним предметима налазе се следећи предмети: Интернет технологије у пословању и Рачунарске мреже, насупрот предметима који су акредитовани 2016. године: Квантитативни методи у пословном одлучивању и Објективно-оријентисано програмирање. У изборној корпи IV тренутно се налазе следећи предмети: Увод у вештачку интелигенцију, Интеракција човек рачунар и Безбедност информационих система уместо следећих предмета који су акредитовани 2016. године: Операциона истраживања и Мултимедијални системи, док предмет Примена информационих технологија није променио своју позицију. У изборној корпи (Први страни пословни језик 2) налазе се исти предмети с тим да су оријентисани на пружање знања из области информатике. Предмет Стручна пракса I није трпела измене.

- На трећој години студија у првом семестру укључени су обавезни предмети, и то: Квантитативни методи у пословном одлучивању, Софтверски инжењеринг и Стручна пракса II, насупрот предметима који су акредитовани 2016. године: Интегрисани развојни алати, Базе података, док предмети Основи електронског пословања и Напредне веб технологије нису променили своју позицију. У изборној корпи V тренутно се налазе следећи предмети: Алати за пословно одлучивање, Интернет ствари, Управљање интелектуалном својином, уместо следећег предмета који је акредитован 2016. године: Архитектура рачунарских система, док предмет Дигитални маркетинг није мењао своју позицију. У другом семестру школске године међу обавезним предметима налазе се

следећи предмети: Интегрисани развојни алати, Развој пословних апликација и сам Завршни рад, наспрот предметима који су акредитовани 2016. године: Развој пословних апликација, Софтверски инжењеринг и Стучна пракса II и сам Завршни рад.

Висока пословна школа струковних студија у Новом Саду је **2014.** године успешно окончала процес акредитације новог студијског програма. Комисија за акредитацију и проверу квалитета Републике Србије на основу члана 16. став 5. тачка 1) Закона о високом образовању („Службени гласник Републике Србије“ број 76/05, 100/07, 97/08, 44/10) акредитовала је следећи студијски програм специјалистичких струковних студија:

1. **Менаџмент**, за 50 (педесет) студената у седишту установе ([Уверење о акредитацији студијског програма](#), број 612-00-00110/2012-04, од 07.03.2014. год.).

Основне карактеристике студијског програма специјалистичких струковних студија су:

Менаџмент: Основни циљ студијског програма је стицање знања из области економских наука и овладавање посебним сазнањима из области економије, бизниса, финансија и менаџмента у функцији успешног планирања, реализације, управљања и контроле пословних процеса. Овај програм специјалистичких струковних студија образује студенте за различите послове управљања и доношења менаџерских одлука у различитим условима, разумевање економског, политичког и друштвеног окружења непоходног за доношење менаџерских одлука. Након завршетка студијског програма студенти стичу следеће опште способности: способност анализе, синтезе и предвиђања решења и последица у конкретној пословној ситуацији, способност развоја критичког и самокритичког мишљења и приступа, способност размене информација, идеја, проблема и решења у процесу комуницирања, способност примене знања и вештина у решавању конкретних пословних проблема, способност сарадње са ужим социјалним и међународним окружењем и познавање професионалне етике. Сечене предметно-специфичне компетенције омогућавају студентима да покажу темељно познавање и разумевање дисциплине менаџмента, повезивања основних знања из различитих области које ће знати да примене у реалним пословним ситуацијама и да прате и примењују новине у својој струци. Моћи ће да обављају послове у органима државне управе, профитним и непрофитним организацијама и то: послове менаџера на свим нивоима менаџмента, послове референта или менаџера за послове планирања и контроле пословних процеса, послове координатора, менаџера и референта за управљање људским ресурсима. Завршетком ових студија студент стиче 60 ЕСПБ бодова.

Студент завршава студије полагањем свих испита, а специјалистичке студије израдом и одбраном специјалистичког рада, у складу са студијским програмом. Специјалистичким радом студент треба да докаже да је способан да примењује знање стечено током студија и да покаже да може успешно да решава задатке своје струке на нивоу стручног назива стеченог дипломом. Рад мора бити у складу са *Стандардима израде специјалистичког рада*, а одобравање теме, прихватање и одбрана специјалистичког рада обављају се према *Процедури израде и контроле квалитета специјалистичких радова*.

По завршетку студијских програма студенти стичу звања која су у складу са Правилником о листи стручних, академских и научних назива (*“Сл. гласник РС” бр. 53/2017, 114/2017*), односно звања су усклађена са релевантним међународним класификацијама образовних профила и научних дисциплина и Националним оквиром квалификација.

Студијски програм	Стручни, академски и научни назив	Скраћеница
ССС – Менаџмент	Специјалиста струковни економиста	Спец. струк. екон.

Резултати анкета које су спроведене међу активним студентима на студијском програму

специјалистичких струковних студија - смер Менаџмент, у претходним периодима потврђују да је радно оптерећење студената одговарајуће (просечна оцена изнад 4,82). Од када је акредитован студијски програм, Школа није вршила значајније измене курикулума.

Висока пословна школа струковних студија у Новом Саду је **2012.** године успешно окончала процес поновне акредитације (реакредитације) установе - [Уверење о акредитацији установе](#) број 612-00-00110/2012-04 и предложених иновираних студијских програма и то:

1. **Финансијско пословање и рачуноводство**, за 220 (двестотинедвадесет) студената у седишту установе и за 0 (нула) студената на даљину ([Уверење о акредитацији студијског програма](#), број 612-00-00110/2012-04, од 14.09.2012. год.);
2. **Трговина и међународно пословање**, за 220 (двестотинедвадесет) студената у седишту установе и за 0 (нула) студената на даљину ([Уверење о акредитацији студијског програма](#), број 612-00-00110/2012-04, од 14.09.2012. год.);
3. **Предузетнички бизнис**, за 110 (стотинудесет) студената у седишту установе и за 0 (нула) студената на даљину ([Уверење о акредитацији студијског програма](#), број 612-00-00110/2012-04, од 27.04.2012. год.);
4. **Туризам и хотелијерство**, за 110 (стотинудесет) студената у седишту установе и за 0 (нула) студената на даљину ([Уверење о акредитацији студијског програма](#), број 612-00-00110/2012-04, од 14.09.2012. год.);

Комисија за акредитацију и проверу квалитета Републике Србије на основу члана 16. став 5. тачка 1 Закона о високом образовању („Службени гласник Републике Србије“ број 76/05, 100/07, 97/08, 44/10) акредитовала је следећи студијски програм специјалистичких струковних студија:

1. **Банкарство и осигурање**, за 50 (педесет) студената у седишту установе ([Уверење о акредитацији студијског програма](#), број 612-00-00110/2012-04, од 27.04.2012. год.)

Студијски програми Школе се примењују, након добијене акредитације од стране надлежног органа, у складу са Законом. Студијски програми се објављују на сајту [Школе](#) и у информатору Школе. Студенти се упознају са студијским програмима на почетку школске године. Измене и допуне студијских програма врше се по поступку за његово доношење (члан 25. Статута Школе).

Квалитет курикулума се прати и оцењује у складу са одредбама *Правилника о стандардима за самовредновање и оцењивање квалитета*, IV део - Стандарди и поступци обезбеђења квалитета студијских програма. Општи део овог стандарда обухвата чланове Правилника од 37. до 43. Квалитет студијских програма се мери на основу 17 елемената. За сваки елемент је дефинисан минимални ниво квалитета. Поред дефинисаних нивоа квалитета од стране државе (као нпр. заступљеност изборних предмета, заступљеност одређених група предмета, проценат наставника у радном односу, оптерећење наставника итд.), 9 елемената квалитета се оцењује на основу резултата добијених анкетирањем дипломираних студената, активних студената, послодаваца и Националне службе за запошљавање. Школа је уз Правилник о стандардима за самовредновање и оцењивање квалитета приложила анкете као саставни део Правилника. За мерење квалитета студијских програма користе се следеће анкете:

1. *Образац бр. 1 Мишљење активних студената о квалитету студијског програма и постигнутим исходима учења*
2. *Образац бр. 3 Мишљење дипломираних студената о квалитету студијског програма и постигнутим исходима учења*
3. *Образац бр. 4 Мишљење послодаваца о компетенцијама дипломираних студената*
4. *Образац бр. 5 Подаци Националне службе за запошљавање*

Школа редовно спроводи анкетирање и анализу добијених резултата. На основу добијених резултата поступа у складу са дефинисаним процедурама. Уколико за дефинисани елемент стандарда нису

добијени минимални нивои квалитета, доносе се корективне мере.

Поред наведеног, квалитет студијског програма се мери и степеном иновирања. Наставници сваке школске године иновирају студијски програм новим научним сазнањима. Минимални ниво квалитета је иновирање садржаја сваког предмета у складу са променама у сазнањима из уже области, најмање за једну од 15 тематских јединица годишње.

Проценат свршених студената који наставе даље студије у периоду од годину дана по завршетку студија је такође један од елемента квалитета студијског програма који се сваке године оцењује. Комисија прати и евидентира број дипломираних студената који настављају даље студије. На основу података из студентске службе Комисија сачињава извештај и доставља га Наставном већу и директору.

Сви курикулуми се пореде са сличним студијским програмима које изводе европске и друге високошколске установе. Школа се поредила са програмима струковних студија високих школа у: Љубљани (Висока пословна школа; www.ef.uni-lj.si/dodiplomsko/vps), Марибору (University of Maribor, Faculty of Economics and Business, Економско-пословни факултет; <http://www.epf.um.si/en/study-programmes/study-programmes/university-education-programme-3/about-programme/>), Марибору (www.doba.rs/rs/programi-i-upis/), Крању (Факултет организационих наука; <https://fov.um.si/sl/studij/visokosolski-strokovni-studij-vs>), Санкт Петербургу (Graduate School of Management, St. Petersburg University; <http://gsom.spbu.ru/en/programs/>), Москви (Универзитет информатичких технологија – компјутерске науке; <https://eng.miet.ru/content/s/765>), Паризу (Institut de Management Hôtelier International-Paris; http://www.essec.edu/en/program/mbas/global-mba/mba_majors/hospitality-management/), Кракову (Andrzej Frycz Modrzewski Krakow University; <http://www.ka.edu.pl/en/studies-in-english/international-business/>), Норичу (City College Norwich; <https://www.ccn.ac.uk/courses/course-types/access-to-higher-education/list>), Нотингему (Nottingham Business School; <https://www.nottingham.ac.uk/ugstudy/index.aspx>), Штутгарту (Berufsakademie – School of Business; <http://www.dhbw-stuttgart.de/zielgruppen/international-visitors/study-programmes/school-of-business/>).

Основне карактеристике студијских програма су:

1. **Финансијско пословање и рачуноводство:** Основни циљ студијског програма је да студентима пружи знања из области економских наука, са примењеним знањима и неоподним вештинама из уже области рачуноводства и финансија. Студијски програм је програм основних струковних студија, тако да студенти развијају и способности за рад на једноставнијим финансијским и рачуноводственим пословима. Уз стручну праксу, коју сви студенти обављају, исход из овог студијског програма је образован и оспособљен дипломирани студент који је самосталан у обављању специјализованих финансијских и рачуноводствених послова као што су књижење, финансијско рачуноводство, финансијско извештавање, банкарско извештавање, анализе процене ризика, вредновање предузећа, анализе финансијских извештаја, обрачун трошкова, буџетирање, процена билансних позиција итд. Студијски програм обезбеђује стицање знања и вештина, које су неопходне за рад у финансијско-рачуноводственом сектору производних и услужних предузећа, као и у предузећима чија је основна делатност из домена финансија и рачуноводства. Основна сврха овог студијског програма је обезбеђење младих кадрова који ће бити у стању да владају вештинама и способностима из области финансијског и рачуноводственог планирања, анализе, контроле и информисања, система обрачуна трошкова, управљања финансијама и другим вештинама неопходним за извршавање различитих послова у области финансија и рачуноводства. Поред стручних компетенција и практичних вештина, студенти развијају и способност креативног разматрања проблема, као и критичког мишљења и рада у тиму. Сврха студијског програма је усклађена са основним задацима и циљевима Школе као што су ширење и стицање знања и вештина које ће студентима омогућити флексибилну и ефикасну интеграцију у савремене друштвене токове, унапређивање учења и реализовање програма континуиране едукације и иновације знања, успостављање мултидисциплинарних студијских

програма који се стално прилагођавају најновијим достигнућима у настави и науци. Завршетком ових студија студент остварује 180 ЕСПБ бодова, као и право уписивања одговарајућих струковних специјалистичких студија, јер је способан за константно унапређење сопствених професионалних потенцијала и даље стручно усавршавање. Концепт програма, његова сврха и структура, постављени су тако да осликавају неколико парцијалних циљева који су у функцији остваривања претходно дефинисаног примарног циља. Парцијални циљеви студијског програма Финансије и банкарство су: савладавање основа квалитативног и квантитативног истраживања од стране студената и примена стечених знања у решавању пословних проблема и савладавање метода и техника које ће студентима омогућити да аналитички и самостално доносе одлуке у свакодневном пословању.

2. Трговина и међународно пословање: Примарни циљ студијског програма је стицање основних економских знања и примењених, специфичних сазнања неопходних за обављање послова из области трговине и међународног пословања. Студијски програм је конципиран тако да на првој години студентима пружи неопходна фундаментална знања из економије, менаџмента, правне регулативе, математике у функцији анализе економских показатеља. На другој, а посебно на трећој години студија приступа се изучавању предмета који омогућавају стицање стручних и стручно апликативних знања и вештина из: међународне економије, међународне трговине, трговинског менаџмента, спољнотрговинског пословања, међународних организација и интеграција економија Европске уније. Наставни садржај је усклађен са савременим светским токовима и научним сазнањима. Циљ студијског програма је образовање кадра који поседује довољно практичног знања из области трговине и међународног пословања, познавања регулативе Светске трговинске организације, Европске уније као и регионалних економских интеграција (ЦЕФТА). По завршетку студијског програма студенти су оспособљени за анализу спољнотрговинских токова, ефеката спољнотрговинских политика, као и значаја међународних трговинских институција у светској привреди; сагледавања ефеката промене спољнотрговинског режима на положај предузећа, са акцентом на регионалне економске интеграције; примену савремених метода и техника међународног пословања на светском тржишту; сагледавање значаја пословног окружења, технологије и царинских и нецаринских баријера у међународној трговини; повезивања основних знања из трговина и различитих услужних области, као што су: банкарство, осигурање, и туризам. Студенти поседују способности и компетенција за креативно решавање проблема и доношење оперативних одлука из области трговине и међународног пословања, трговинске конкуренције, управљања и праћења прописа у области спољнотрговинског пословања како наше земље, тако и међународних организација, примене пословне информатике, и сл. Студенти, поред познавања различитих инструмената спољнотрговинске политике у земљи и свету, тј. реалних токова и њихове регулације на међународном тржишту, поседују знања о различитим методама и техникама међународног пословања предузећа и функционисања савремених међународних организација и регионалних интеграција. Оно што представља посебан квалитет студијског програма *Трговина и међународно пословање* јесте што студентима омогућава образовање за профил струковног економисте у области спољне и унутрашње трговине, јер управо у овој области Стратегија развоја Републике Србије до 2020. године препознаје недостатак квалификованог кадра, неопходног за реализацију зацртаних циљева, односно повећања укупног извоза Србије. Завршетком ових студија студент остварује 180 ЕСПБ бодова, као и право уписивања одговарајућих струковних специјалистичких студија. Сврха студијског програма је усклађена са основним задацима Школе.

3. Предузетнички бизнис: Основни циљ студијског програма је стицање знања из економских наука и менаџмента и бизниса у функцији изградње посебних вештина и компетенција, неопходних за успешно предузимање пословних подухвата и управљање малим и средњим предузећима. Студијски програм, као свој крајњи исход, подразумева стицање релевантних применљивих знања, вештина и способности које ће студентима омогућити самосталност у обављању иновативних и предузетничких подухвата. Студијски програм је структуриран тако да на првој години студија пружи студентима

неопходна фундаментална знања из економије, менаџмента, правне регулативе, математике у функцији анализе економских показатеља, док се на другој, а посебно на трећој години студија приступа изучавању предмета који омогућају стицање стручних и стручно апликативних знања и вештина попут техника и алата управљања малим и средњим предузећима, техника пословне комуникације, техника израде и имплементације бизнис плана, управљања финансијама, управљања квалитетом, управљања пројектима, тржишног пословања, менаџмента технологија и иновација итд. Студијски програм обезбеђује стицање знања и вештина које ће студентима омогућити разумевање саме природе предузетништва, иновација и њиховог значаја и принципа, као и процеса управљања малим и средњим предузећима. С обзиром да будућност економског раста наше земље управо и лежи у развијеном предузетничком сектору, основна сврха овог студијског програма јесте обезбеђење стручњака који ће бити у стању да препознају пословне шансе, предузимају пословне подухвате и да се носе са изазовима предузетничког пословања у данашњем променљивом окружењу. Програм је фокусиран ка промовисању предузетничких квалитета значајних за постизање иновативности, конкурентности, запослености и раста и развоја у малим и средњим предузећима. После завршених студија студенти ће бити оспособљени за предузимање иницијативе у откривању и креирању нових пословних подухвата, а професионалну каријеру могу развијати у различитим областима економије и менаџмента које захтевају иновативност, способност преузимања ризика и тржишну оријентацију. Сврха студијског програма је усклађена са основним задацима и циљевима Школе. Завршетком ових студија студент остварује 180 ЕСПБ бодова, као и право уписивања одговарајућих струковних специјалистичких студија.

4. Туризам и хотелијерство: Основни циљ овог студијског програма је пружање економског знања које се примењује у области туризма и хотелијерства, односно образовање економиста који ће бити оспособљени за различите послове из домена туризма и хотелијерства. На првој години студенти овладавају основним знањима из економије, менаџмента, правне регулативе, математике у функцији анализе економских показатеља. На другој години, а посебно на трећој години студија приступа се изучавању предмета који омогућавају стицање стручних и стручно апликативних знања и вештина из ужих области туризма и хотелијерства, као што су: економика туризма, менаџмент туристичких и хотелијерских предузећа, менаџмент људских ресурса у туризму и хотелијерству, менаџмент туристичке дестинације, квалитет услуга у туризму и хотелијерству и посебни облици туризма. Наставни програми ових предмета су фокусирани на пружање конкретних и применљивих знања и вештина из области које су релевантне за данашње успешно пословање у домену туризма и хотелијерства. Сврха студијског програма је усклађена са основним задацима и циљевима Школе. Као свој примарни задатак Школа је поставила образовање стручног кадра из области економије, бизниса и менаџмента, у циљу унапређења стручности у областима које су од посебног интереса за развој друштвене заједнице и њено ефикасно укључивање у савремене глобалне токове. Студенти по дипломирању на овом студијском програму су компетентни да обављају низ специфичних послова као што су припрема, организовање, уговарање и реализација различитих туристичких услуга на домаћем тржишту. Знаће да раде на свим пословима у хотелима, мотелима и сличним смештајно-угоститељским објектима, у туристичким агенцијама, удружењима, пословима у државним органима везаним за туристичке, културне и друге послове, на пословима организације стручних, пословних, конгресних и других скупова у земљи и иностранству и слично. Моћи ће да разумеју и користе сазнања о економским ефектима туристичких кретања, као и утицаја туризма на развој целокупне привреде и економије у земљи и свету, специфичним туристичким дестинацијама и њиховим просторним одликама. Студенти ће поседовати способности за употребу одређених модела при утврђивању степена квалитета туристичких и хотелијерских услуга, као и у даљим поступцима контроле и превентивних мера у случају недостатка одређених делова квалитета услуга. Моћи ће да унапређују систем управљања квалитетом туристичких услуга и да управља заштитом животне средине туристичких пословних система. Знаће да користи менаџерске вештине у туризму и

унапређење интегрисаног менаџмент система. Разумеће инвестирање у туристичко пословање и моћи ће да примењују нове информационо-комуникационе технологије у туристичком и хотелијерском пословању. Завршетком ових студија студент остварује 180 ЕСПБ бодова, као и право уписивања одговарајућих струковних специјалистичких студија.

Основне карактеристике студијског програма специјалистичких струковних студија су:

1. Банкарство и осигурање: Циљ овог програма је припрема кадрова и школовање компетентних стручњака који ће бити оспособљени за обављање послова у банкама и осигуравајућим компанијама, пензионим фондовима и другим институцијама које се баве финансијским посредовањем, брокерско – дилерским кућама, централној банци и државној администрацији. Студенти стичу специфична знања и вештине које се захтевају за активности банака и осигуравајућих компанија, односно знања везана за функционисање финансијских система, финансијских тржишта, финансијских инструмената, управљања ризиком у финансијским институцијама и сл. Оспособљени су за управљање ресурсима банкарских и осигуравајућих институција, управљање информацијама, доношење одлука путем аналитичких вештина и техника, преузимање иницијативе, презентацију и продају банкарских производа и производа осигурања. Захваљујући стеченим компетенцијама студенти ће по завршетку специјалистичког студијског програма *Банкарство и осигурање* поседовати уско специјализована економска и менаџментска знања и вештине која ће им помоћи у стицању експертизе потребне за рад на пословима менаџера у компанијама које се баве банкарством, осигурањем и другим финансијским институцијама, за рад на пословима финансијских инспектора у банкарском и осигуравачком пословању, пословима финансијског консалтинга, пословима стручних сарадника у надзорним органима, стручних сарадника у Министарству финансија, централној банци и другим државним телима. Завршетком овог студијског програма студент стиче 60 ЕСПБ бодова.

Студент завршава студије полагањем свих испита, а специјалистичке студије израдом и одбраном специјалистичког рада, у складу са студијским програмом. Специјалистичким радом студент треба да докаже да је способан да примењује знање стечено током студија и да покаже да може успешно да решава задатке своје струке на нивоу стручног назива стеченог дипломом. Рад мора бити у складу са *Стандардима израде специјалистичког рада*, а одобравање теме, прихватање и одбрана специјалистичког рада обављају се према *Процедури израде и контроле квалитета специјалистичких радова*.

По завршетку студијских програма студенти стичу звања која су у складу са Правилником о листи стручних, академских и научних назива (*Сл. гласник РС*, бр. 30/2007, 112/2008, 72/2009, 81/2010, 39/11 и 54/11), односно звања су усклађена са релевантним међународним класификацијама образовних профила и научних дисциплина и Националним оквиром квалификација.

Студијски програм	Стручни, академски и научни назив	Скраћеница
ОСС - Финансијско пословање и рачуноводство	Струковни економиста	Струк. екон.
ОСС - Трговина и међународно пословање	Струковни економиста	Струк. екон.
ОСС - Предузетнички бизнис	Струковни менаџер	Струк. менаџ.
ОСС - Туризам и хотелијерство	Струковни економиста	Струк. екон.
ССС - Банкарство и осигурање	Специјалиста струковни економиста	Спец. струк. екон.

За све студијске програме резултати анкета које су спроведене међу активним студентима у претходним периодима, потврђују да је радно оптерећење студената одговарајуће (просечна оцена

изнад 4,37). Анкета је спроведена и међу дипломираним студентима а резултати су такође показали да је радно оптерећење студената одговарајуће (просечна оцена изнад 3,95). Школа није вршила значајније измене курикулума, већ само силабусе, када су акредитовани студијски програми.

Мерење квалитета студијских програма врши се и на основу повратних информација од стране привредних субјекта у којима студенти обављају стручну праксу. У сваком предузећу, студент је под надзором ментора (запосленог у предузећу) који у [Формулару за стручну праксу](#) износи мишљење о способности студента да стечено знање примени у пракси, као и о предностима и недостацима стеченог знања у одређеним аспектима ангажовања у предузећу. Дипломирани студенти дају оцену студијског програма, као и послодавци и Национална служба за запошљавање (индиректно). Из података датих у прилогу 4.1 и 4.2 види се да су дипломирани студенти и послодавци дали високе оцене за квалитет студијских програма.

б) У оквиру овог стандарда методом SWOT анализе установа је анализирала и квантитативно оценила следеће елементе:

Циљеви студијског програма и њихова усклађеност са исходима учења

Снаге (Strengths) - Резултати анкета потврђују значајну усклађеност циљева студијског програма са исходима учења ++ - Широка сарадња са организацијама код којих студенти обављају праксу, а тиме и могућност да дају реалне процене о исходима учења +++ - Сарадња са Националном службом за запошљавање и могућност добијања података о исходима учења ++ - Одржавање Сајма запошљавања као могућности повезивања студената са привредом ++	Слабости (Weaknesses) - Дипломирани студенти не попуњавају анкету са дубљим промишљањем ++ - Послодавци нису довољно заинтересовани да одговарају на анкетна питања+++ - Не постоји формализована група дипломираних студената +++ - Национална служба за запошљавање нема довољно развијену аналитику података која би јасно указала на запошљавање студената, а тиме индиректно и усаглашеност циљева студијског програма и исхода учења +++
Могућности (Opportunities) Формирање алумни клуба у оквиру којег би се промовисала култура квалитета, а тиме и добијања квалитетнијих одговора на анкету дипломираних студената +++	Опасности (Threats) Држава не захтева од Националне службе за запошљавање сарадњу са високошколским установама ++

Поступци праћења квалитета студијских програма

Снаге (Strengths) - Редовна контрола квалитета студијских програма +++ - Јасне процедуре и поступци контроле квалитета студијских програма +++ - Активна улога студената у процесу контроле квалитета студијских програма ++ - Резултати анкетања утичу позитивно на побољшање квалитета рада запослених у настави и ваннастави ++	Слабости (Weaknesses) Смањена заинтересованост студената приликом попуњавања анкетних упитника ++
---	---

Могућности (Opportunities) - Увођење додатних питања о квалитету студијских програма у анкетне упитнике +++ - Побољшање квалитета анкетног обрасца бр. 1 +	Опасности (Threats) Опасност од неблаговременог реаговања на сазнања проистекла из повратних информација у процесу праћења квалитета ++
---	---

Континуирано осавремењивање студијских програма

Снаге (Strengths) - Постојање праксе осавремењавања студијских програма кроз усклађивање са студијским програмима сродних институција +++ - Сарадња са међународним високошколским установама и размена сазнања о могућностима осавремењавања студијских програма ++ - Учешће Школе у научно-истраживачким активностима и сазнања о новим знањима и правцима развоја науке ++	Слабости (Weaknesses) - Инертност одређеног броја наставника у праћењу промена курикулума студијских програма ++ - Недовољна финансијска средства за одлазак наставника и сарадника на стручна усавршавања ++ - Недовољна финансијска средства за набавку најновије литературе ++
Могућности (Opportunities) - Лична искуства наставника проистекла из међународне сарадње +++ - Стицање иновативних идеја и сазнања проистеклих из семинара и предавања по позиву страних и домаћих еминентних стручњака +++	Опасности (Threats) Недовољна подударност потреба домаће привреде и кретања у европском образовном систему +++

ц) Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 4

- Предлаже се проналажење начина да се процес попуњавања анкета учини приступачнијим студентима, у смислу њиховог интересовања, кроз омогућавање онлајн попуњавања наведених анкета.
- У наредном периоду, имајући у виду динамику завршетка студија, отвара се простор за успостављање формализованог односа са дипломираним студентима у циљу прибављања информација о њиховим перцепцијама квалитета студијских програма и преференцијама послодаваца у односу на запошљавање кандидата који су завршили образовне профиле које нуди Школа.
- Установа ће радити на оснивању Алумни програма. С обзиром на то да је за формирање алумни потребно дуже време, установа ће у ближој будућности развити програм који ће омогућити дипломираним студентима да он-лајн приступе бази података дипломираних студената.
- Школа ће настојати да повећа број закључених уговора са сродним образовним установама, како би се постојећи образовни профили даље прилагођавали променама како у домену науке, тако и у домену привреде.

д) Показатељи и прилози за стандард 4

Табела 4.1. Листа свих студијских програма који су акредитовани на високошколској установи са укупним бројем уписаних студената на свим годинама студија у текућој и претходне 2 школске године

Табела 4.2. Број и проценат дипломираних студената (у односу на број уписаних) у претходне 3 школске године у оквиру акредитованих студијских програма. Ови подаци се израчунавају тако што се укупан број студената који су дипломирали у школској години (до 30. 09.) подели бројем студената уписаних у прву годину студија исте школске године. Податке показати посебно за сваки ниво студија

Табела 4.3. Просечно трајање студија у претходне 3 школске године. Овај податак се добија тако што се за студенте који су дипломирали до краја школске године (до 30.09.) израчуна просечно трајање студирања. Податке показати посебно за сваки ниво студија

Прилог 4.1. Анализа резултата анкета о мишљењу дипломираних студената о квалитету студијског програма и постигнутим исходима учења

Прилог 4.2. Анализа резултата анкета о задовољству послодаваца стеченим квалификацијама

Стандард 5: Квалитет наставног процеса

Стандард 5: Квалитет наставног процеса

Квалитет наставног процеса обезбеђује се кроз интерактивност наставе, укључивање примера у наставу, професионални рад наставника и сарадника, доношење и поштовање планова рада по предметима, као и праћење квалитета наставе и предузимање потребних мера у случају када се утврди да квалитет наставе није на одговарајућем нивоу.

а) Опис стања, анализа и процена стандарда 5

Полазећи од става да је квалитет наставе од кључне важности за остваривање темељних циљева образовања студената и оспособљавања за укључивање у радни процес Школа је опредељена за стално унапређење квалитета наставног процеса. [Правилником о стандардима за самовредновање и оцењивање квалитета](#) дефинисани су елементи и поступци за обезбеђење квалитета наставног процеса. У циљу утврђивања квалитета наставног процеса Школа врши обавезно анкетање студената на крају сваког семестра. Комисија путем анкете (Образац бр. 1 и бр. 2 – анкетање активних студената, према *Правилнику о стандардима за самовредновање и оцењивање квалитета*) континуирано прати обезбеђеност квалитета наставног процеса кроз интерактивност наставе, укључивање примера у наставу, професионални рад наставника и сарадника, доношење и поштовање планова рада по предметима.

Настава у Школи је интерактивна и обавезно укључује примере из праксе. То потврђују резултати анализе одговора на питање број 16 (Образац бр. 1). Студенти сматрају да је настава у довољној мери интерактивна, што су и оценили просечном оценом изнад 4 на свим студијским програмима. Наставник је обавезан да део предавања посвети илустрацијама, задацима, примерима и другим облицима примене теоријског знања у пракси. Студенти су покривеност презентацијама и примерима оценили високом просечном оценом преко 4 на свим студијским програмима (анализа одговора на питање број 5 на Обрасцу бр.1). Циљ наставника јесте да својим предавањима подстакне студенте на размишљање и креативност, самосталност у раду и примену стечених знања. На основу резултата анализе одговора на питање број 12 (Образац бр.1) закључује се да су теме актуелне, подстичу на размишљање и повезане су са праксом. План рада за сваки предмет наставник поставља на сајт Школе у оквиру свог профила на којем за сваки предмет који му је додељен по наособ објављује план рада на почетку семестра. Сврха плана рада на предмету је информисање студената о садржини предмета, начину и динамици рада, литературе, облицима провере знања и оцењивању на предмету. План рада на предмету омогућава систематичан и плански приступ раду, као и ефикаснију контролу квалитета наставе, јер упоређивање прецизно планираног и оствареног обима, структуре и начина рада омогућава процену степена реализације циљева предмета. Резултати анкетног истраживања потврђују да су студенти веома високом просечном оценом изнад 4 (осим за једног наставника чије оцене се крећу од 3,00 до 4,50) и за наставнике и за сараднике оценили поштовање планова рада по предметима (питања 11,14 и 4, Образац бр. 2), те се закључује да су план и распоред наставе усклађени са потребама и могућностима студената, те да се доследно спроводе. Такође, студенти су дали високе оцене на питање број 10 (Образац бр.1) чиме се закључује да је обим добијених информација, а самим тим и доследност у спровођењу плана наставе и планова рада по свим студијским програмима испоштована.

Обезбеђеност квалитета поступања наставника и сарадника током извођења предавања и вежби, као и поступања према студентима и њихове коректности према студентима, континуирано прати Комисија, путем анкете (Образац бр. 2). Стил изражавања наставника мора бити такав да га студенти разумеју, уз коришћење што мање страних и сувише ускостручних речи и израза. Стил изражавања наставника треба да буде професионалан и не сме садржати увредљиве или дискриминаторске изразе

према било ком појединцу или друштвеној групи. Према [Кодексу о академском интегритету Високе пословне школе струковних студија](#) у Новом Саду наставници и сарадници, подстичући слободан и озбиљан приступ учењу, дужни су да: поштују образовне циљеве, стратегије и стандарде Школе; обезбеде репрезентативност, релевантност, тачност и прецизност садржаја предмета и примерену позицију предмета унутар студијског програма; теже постизању и преношењу квалитетних научних сазнања из своје научне области и предмета који се изводе на студијама; понуде свим студентима начелно исте могућности за стицање знања; вреднују рад студената отворено, правилно, објективно и благовремено; свесно провере сваки писани рад студента; обезбеде транспарентност и јавност испита и објективност оцењивања.

Резултати спроведене анкете (прилог 5.1, образац бр. 2) иду у прилог тврдњи да студенти у високом проценту сматрају да наставници делују стручно и сигурно, излажу разумљиво, имају способност сажимања материје и истицања најбитнијег, те да поступају професионално и имају коректан однос према студентима. Посебно професионализам у односу са њима студенти су оценили високом просечном оценом и за наставнике и за сараднике (питања 12 и 15, Образац бр.2).

Саставни део анкете јесу и питања о квалитету уџбеника. У оквиру [Правилника о уџбеницима](#) поред Општих одредби посебно се дефинишу Стандарди квалитета уџбеника и Поступак процедуре контроле квалитета уџбеника. На основу резултата спроведене анкете (питање 15, образац бр. 1, прилог 5.1) може се констатовати да студенти углавном сматрају да су уџбеници и помоћна учила, са аспекта квалитета садржаја, структуре, стила и обима одговарајући, да покривају материју обухваћену наставним програмима, као и да су јасни и разумљиви. Школа се труди да континуирано врши набавку нових издања уџбеника и савремену литературу и тиме одговоре на захтеве студената.

Студије се изводе према плану и програму рада за школску годину који сачињава директор и усваја Наставно веће. План и распоред наставе (предавања и вежби) су усклађени са потребама и могућностима студената, познати су пре почетка одговарајућег семестра и доследно се спроводе. Најкасније до 15.9. текуће године план и програм рада, са распоредом предавања и вежби, јавно је истакнут. Наставници, сарадници, студенти и ненаставно особље су дужни да се придржавају испланираног наставног процеса. Школа има календар рада у коме су дефинисани периоди трајања семестара, као и празници, а студенти су благовремено информисани и о распореду испита у испитним роковима који им предстоје, као и свим додатним активностима које захтевају њихово ангажовање. Сајт Школе се свакодневно ажурира, са свим релевантним подацима о наставном процесу, као и распореду и терминима одржавања испита. Треба истаћи и то да је Школа присутна на друштвеној мрежи **Socnet** (друштвена мрежа Високе пословне школе струковних студија у Новом Саду), као и на друштвеним мрежама **Facebook** и **Instagram**, а све у циљу живе интеракције са студентима. Електронски сервиси за запослене и студенте стално се развијају и усавршавају и све више примењују у праћењу наставног процеса (Прилог 5.2).

У посматраном трогодишњем периоду сви наставници и сарадници оцењени су просечном оценом изнад четири (осим једног наставника чије се оцене у трогодишњем периоду крећу од 3,00 до 4,50). Резултати анкете су показали и то да је посећеност предавања задовољавајућа, с тим да студенти у нешто већем проценту посећују вежбе. То показује њихов афинитет према раду у мањим групама. Колектив омогућава студентима добро споразумевање са наставницима и сарадницима, што према резултатима анкете позитивно утиче на мотивисаност студената за рад. Из наведеног се закључује да студенти оцењују квалитет поступања наставника и сарадника током извођења предавања и вежби, као и квалитет поступања и коректности према студентима као изузетно висок.

На основу [Правилника о упису студената и правилима студија](#) вредновање рада студената током наставе врши се на основу резултата постигнутих испуњавањем предиспитних обавеза студената.

Предиспитне обавезе могу бити:

1. Провера стеченог знања на колоквијумима;
2. Присуство на предавањима и вежбама;

3. Различити облици активности као што су: учешће у дискусијама, радионице, подела улога, квизови, прелиминарни тестови, самостална израда задатака, есеји;
 4. Учесће студената у раду на предавањима и вежбама (индивидуални или тимски рад): предавање, презентације, семинарски рад и
 5. Самостални рад студената: пројекат, практичан рад, самостална студија случаја.
- Удео вредновања појединачних активности у вредновању рада студента у току наставе на студијама врши се у зависности од заступљености теоријских и практичних знања у току реализације наставе. Бодовање предиспитних активности се врши према следећој табели:

Наставна активност	Максималан број бодова за предвиђене облике вредновања рада студената у току наставе			
	Група I	Група II	Група III	Група IV
Провера знања у току наставе (колоквијуми) (члан 49. тачка 1.)	20	30	30	40
Присуство на предавањима и вежбама (члан 49. тачка 2.)	5	5	5	5
Различити облици активности (члан 49. тачка 3.); Учесће студената у раду на предавањима и вежбама (члан 49. тачка 4.)	10	10	10	10
Практичан рад: самостална израда студије случаја (члан 49. тачка 5.)	-	-	10	10
Укупно бодова у вредновању у току наставе	35	45	55	65

Облик провере знања у току наставе на сваком предмету мора бити унапред познат и униформан за један наставни предмет. Минимални ниво квалитет плана рада утврђен је Правилником о стандардима за самовредновање и оцењивање квалитета.

Знање студената на завршном испиту проверава се на један од следећих начина или њиховом комбинацијом:

1. Писмени испит.

1.1. Тест. Облик испита у коме студент у краткој, писаној форми, на папиру или у електронском облику, одговара на одређени број питања или решава одређени број задатака. Пре завршног испита мора се одредити: број питања који ће садржавати тест, облике и врсту питања (отворена, затворена и сл.). У случају електронског тестирања мора се унапред израдити скуп питања (банка питања) из које се питања постављају.

1.2. Есеј. Наставник мора унапред да одреди број тема и материју на које се теме односе.

1.3. Писмено решавање задатака. Облик завршног испита у коме студент у писаној форми решава неколико или више постављених задатака. Наставник мора унапред да одреди број и природу задатака и материју на коју се задаци односе.

2. **Усмени испит.** Облик испита у коме студент усменим путем одговара на задати број питања (уобичајено 2 или 3) или решава задатке.

Максималан број бодова за предвиђене облике вредновања рада студента у току наставе и на завршном испиту дат је следећом табелом:

	Максималан број бодова за предвиђене облике вредновања рада студента у току наставе и на завршном испиту			
	Група I	Група II	Група III	Група IV
Вредновање рада студента у току наставе	35	45	55	65
Завршни испит	65	55	45	35
Укупно бодова у вредновању у току наставе	100	100	100	100

Оцењивање у току наставе и на завршном испиту, на специјалистичким струковним студијама и на свим предметима на мастер струковним студијама, осим за предмете Стручна пракса 1 и 2, Израда завршног мастер рада и Завршни мастер рад, врши се према следећој табели:

	Група I	Група II	Група III
Предиспитне активности			
Провера знања у току наставе (колоквијум-и)	30	30	40
Присуство на предавањима и вежбама	5	5	5
Различити облици активности и учешће студената у раду на предавању и вежбама	10	10	10
Практичан рад: самостална израда студије случаја	-	10	10
Укупно	45	55	65
Завршни испит	55	45	35
Укупно	100	100	100

Студент стиче могућност да полаже завршни испит пошто освоји минимум 50% предиспитних бодова. Знање студента на завршном испиту проверава се путем писменог (теста, есеја или писменог решавања задатака) или усменог испита или комбинацијом оба начина.

Из анализе резултата одговора на питање бр. 3 (Образац бр. 2) закључује се да студенти сматрају да су критеријуми за проверу и оцењивање знања унапред одређени и јасни. Већина наставника оцењена је, по основу наведеног критеријума, просечном оценом изнад 4. Студенти такође сматрају (питање бр. 6. Образац бр. 2) да наставници спремно дају објашњења зашто је студент добио одређену оцену, јер је већина наставника оцењена просечном оценом изнад 4. Наведено говори у прилог чињеници да су студенти благовремено обавештени о моделу оцењивања и облицима активности који се вреднују у предиспитним и испитним обавезама.

Као доказ о посвећености Школе за хармонизацију везе између исхода учења, стратегија наставе, студентских активности и начина провере знања и процењивања адекватности избора метода наставе и учења којима се постиже савладавање исхода учења, у наставку је анализиран студијски програм основних струковних студија – [Финансије и банкарство](#).

Студијски програм: Финансије и банкарство

Предмет	Исход учења				Стратегија наставе	Студијске активности и провера знања	Процењивања адекватности метода наставе и учења којима се постиже савлађавање исхода учења
	Теоретска знања	Апликативна знања	Вештине	Разумевање			
Прва година							
Основи економије	++	+	+	++	++	++	++
Основи менаџмента	+++	+	+	+++	++	++	++
Пословно право	+++	++	++	+	++	++	++
Први страни пословни језик 1	+++	++	++	+++	++	++	++
Изборна корпа 1							
Психологија	+++	+	+	++	+	++	++
Социологија	+++	+	+	+++	++	++	++
Основи организације	+++	+	+	++	++	++	++
Рачуноводство	+++	++	+	+	++	++	+++
Национална економија	+++	+	+	++	++	++	++
Математика	+	+++	++	+	++	+++	+++
Изборна корпа 2							
Еколошки менаџмент	+++	+	+	++	++	++	++
Агроекономија	++	+	++	++	++	++	++
Друга година							
Пословна статистика	+++	++	++	++	++	++	++
Примена информацио- них технологија	+	++	++	+++	+++	++	+++
Увод у финансије	+++	+	++	+	++	++	++
Финансијска тржишта и институције	+++	+	+	++	++	++	++
Изборна корпа 3							
Корпоративно управљање	+++	+	+	++	++	++	++
Економика предузећа (ФБ)	+++	+	+	++	++	++	++
Основи ревизије	++	+++	+++	++	+	++	++
Банкарство	+++	+	+	++	++	++	++

Први страни пословни језик 2	+++	++	++	++	++	++	++
Управљање инвестицијама	++	++	+++	++	++	++	++
Стручна пракса 1 (ФБ)	+	+++	++	+++	+++	+++	+
Трећа година							
Пословна анализа	+++	++	+	++	++	++	++
Међународне финансије	++	+++	+++	++	++	+++	+++
Први страни пословни језик 3	+++	++	+	++	++	++	++
Међународно банкарство	+++	++	+	++	++	++	++
Изборна корпа 4							
Финансијска стратегија и планирање пореза (ФБ)	++	+++	+++	++	++	+	++
Јавне финансије	++	+++	+++	+	++	++	++
Инвестиционо банкарство (ФБ)	++	+++	+++	+	++	+++	+++
Финансијске берзе	+++	++	++	++	++	++	++
Пословне финансије	+++	++	++	+	++	++	++
Стручна пракса 2 (ФБ)	+	+++	+++	+	+++	+++	++
Изборна корпа 5							
Предузетничке финансије	+++	++	++	++	++	++	++
Финансијска и актуарска математика	++	+++	++	++	+++	++	+++

На студијском програму основних струковних студија *Финансије и банкарство* постоји 22 обавезна предмета, две стручне праксе и 5 изборних предмета распоређених по годинама студија. Сви предмети носе 5, 6 или 7 кредита (ЕСПБ). Настава је организована у облицима предавања, аудиторних вежби, лабораторијских вежби, домаћих задатака и семинарских радова. Предавања су претежно конципирана тако да се на њима износе теоријски концепти и принципи струке, илустровани једноставнијим примерима, док се на аудиторним вежбама презентују сложенији примери, често везани за практичну примену теоријских концепата. На великом броју предмета предавања и аудиторне вежбе се изводе уз презентациону опрему, која омогућава анимиране демонстрације предаваног материјала. Све сале Школе опремљене су опремом која ово омогућава. Аудиторне и лабораторијске вежбе пружају висок степен интерактивности, док домаћи задаци и семинарски радови остварују повратну спрегу према студентима кроз прегледање, усмене одбране и оцењивање. Распдела часова између предавања, на којима се изучавају теоријске основе предмета и аудиторних вежби на којима се демонстрирају решења практичних проблема са циљем бољег разумевања примене теоријских знања износи 3+3, 3+2 или 2+2, у зависности од предмета. Таква распдела часова и броја ЕСПБ бодова је добро усклађена са стратешким циљевима и праксом

високог образовања на струковним школама. Захваљујући оваквој расподели кредита, исходи студија који обухватају теоријска знања и њихову примену се постижу у највећој мери, што показује задовољство послодаваца при запошљавању студената.

б) У оквиру овог стандарда методом SWOT анализе установа је анализирила и квантитативно оценила следеће елементе:

Компетентност наставника и сарадника

Снаге (Strengths) - Покривеност наставног процеса наставницима и сарадницима одговарајућег стручног и образованог профила +++ - Континуирано унапређење знања наставника и сарадника учешћем на научно-стручним скуповима и посећивањем високообразовних установа у земљи и иностранству +++ - Разноврсност метода наставе и учења ++ - Задовољство студената квалитетом поступања наставника и сарадника током извођења предавања и вежби +++	Слабости (Weaknesses) - Инертност појединих наставника и сарадника у погледу унапређења личних компетенција +++ - Пад посвећености послу појединих наставника и сарадника +++ - Неравномерна оптерећеност наставника и сарадника + - Неприхватање нових технологија и средстава комуникације од стране појединих наставника и сарадника +
Могућности (Opportunities) - Углед Школе у међународним оквирима даје могућност сталног мерења компетентности наставника +++ - Компетентан колектив који доприноси побољшању имиџа Школе у окружењу +++ - Подстицање наставника и сарадника на квалитетно држање наставе ++ - Сарадња са установама из иностранства +++ - Усавршавање наставника и сарадника кроз различите курсеве и семинаре +++	Опасности (Threats) - Недостатак средстава за стручно усавршавање наставника и сарадника у настави (из личних средстава) +++ - Одлазак кадрова из информатичке струке услед незадовољства висином примања +++

Интерактивно учеће студената у наставном процесу

Снаге (Strengths) - Висок ниво интерактивности наставног процеса ++ - Боља комуникација између студената и наставног особља +++ - Могућност рада у малим групама +++ - Симулација рада у конкретном пословном окружењу ++	Слабости (Weaknesses) - Недовољна креативност појединих наставника и сарадника у реализацији интерактивне наставе ++ - Отпор студената да учествују у дискусијама ++ - Слабо разумевање суштине начина рада предвиђеног болоњском декларацијом +
Могућности (Opportunities) - Додатно мотивисање и укључивање студената у подизање квалитета интерактивног наставног процеса +++ - Усавршавање наставника и сарадника у погледу појединих облика држања наставе и	Опасности (Threats) - Слабо предзнање студената ++ - Слабе реторичке способности студената +++ - Недовољна припремљеност студената за тему на предстојећим часовима ++

укључивања студената у наставни процес ++

- Организовање студентских конференција, семинара и реторичких такмичења +++
- Учествовање представника студената у процесу организације и евалуације квалитета наставног процеса ++

Систематско праћење квалитета наставе и корективне мере

Снаге (Strengths)	Слабости (Weaknesses)
• Редовна контрола квалитета наставног процеса +++ • Благовремено преу имање корективних мера у циљу у апређења наставног процеса +++	• Незаинтересованост студената за пажљиво и савесно попуњавање анкета +++ • Предугачка анкета (са превише питања) ++ • Недостатак јасне писане форме при преузимању корективних мера ++ • Необјективност повратних информација од студената +
Могућности (Opportunities)	Опасности (Threats)
• Преузимање и примена модела систематског праћења квалитета наставе и корективних мера од институција које су успешније на том пољу +++ • Увођење дневника рада +++ • Едукација и усавршавање дела особља за примену модела систематског праћења квалитета наставе и корективних мера ++ • Веће учешће студената у оцени квалитета наставног процеса ++	• Недовољно добра организованост и процедуре за спровођење корективних мера за унапређење квалитета наставног процеса ++ • Недовољна жеља наставника да се коригују услед изречених корективних мера ++

ц) Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 5

На основу SWOT анализе може се закључити, и у складу са тим закључцима предложити следеће мере и активности:

- Упркос добрим оценама од стране студената, у наредном периоду би требало извршити одређене корективне мере у циљу даљег побољшања.
- Потребно је појачати активност наставника и сарадника на изради научно-стручних радова, са циљем њиховог објављивања у признатим часописима. Наставници и сарадници би тако имали више нових сазнања које би презентовали студентима. Мера за ову корективну меру је повећање средстава за научно-стручни рад наставника и сарадника. С обзиром на то да су средства ограничена, један од начина стимулације је и измена и допуна Правилника о стручном усавршавању.
- Потребно је интензивирати повезивање са студентима који су завршили Школу, као и презентовање њиховог успешног каријерног пута актуелним студентима. Бивши студенти у сарадњи са наставницима могу израдити студију случаја којом ће показати актуелним студентима директну примену теријског знања на примеру предузећа у којем је бивши студент запослен.
- Фактор који је у претходном периоду имао значајан утицај на смањење квалитета наставног процеса јесте слабија спремност студената за дискусије и двосмерну комуникацију са наставним особљем. Потребно је осмислити програме усавршавања наставника и сарадника у погледу појединих облика држања наставе и укључивања студената у наставни процес. Велику помоћ могу пружити техничка помагала, где се најпре мисли на интерактивне табле, које својим техничким могућностима могу да пруже савремен и надасве занимљив облик презентовања градива. Повећан степен коришћења савремених техничких помагала може да утиче стимулативно на студенте, како би

се у већој мери активно укључили у наставни процес. За предмете где је то могуће Школа је обезбедила програме (нпр. књиговодствени програм) којима се студенти најдиректније повезују са практичним радом. Са друге стране, организовање студентских конференција, семинара, реторичких такмичења и дебатних клубова може позитивно да утиче на самопоуздање студената, што ће у многоме допринети квалитетнијем интерактивном наставном процесу.

- Из разлога што ће резултати спроведених анкета представљати кључне податке за оцењивање квалитета извођења наставе, у наредном периоду треба обратити пажњу на анимирање студената да са пажњом и изграђеном свешћу о важности резултата анкете, приступају испуњавању истих. Потребно је интензивирати учествовање представника студентата у процесу организације и евалуације квалитета наставног процеса, како би се добијале објективније повратне информације од студената.

- Висок углед у међународним оквирима, о ком сведоче бројне међународне награде које је Школа освојила у претходном периоду, пружа прилику за размену наставног особља и студената. У наредном периоду се препоручује појачан ангажман на пољу међународне размене наставника и сарадника како би се на основу искустава страних универзитета подигао квалитет наставног процеса на виши ниво. У наредном периоду се очекује размена наставника у оквиру Ерасмус + програма са Високом школом за менаџмент у туризму и информатику из Вировитице. У оквиру програма одобрена је мобилност и за студенте у трајању од 150 дана (један семестар).

- Неопходно је наставити са контролом квалитета наставног процеса. Потребно је систематизовано објављивање података о наставном процесу, било да је реч о информацијама о плану и програму, или додатним информацијама које се достављају студентима у току наставног процеса.

д) Показатељи и прилози за стандард 5

Прилог 5.1. Анализа резултата анкета студената о квалитету наставног процеса

Прилог 5.2. Процедуре и поступци који обезбеђују поштовање плана и распореда наставе

Прилог 5.3. Доказ о спроведеним активностима којима се подстиче стицање активних компетенција наставника и сарадника

Стандард 6: Квалитет научноистраживачког, уметничког и стручног
рада

Стандард 6: Квалитет научноистраживачког, уметничког и стручног рада

Високошколска установа непрекидно ради на подстицању, обезбеђењу услова, праћењу и провери резултата научноистраживачког, уметничког и стручног рада и на њиховом укључивању у наставни процес.

а) Опис стања, анализа и процена стандарда 6

Висока пословна школа струковних студија у Новом Саду нема обавезу акредитовања за научно-истраживачки рад. Међутим, систематски прати и оцењује обим научно-истраживачког рада, подстиче наставнике и сараднике да резултате научних, истраживачких и професионалних активности објављују у релевантним научним публикацијама, као и да их активно укључују у постојећи наставни процес, свесна улоге и значаја научно-истраживачког рада за високошколске установе. Структура и ресурси за остваривање и организовање истраживања, као и стручног рада, детаљније су описани и у оквиру других Стандарда и то:

- Наставници и сарадници, чији квалитет у смислу поступака селекцији и избора на основу резултата научно-истраживачког рада дефинише Стандард 7;
- Квалитет простора са припадајућом опремом, који су детаљно приказани у оквиру Стандарда 11;
- Информатичка и библиотечка подршка, значајна за научно-истраживачки рад, приказана у Стандарду 9.

На основу свега изложеног у наведеним стандардима, може се рећи да постојеће структуре за реализацију и организовање научно-истраживачког и стручног рада одговарају стандардима и нормативима за ову врсту делатности.

Реализујући опредељење Школе за перманентним достизањем високих стандарда квалитета у свим областима његове делатности, наставници и сарадници се подстичу на непрекидно научно-истраживачко и стручно усавршавање. Права и обавезе наставника, сарадника у настави и других радника Школе су утврђена [Правилником о стручном усавршавању](#) донетог на основу Статута Школе. Наставници и сарадници на основу овог правилника имају право и обавезу сталног стручног усавршавања и стицања нових знања из области којој припада наставни предмет, који наставник и сарадник у настави реализује у наставном процесу. Континуирани научно-истраживачки и стручни рад и укључивање резултата у наставни процес постижу се тако што се у свакој научној области резултати интегришу у садржаје предмета у студијском програму.

У претходном периоду наставници и сарадници Школе су учествовали на бројним домаћим и међународним стручним скуповима и семинарима, на којима су презентовали своје радове. Школа финансијски подржава учешће наставника и сарадника на семинарима и научним конференцијама. Средства потребна за стручно усавршавање радника обезбеђују се од прихода из школарине, коју плаћају студенти и прихода од других делатности Школе, а она се планирају у оквиру Финансијског плана Школе, на основу Плана стручног усавршавања, које доноси директор Школе. Наставници и сарадници су дужни да знање и искуство стечено на семинарима и конференцијама имплементирају у наставни процес.

Школа систематски прати и оцењује обим и квалитет истраживачког рада наставника и сарадника. Сви наставници и сарадници су дужни да периодично или ванредно на захтев директора Школе предају извештај о свом раду и стручном усавршавању за претходни период. Извештаји садрже приказ радова које су наставници и сарадници објавили у претходном периоду, приказ стеченог знања до којих су дошли спровођењем одређених научних и професионалних активности као и начин на који стечена знања наставници и сарадници активно укључују у наставни процес. На основу тих извештаја наставника и сарадника се утврђује да ли су одређене истраживачке

стратегије и циљеви у складу са стратешком оријентацијом Школе.

Континуираност подстицања, обезбеђења услова, провере резултата научно-истраживачког и стручног рада и њиховог укључивања у наставни процес прати *Комисија за обезбеђење квалитета и самовредновање* у сарадњи са директором, и о томе најмање једанпут годишње подноси извештај Наставном већу и директору. Уколико се на основу извештаја констатује да су резултати у току године такви да хоће или неће делимично обезбедити минимални ниво квалитета у току три године, директор предузима корективне мере за активнији рад наставника и сарадника на научно-истраживачком и стручном раду и укључивању резултата тог рада у наставни процес.

У претходној години наставници и сарадници Школе објавили су одређен број радова, публикованих у међународним часописима, домаћим часописима међународног карактера, домаћим и страним конференцијама (Табела 6.3). У претходном трогодишњем периоду наставници и сарадници Школе објавили су 46 радова у међународним часописима са SCI (Science Citation Index) листе. У односу на претходни трогодишњи период уочава се велики пораст броја публикованих радова са SCI листе, који је са 22 рада у периоду од 2013. до 2015. године порастао на 46 радова објављених у периоду од 2016. до 2018. године.

Обим и квалитет научно-истраживачког рада наставника и сарадника прати Комисија у сарадњи са директором. Комисија петогодишњи извештај за наставнике, а трогодишњи или једногодишњи извештај за сараднике подноси директору, на основу извештаја о НИР-у који наставници и сарадници редовно подnose сваке године. Директор на основу извештаја Комисије констатује да ли су наставници и сарадници извршили научно-истраживачки рад по обиму и квалитету. Ако извештај показује обим и квалитет истраживачког рада испод минималног обима и квалитета, директор предузима корективне мере тако што упозорова наставнике и сараднике на испуњавање обавезе.

Начин и поступак избора наставника и сарадника Школе су уређени [Правилником о условима за избор у звање наставника и сарадника](#). Високе пословне школе струковних студија у Новом Саду, донетог на основу Статута Школе и Закона о високом образовању. Приликом избора у звање наставника се оцењују следећи елементи:

- оцена о резултатима научно-истраживачког, односно стручног рада кандидата;
- оцена о резултатима педагошког рада кандидата;
- оцена о ангажовању кандидата у развоју наставе и развоју других делатности Школе;
- оцена резултата кандидата постигнутог у обезбеђивању наставног подмлатка и
- оцена о учешћу у стручним организацијама и на научно-стручним скуповима.

Школа у свом раду остварује јединство образовног, научно-истраживачког и професионалног (стручног) рада, које се огледа у иновацијама предмета у студијском програму, које се спроводе кроз увођење нових тема у садржаје предмета и прилагођавање постојећих тема знањима стеченим у научно-истраживачком и стручном раду, од најмање једне теме од обавезних 15 на годишњем нивоу, као и у усавршавању наставника и сарадника на научним и стручним скуповима, проучавањем савремене литературе и других облика усавршавања.

Резултати научно-истраживачког рада реализују се и у публикацијама које издаје Школа. Висока пословна школа струковних студија у Новом Саду активно обавља издавачку делатност. Издавачка делатност Школе и поступак и услови издавања уџбеничке грађе су уређени [Правилником о издавачкој делатности](#). Високе пословне школе струковних студија у Новом Саду. Школа издаје уџбеничку грађу: основне уџбенике, збирке задатака, збирке примера из праксе, практикуме, скрипте и друга помоћна средства, којима се доприноси остваривању студијских програма, извођењу практичне наставе и лабораторијских вежби и провери стеченог знања. Школа издаје и друге публикације: монографије, зборнике радова, часописе, обрасце, промотивни материјал Школе и друга дела, у складу са Законом и општим актима Школе. Квалитет издавачке делатности дефинисан је *Правилником о издавачкој делатности*. Праћење издавачке делатности спроводи

Комисија за обезбеђење квалитета и самовредновање у сарадњи са Саветом за издавачку делатност. Комисија прикупља и обрађује информације на основу којег саставља извештај. Доставља га директору на разматрање. У случају да није задовољен минимални ниво квалитета, директор предузима корективне мере. Сва литература која није у скаладу са Правилником о издавачкој делатности мора се усагласити са постављеним нивоом квалитета издавања. Литература која није усаглашена у року од 3 месеца се повлачи и набавља од других издавача.

У циљу промовисања и подстицања научног и стручног рада наставника и сарадника, Школа издаје научно-стручни часопис Школа бизниса <https://www.vps.ns.ac.rs/o-nama/naucno-strucna-delatnost/skola-biznisa/> који је према класификацији научних часописа остварио знатан напредак у 2018. години. Часопис Школа бизниса се објављује два пута годишње и у групи је друштвено-хуманистичких наука, у категорији М51 (водећи часопис националног значаја). Радове у часопису публикује и велики број угледних научних радника из земље и иностранства. Школа је у октобру 2018. године организовала Међународну научну конференцију „*Economic Development and Competitiveness of European Countries: Achievements – Challenges - Opportunities*“. Издат је Зборник апстраката, а у припреми је и Тематски зборник радова, који садржи велики број радова научника, стручњака и младих истраживача из великог броја земаља.

Наставници и сарадници Школе су у контексту стручног усавршавања учествовали на многобројним семинарима, форумима и радионицама:

- Стручно усавршавање у трајању од 6 часова на тему Судско превођење и правна административна терминологија. Удружење сталних судских преводилаца, Филозофски факултет Универзитета у Новом Саду и Одељење за преводилачке послове Покрајинског секретаријата за образовање, прописе, управу и националне мањине, националне заједнице. Филозофски факултет Универзитета у Новом Саду, Нови Сад;
- Учествовање на стручном скупу Mixed-Ability Teaching: A whole-person approach. Oxford University (OUP, UK).
- Потврда о учествовању у радионици за припрему пројеката мобилности за школе, стручно образовање и образовање и образовање одраслих програма Ерасмус +, Фондација Темпус, Београд. 2017.
- Сертификат за учешће на семинару Управљање пословањем у сектору хране и пића, La Fondation pour la Formation Hôtelière (Швајцарска) и Висока хотелијерска школа, Београд, септембар 2017.
- Други међународни зелени форум: „Електропривреде и зелена енергија“, у организацији Министарства рударства и енергетике Републике Србије, Електропривреде Србије и Балканмагазина из Београда.
- Семинар Института за стандардизацију Србије - Имплементација Акта о безбедности информација
- Радионица за припрему пројеката Žan Mone, Professional Development of Vocation Education Teachers with European Practices, Erasmus+, Fondacija Tempus, Beograd. 2017.
- Донаторски семинар са међународним учешћем, октобар 2017, Златибор
- Присуство на конференцији YL SIG Day Joy of Teaching Young Learners, održanoj 3.3.2018. u Novom Sadu (Fakultet za pravne i poslovne studije Dr Lazar Vrkatić – Katedra za engleski jezik). Конференција је акредитована од стране Завода за унапређивање образовања и васпитања Републике Србије
- Разумевање и усвајање рефлексивне праксе у образовању васпитача и наставника у организацији Фондације Темпус и ХЕРЕ тима 5. октобар 2017. Висока струковна школа за образовање васпитача у Новом Саду, Нови Сад.

- Нове технологије у образовању 2018, British Council, 8. i 9. jun 2018. Belexpro центар, Београд.

Међународна сарадња се остварује посетама сродним образовним установама, као и учешћем наставника Школе на научним и стручним скуповима. Циљ је упознавање европских и других образовних система, као и стицање нових позитивних искустава. Посебна пажња посвећена је пројектима који доприносе модернизацији образовног система у Србији и Европи у складу са планом Европске комисије за модернизацију високог образовања. Поред тога, ВПШСС ставља акценат на динамичнији развој сарадње са “земљама из непосредног окружења”, као и са партнерима из Русије, Кине и Индије. Подршку у ефикаснијем спровођењу основних стратешких одређања и циљева, представља Канцеларија за међународну сарадњу и пројекте задужена за обављање оперативних послова, припрему предлога пројеката, докумената и других подлога за доношење одлука у вези са интернационализацијом. Такође, обавеза канцеларије је промовисање могућности за међународну размену, комуникације и активности у вези са учесницима мобилности. Потписани међународни билатерални уговори о сарадњи:

Comenius University in Bratislava- Faculty of Management [www. fm.uniba.sk](http://www.fm.uniba.sk) - Врста споразума: Ерасмус+ интер- институционални уговор

RRIF- Висока школа за финансијски менаџмент, Загреб www.rvs.hr - Врста споразума: Билатерални уговор о међународној сарадњи, Ерасмус+ интер-институционални уговор

Висока пословна школа Загреб - Врста споразума: Билатерални уговор о међународној сарадњи, Ерасмус+ интер-институционални уговор

Велеучилиште у Ријеци www.veleri.hr - Врста споразума: Билатерални уговор о међународној сарадњи, Ерасмус+ интер-институционални уговор

PAR University college, Rijeka www.par.hr - Врста споразума: Билатерални уговор о међународној сарадњи

Велеучилиште VERN, Загреб www.vern.hr - Врста споразума: Билатерални уговор о међународној сарадњи

LIBERTAS свеучилиште, Загреб www.libertas.hr - Врста споразума: Билатерални уговор о међународној сарадњи

Велеучилиште Балтазар, Запрешћ www.bak.hr - Врста споразума: Билатерални уговор о међународној сарадњи

Krakovskaya Akademia im. Andžea Gryča Modževskogo - Andrzej Frycz Modrzewski Krakow University – Poland - Врста споразума: Билатерална институционална академска сарадња (сарадња на академском нивоу кроз размену студената и наставног особља, сарадња у истраживању, размена информација о научним достигнућима и дисеминација резултата истраживања).

Višja strokovna šola DOBA Maribor - Higher business school of vocational studies DOBA Maribor – Slovenia - Врста споразума: Билатерална институционална академска сарадња (сарадња на академском нивоу кроз размену студената и наставног особља, сарадња у истраживању,

размена информација о научним достигнућима и дисеминација резултата истраживања).

Gospodarska zbornica Slovenije Center za poslovno usposabljanje – Višja strokovna šola, Slovenia Chamber of Commerce – Higher vocational school for business training - Врста споразума: Билатерална институционална академска сарадња (сарадња на академском нивоу кроз размену студената и наставног особља, сарадња у истраживању, размена информација о научним достигнућима и дисеминација резултата истраживања).

Висока школа за менаџмент у туризму и информатици – Вировитица - Higher school for management and informatics in Virovitica - Врста споразума: Билатерални уговор о међународној сарадњи, Ерасмус+ интер-институционални уговор

City College in Norwich – England - Врста споразума: Билатерална институционална академска сарадња (сарадња на академском нивоу кроз размену студената и наставног особља, сарадња у истраживању, размена информација о научним достигнућима и дисеминација резултата истраживања).

Southeast Europe Enterprise Development - Baden-Wuerttemberg Cooperative State University – Germany - Врста споразума: Билатерална институционална академска сарадња (сарадња на академском нивоу кроз размену студената и наставног особља).

Southeast Europe Enterprise Development - Врста споразума: Партнерски споразум (образовање наставног особља за развој и реализацију програма доживотног учења за предузетнике)

Федеральное государственное бюджетное учреждение науки Институт проблем управления им. В. А. Трапезникова Российской академии наук - A. Trapeznikov Institute of Control Sciences of Russian Academy of Sciences – Russia - Врста споразума: Билатерална институционална академска сарадња (сарадња на академском и административном нивоу кроз размену студената и наставног и административног особља, размену литературе, сарадњу у истраживању, размену информација о научним достигнућима и објављивању литературе).

Санкт – Петербургский государственный политехнический университет - Saint Petersburg University – Russia - Врста споразума: Билатерална институционална академска сарадња (сарадња на академском нивоу кроз размену студената и наставног особља, сарадња у истраживању, размена информација о научним достигнућима и дисеминација резултата истраживања).

Евразийский открытый институт - Eurasian Open Institute-Moscow – Russia - Врста споразума: Билатерална институционална академска сарадња (сарадња на академском нивоу кроз размену студената и наставног особља, сарадња у истраживању, размена информација о научним достигнућима и дисеминација резултата истраживања).

Костромской Государственный Университет им. Х.А. Некрасова - Nekrasov Kostroma State University – Russia - Врста споразума: Билатерална институционална академска сарадња (сарадња на академском нивоу кроз размену студената и наставног особља, сарадња у истраживању, размена информација о научним достигнућима и дисеминација резултата истраживања).

Пензенский государственный университет - Penza State University – Russia - Врста споразума: Билатерална институционална академска сарадња (сарадња на академском нивоу кроз размену

студената и наставног особља, сарадња у истраживању, размена информација о научним достигнућима и дисеминација резултата.

Текући међународни пројекти:

Erasmus + K2

Назив пројекта: **Professional Development of Vocational Education Teachers with European Practices (Pro-VET)**

Руководилац пројекта: JAMK University of Applied Sciences, Finland

Трајање пројекта: 36 месеци

Евиденциони број пројекта: 598698-ЕПП-1-2018-1-ФИ-ЕППКА2-ЦБХЕ-ЈП

Финансијер: EACEA, EU

Кратак опис пројекта: Pro-VET пројекат има за циљ промовисање европских вредности у области струковног образовања, развој и примену педагошких метода кроз наставне планове и програме основних и мастер струковних студија, те подизање компетенција наставног кадра на струковним школама у Србији и Русији. Подржано најбољом праксом високошколских институција из Финске, Холандије, Немачке и Румуније.

б) У оквиру овог стандарда методом SWOT анализе установа је анализирао и квантитативно оценио следеће елементе:

Перманентност научног истраживања и међународне сарадње

Снаге (Strengths)	Слабости (Weaknesses)
- Оснивање Канцеларије за међународну сарадњу и пројекте +++ - Раст броја пројеката +++ - Интензивне активности великог броја наставника и сарадника у пољу научног истраживања +++ - Перманентно подстицање наставника и сарадника на научно истраживање +++ - Растући тренд броја публикација у часописима са SCI листе +++ - Велики број потписаних уговора о сарадњи са сродним институцијама +++ - Могућност интензивне употребе информационо комуникационих технологија ++	- Слаба ангажованост мањег дела наставника и сарадника за континуирано унапређење квалитета ++ - Недовољно учешће у међународним пројектима +++
Могућности (Opportunities)	
- Амбициозност већег дела наставног кадра +++ - Интензивније учешће у пројектима +++ - Наставак сарадње са истакнутим научним радницима из институција са којима школа сарађује +++ - Утицај међународне сарадње на развој нових студијских програма и на мобилност ++	Негативан утицај глобалних прилика на ситуацију у региону ++

Праћење и оцењивање квалитета научноистраживачког рада наставника и сарадника и подстицање наставника и сарадника на публикување резултата истраживања

Снаге (Strengths) • Ажурност наставника и сарадника приликом подношења периодичних извештаја +++ • Мотивисаност великог броја наставника и сарадника ++ • Могућност интензивне сарадње са старијим и искуснијим колегама ++	Слабости (Weaknesses) • Непостојање система награђивања за изузетна постигнућа у научном раду + • Немогућност успостављања сталног механизма за укључивање наставника и сарадника у научно-стручна истраживања +++
Могућности (Opportunities) • Могућности сарадње и успостављања контаката са еминентним научним радницима из институција са којима школа сарађује +++ • Усмеравање усавршавања млађих наставника и сарадника у складу са потребама школе за наставним кадром +++	Опасности (Threats) • Недостатак мотивације одређеног броја наставника и сарадника ++ • Недостатак тзв. допунских вештина +

Усаглашеност садржаја научно истраживачког уметничког и стручног рада са стратешким опредељењем земље и европским циљевима

Снаге (Strengths) • Усмереност највећег броја наставника и сарадника ка научним областима које су ускладу са стратешким опредељењем земље и европским циљевима +++ • Садржај и резултати научних, истраживачких и стручних активности Школе усклађени су са њеним стратешким циљем, као и са националним и европским циљевима и стандардима високог образовања. +++	Слабости (Weaknesses) • Слаба ангажованост наставника и сарадника на пројектима које финансира Министарство за науку +++
Могућности (Opportunities) • Повећање угледа школе и државе приликом контаката са страним институцијама +++ • Развијање интензивне међународне сарадње која може да постави основу међународне сарадње и у другим пољима +++ • Ојачавање административне подршке за конкурисање на пројектима +++	Опасности (Threats) • Слаба сарадња са високошколским установама у земљи + • Недовољна сарадња са пословним сектором +

ц) Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 6

Резултати анализе указали су на могуће мере и активности за унапређење квалитета:

- Ускладити области стручног и научног рада наставника и сарадника и области њиховог даљег усавршавања са задацима и циљевима Школе, као и са националним и европским

стандардима високог образовања.

- Развијати сопствену политику у области научно-истраживачког рада у складу са стратегијом развоја школе, којом би се омогућила снажна подршка младим истраживачима и промовисала интернационална мобилност истраживача.
- Неопходно је стално усавршавање елемената квалитета којим се прати напредак наставног особља. У оквиру Правилника о стандардима за самовредновање и оцењивање квалитета детаљније су разрађени елементи оцене компетенције наставника и сарадника.
- Усавршавање мера којима се подстичу наставници и сарадници на перманентно повећавање научне компетенције (финансијско и нефинансијско), као и публиковање резултата истраживања.
- Успоставити редовне награде за наставнике и сараднике са најбољим научним резултатима.
- Успостављање сталног механизма за укључивање наставника и сарадника у научно-стручна истраживања.
- Иако Школа има развијену међународну сарадњу, треба наставити са ширењем сарадње са новим установама у земљи и иностранству, као и са продубљивањем сарадње у оквиру постојећих уговора и то у правцу размене наставника и студената. Мобилност омогућава већу размену искустава. Заједнички рад и размена искуства ствара и већу могућност за развој заједничких студијских програма и усаглашених наставних процеса, што доприноси размени наставног особља и студената.
- Ојачати административну подршку за конкурисање на пројектима. Неопходно је да наставници и сарадници интензивирају рад на домаћим и иностраним пројектима. У том смислу Школа ће обезбедити стабилан прилив информација о конкурсима за домаће и међународне пројекте. Такође, интензивираће одлазак наставника на инструкционе курсеве за писање предлога међународних пројеката.

д) Показатељи и прилози за стандард 6

Табела 6.1. Назив текућих научноистраживачких/уметничких пројеката, чији су руководиоци наставници стално запослени у високошколској установи

Табела 6.2. Списак наставника и сарадника запослених у високошколској установи, учесника у текућим домаћим и међународним пројектима

Табела 6.3. Збирни преглед научноистраживачких и уметничких резултата у установи у претходној календарској години према критеријумима Министарства

Табела 6.4. Списак SCI/SSCI-индексираних радова по годинама за претходни трогодишњи период. (Навести референце са редним бројем)

Табела 6.5. Листа одбрањених докторских дисертација (име кандидата, име ментора, назив дисертације и година одбране, публиковани резултати) у високошколској установи у претходне три школске године

Табела 6.6. Списак стручних и уметничких пројеката који се тренутно реализују у установи чији су руководиоци наставници стално запослени у високошколској установи

Табела 6.7. Списак ментора према тренутно важећим стандардима који се односи на испуњеност услова за менторе у оквиру образовно-научног, односно образовно-уметничког поља, као и однос броја ментора у односу на укупан број наставника на високошколској установи

Прилог 6.1. Списак награда и признања наставника, сарадника и студената за остварене резултате у научноистраживачком раду

Прилог 6.2. Однос наставника и сарадника укључених у пројекте у односу на укупан број наставника и сарадника на високошколској установи

Прилог 6.3. Однос броја SCI-индексираних радова у односу на укупан број наставника и сарадника на високошколској установи

Стандард 7: Квалитет наставника и сарадника

Стандард 7: Квалитет наставника и сарадника

Квалитет наставника и сарадника обезбеђује се пажљивим планирањем и избором на основу јавног поступка, стварањем услова за перманентну едукацију и развој наставника и сарадника и провером квалитета њиховог рада у настави.

а) Опис стања, анализа и процена стандарда 7

Поступак и услови за избор наставника и сарадника регулисани су одредбама *Правилника о условима за избор у звање наставника и сарадника* Високе пословне школе струковних студија (Прилог 7.1). Основни циљ поступка је обезбеђење квалитетног наставног кадра који кроз стално усавршавање и унапређење личних компетенција доприноси и квалитету наставног процеса. Запошљавање у Школи врши се у складу са реалним потребама, а у циљу организовања наставе на рационалан, квалитетан и ефикасан начин.

Директор школе расписује конкурс за заснивање радног односа и стицање звања наставника за уже области за поједине предмете. Конкурс се објављује у листу „Послови“ и траје 8 дана од дана објављивања. Конкурс се може објавити и у неком другом дневном листу који излази на територији Републике Србије. Наставник се бира за ужу област утврђену Статутом и општим актом школе. Наставно веће на предлог директора именује Комисију за припрему извештаја о пријављеним кандидатима. Комисија за припрему извештаја о пријављеним кандидатима за избор у звање наставника састоји се од наставника у истом или вишем звању од наставника који се бира. Комисија има најмање три члана. Комисија је дужна да сачини извештај о пријављеним кандидатима најкасније у року од 60 дана од дана истека рока за пријављивање кандидата. Уколико Комисија у остављеном року не припреми извештај, образује се нова комисија. Извештај се ставља на увид јавности на период од 8 дана од дана достављања, истицањем обавештења на огласној табли Школе да је извештај сачињен. Извештај комисије садржи: податке о Конкурсу и Комисији податке о кандидатима, анализу наведених података о образовању кандидата, анализу научно-истраживачког (стручног) рада кандидата, анализу педагошког рада кандидата, закључак и предлог Комисије.

Школа прати развој наставника и сарадника, који је у складу са политиком и процедурама за запошљавање и избор наставног кадра. Постављају се стандарди за квалитет наставника и оцењује достигнути ниво. *Правилник о стандардима за самовредновање и оцењивање квалитета* регулише стандарде и поступке обезбеђења квалитета наставника и сарадника (од члана 58. до члана 62.) Седам елемената указује на квалитет наставника и сарадника (Поступак и услови за избор наставника и сарадника утврђују се унапред, јавни су и доступни оцени стручне и шире јавности; Школа се приликом избора наставника и сарадника у звања придржава прописаних поступака и услова путем којих оцењује научну, истраживачку и педагошку активност наставника и сарадника, а који су прописани одредбама Закона о високом образовању и Статутом Школе; Школа систематски прати, оцењује и подстиче научну, истраживачку и педагошку активност наставника и сарадника; Школа спроводи дугорочну политику квалитетне селекције младих кадрова и њиховог даљег напретка као и различите врсте усавршавања; Школа обезбеђује наставницима и сарадницима перманентну едукацију и усавршавање путем студијских боравака, специјализација и учешћа на научним и стручним скуповима у складу са Правилником о стручном усавршавању; Школа при избору и унапређењу наставног и стручног кадра посебно вреднује повезаност рада у образовању са радом на пројектима у другим областима привредног и друштвеног живота и Школа при избору и унапређењу наставног и стручног кадра посебно вреднује педагошке способности наставника и сарадника). За сваки елемент је утврђен минимални ниво квалитета. Остварење достигнутог нивоа се

редовно прати.

Посебна пажња се посвећује студентском оцењивању квалитета наставника и сарадника. Они учествују у оцењивању 3 елемента квалитета. Основни циљ студентске евалуације је побољшање квалитета наставног процеса и студијских програма, као и педагошког рада наставника и сарадника које се узима у обзир приликом њиховог избора у звање. Школа редовно анкетира студенте о педагошком раду наставника и сарадника, а на основу Обрасца бр. 2 – Мишљење активних студената о квалитету наставника и сарадника, који је саставни део Правилника о стандардима за самовредновање и оцењивање квалитета. Образац има 15 питања. У последње три године може се закључити да студенти оцењују квалитет наставника оценом око 4,50, мерено скалом задовољства од 1 до 5. Постоји незнатна тенденција повећања степена задовољства студената. Квалитет сарадника изражава се оценом око 4,50, такође са тенденцијом повећања степена задовољства. Генерално посматрано, студенти су више задовољни квалитетом педагошког рада сарадника у односу на наставнике.

Према [Правилнику о стручном усавршавању](#) Високе пословне школе струковних студија у Новом Саду, наставници и сарадници у настави Школе имају право и обавезу сталног стручног усавршавања и стицања нових знања из области којој припада наставни предмет, који наставник и сарадник реализује у наставном процесу. Такође, наставници и сарадници Школе имају право и обавезу да учествују у раду конгреса, симпозијума, семинара и слично. Радници Школе имају право на покриће трошкова или дела трошкова, на име стручног усавршавања у земљи и иностранству, у зависности од финансијских могућности Школе. У трошкове спадају: трошкови стручног усавршавања, дневнице, путни трошкови, трошкови боравка, у складу са Законом. Након завршеног процеса стручног усавршавања подноси се извештај директору или Савету Школе.

Резултат рада Школе на стручном усавршавању наставника и сарадника, као и оцењивању квалитета огледа се и у постојећој структури наставника и сарадника. На дан 30.09.2018. године у Школи је запослено 63 наставника, од тога 51 са пуним радним временом, 4 са непуним радним временом и 8 по уговору о допунском раду. Од 51 наставника запослених са пуним радним временом, њих 40 су доктори наука или 78,43% од укупног броја наставника. Према Стандарду 6 за акредитацију високошколских установа захтева се да од укупног броја наставника потребних за обављање наставе по годинама студија, високе школе струковних студија морају да имају најмање 50% наставника са стеченим научним називом доктора наука. Школа има знатно већи проценат запослених са звањем доктора наука. Школа такође има добар однос броја наставника и сарадника. На једног наставника долази 34,60 студената (Прилог 7.2). Такав однос даје могућност за интерактивну наставу којом се подстиче креативан и критички начин промишљања студената.

б) У оквиру овог стандарда методом SWOT анализе установа је анализирао и квантитативно оценио следеће елементе:

Дугорочна политика селекције наставничког и истраживачког подмлатка

Снаге (Strengths)	Слабости (Weaknesses)
- Развијена дугорочна политика селекције наставничког и истраживачког подмлатка +++ - Једноставан процес организационе социјализације наставничког подмлатка +++ - У Школи је велики број младих наставника и сарадника у структури наставног кадра ++	- Дуг временски период за стицање одговарајућих титула наставничког подмлатка Школе ++ - Непостојање јасне линије усавршавања на одређеном усмерењу код дела младног запосленог кадра ++

Могућности (Opportunities) • Могућност усавршавања подмлатка у иностранству ++ • Најчешће изражено интересовање већег броја кандидата при расписивању конкурса за избор у звање као резултат позитивног имиџа Школе ++	Опасности (Threats) • Смањење расположивих средстава за спровођење политике селекције наставничког и истраживачког подмлатка у условима тренутне економске ситуације ++
---	---

Обезбеђење перманентне едукације и усавршавања

Снаге (Strengths) • Подстицаји Школе за перманентну едукацију и усавршавање +++ • Дефинисани механизми праћења едукације и усавршавања наставног кадра +++ • Присутно промовисање културе сталног усавршавања и образовања +++	Слабости (Weaknesses) • Инертност дела наставног кадра према сопственом перманентном едуковању и усавршавању ++
Могућности (Opportunities) • Развијена међународна сарадња као могућност за едукацију и усавршавање у иностранству +++ • Повећана доступност стручне литературе путем интернета за усавршавање наставног кадра ++	Опасности (Threats) • Недовољно изражене потребе домаће привреде за остваривањем сарадње са научним институцијама у домену питања која би допринела додатном усавршавању наставног кадра ++

Уважавање мишљења студената о педагошком раду наставника и сарадника

Снаге (Strengths) • Механизам истраживања мишљења студената о педагошком раду наставника и сарадника +++ • Јасно дефинисане процедуре у случајевима незадовољавајућих оцена педагошког рада наставника и сарадника +++	Слабости (Weaknesses) • Непостојање формализованог приступа мотивисању наставника и сарадника чији је рад оцењен високим оценама ++
Могућности (Opportunities) • Додатно укључивање студената у процесе међународне сарадње као основа за изградњу адекватних критеријума процене педагошког рада ++ • Ангажовање Студентског парламента у информисању студената о елементима значајним за процену педагошког рада наставника и сарадника +	Опасности (Threats) • Субјективност студената +++

ц) Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 7

На основу SWOT анализе предложене су следеће мере и активности за унапређење квалитета наставника и сарадника:

- Потребно је додатно дефинисати корективне мере које би се односиле на онај део наставника и сарадника који не показује довољно ангажовање у вези са научно-стручним усавршавањем.

- Неопходно је прецизирати механизме подршке наставницима и сарадницима чији је рад оцењен високим оценама од стране студената.
- Интензивирати сарадњу са привредом, јер предузећа не исказују потребу за сарадњом са научним институцијама и високошколским установама. Без сарадње нема усавршавања наставника за научноистраживачки и стручни рад.
- Школа треба да разради програм подршке за ангажовање наставника и сарадника у професионалним удружењима, преко којих се успоставља сарадња и размена знања и искуства људи сличног научног и образовног усмерења. Професионална удружења пружају и важне информације наставницима и сарадницима о значајним привредним темама и проблематици.

д) Показатељи и прилози за стандард 7

Табела 7.1. Преглед броја наставника по звањима и статус наставника у високошколској установи (радни однос са пуним и непуним радним временом, ангажовање по уговору)

Табела 7.2. Преглед броја сарадника и статус сарадника у високошколској установи (радни однос са пуним и непуним радним временом, ангажовање по уговору)

Прилог 7.1. Правилник о избору наставника и сарадника

Прилог 7.2. Однос укупног броја студената (број студената одобрен акредитацијом помножен са бројем година трајања студијског програма) и броја запослених наставника на нивоу установе

Стандард 8: Квалитет студената

Стандард 8: Квалитет студената

Квалитет студената се обезбеђује селекцијом студената на унапред прописан и јаван начин, оцењивањем студената током рада у настави, перманентним праћењем и проверавањем резултата оцењивања и пролазности студената и предузимањем одговарајућих мера у случају пропуста.

а) Опис стања, анализа и процена стандарда 8

Висока пословна школа струковних студија посвећује посебну пажњу квалитету студената. Велики број студената који студирају у Школи, индиректно потврђује овај став. Школа прати квалитет студената са 11 елемената квалитета, а у складу са *Правилником о стандардима самовредновања и оцењивања квалитет* (од члана 64. до 69.)

Од школске 2013/14. године студенти се анкетирају о квалитету информација у вези са конкурсом за упис, са следећим питањима: На време сам био упознат са конкурсом за упис студената; Препреме за упис студената су добре; Правила пријемног испита су јасна; Претходно школовање ми је дало добру основу за студирање на овој Школи; Изабрао сам ову Школу због добре репутације. Школа обезбеђује потенцијалним и новоуписаним студентима све релевантне информације и податке који су повезани са њиховим студијама. Информатор о упису садржи све потребне информације и огледне тестове за пријемни испит, као и све информације о студијским програмима. Ове информације су доступне и путем званичног сајта [Школе](#).

Пре расписивања конкурса организују се промоције Школе у средњим школама за заинтересоване потенцијалне кандидате како би се на најбољи начин представила Школа, начин уписа и студирања као и предности уписивања исте. Промоција се врши углавном по школама у Новом Саду, али и у другим местима у земљи у складу са подацима о месту претходно завршеног средњег образовања (Зрењанин, Шабац, Кикинда, Сремска Митровица, Кула, Инђија, Стара Пазова и сл.). С обзиром на то да у Школи студирају и студенти из Републике Српске, промоција се врши и у Бања Луци и Бијељини. Презентација Школе се врши и путем сајмова. Школа је сваке године присутна на Међународном сајму образовања „Путокази“ у Новом Саду. Такође, рекламира се на ТВ и радио рекламама, као и гостовањем у ТВ и радио емисијама. За све заинтересоване, потенцијалне студенте постоји могућност обиласка просторија Школе и разговора са наставним и административним особљем у терминима „Дана отворених врата“, где потенцијални студенти добијају све информације у директном контакту. Термини „Дана отворених врата“ су објављени на званичном сајту Школе, а исти се налазе на флајерима који се деле на сајму и на презентацијама по средњим школама.

Напори које Школа чини да би потенцијалним студентима пружила све неопходне информације дају резултате. Анализа резултата анкете, Образац бр. 8 (Мишљење нових студената о условима уписа и информисаности) потврђује да Школа добро обавља послове информисања потенцијалних студената (просечна оцена 4,38).

Квалитет студената приликом уписа обезбеђује се путем конкурса, према унапред утврђеним и јавно објављеним критеријумима (Прилог 8.1 – Правилник о упису студената и правилима студија на ВПШСС). При селекцији студената за упис вреднују се резултати постигнути у претходном школовању и резултати постигнути на пријемном испиту. Пријемни испит обухвата програмске садржаје обрађене у средњој школи. У просторијама Школе организује се и БЕСПЛАТНА припремна настава за предмете из којих се полаже пријемни испит. Циљ ове припремне наставе је да се средњошколци што боље припреме за упис. Почетак студирања представља велику промену у начину школовања, а наш циљ је да будуће студенте што боље подучимо и да се што ефикасније и што пре

укључе у процес студирања. Предавачи Школе на припремним предавањима упознаће будуће студенте и о основним подацима о Школи, условима уписа, начину организације и структуре квалификационог испита, као и о свему осталом што будуће студенте буде интересовало.

Од понуђених седам предмета (економија, пословна економија, математика, информатика, социологија, психологија и географија), кандидат бира два предмета за полагање пријемног испита. Кандидати који конкуришу за студијски програм Примењена информатика полажу пријемни испит из Математике и Информатике. Редослед кандидата пријављених за упис утврђује се на основу општег успеха постигнутог током средњег образовања и резултата оствареног на пријемном испиту, тако да кандидат може освојити највише 100 бодова. Под општим успехом у средњој школи подразумева се збир просечних оцена у свим разредима помножен са два, тако да кандидат може стећи највише 40 бодова.

Код кандидата који су завршили средње образовање у трогодишњем трајању бодовање се врши тако да се успех у трећој години бодује два пута па укупан збир бодова и могу имати највише 40 бодова. Након пријемног испита објављује се Ранг листа. Право на упис стиче кандидат које је на ранг листи рангиран у оквиру одобреног броја одређеног акредитацијом за упис, као и да ли се финансира из буџета или сам. На терет буџета може се уписати кандидат који се налази на ранг листи до броја утврђеног одлуком оснивача и има најмање 51 бод, а кандидат који сам плаћа школарину може бити уписан ако се налази на ранг листи до броја утврђеног одлуком Школе и има најмање 30 бодова.

На специјалистичке студије могу се уписати студенти који су завршили Високу пословну школу струковних студија и остварили 180 ЕСПБ бодова и имају приоритет приликом уписа. Они се уписују директно у оквиру одобрене квоте. Кандидати који су завршили основне струковне студије у Школи са просечном оценом од 8,50 и већом, не полажу пријемни испит већ се директно уписују на специјалистичке студије у оквиру одобрене квоте. Бодовање се врши тако што се прави ранг листа на основу просечне оцене на претходним студијама. Уколико по завршеном упису студената са просеком 8,50 и већим преостане слободног места на студијским програмима, уписују се студенти који су завршили Високу пословну школу струковних студија у Новом Саду (са просеком испод 8,50), који се уписују директно на преостала слободна места без полагања пријемног испита. Ако по завршеном упису преостане слободних места, директно се уписују студенти са других сродних високошколских установа, који су у претходном школовању остварили 240 ЕСПБ бодова који се бодују само на основу просечног успеха у претходном школовању, а након њих уписују се студенти са других сродних високих школа са обимом од 180 ЕСПБ бодова који полажу пријемни испит и уписују се на преостала слободна места у оквиру одобрене квоте. Рангирање кандидата који полажу пријемни испит врши се на основу успеха постигнутог у претходном школовању и резултата постигнутих на пријемном испиту. Укупан број поена које може да се оствари на основу успеха и пријемног испита износи 100. На основу успеха, кандидати могу да остваре максимум 40 поена (просечна оцена свих положених испита $\times 4$). На пријемном испиту кандидат може остварити максимум 60 поена. Пријемни испит кандидат полаже из три предмета. Обавезни предмети које полажу сви кандидати на пријемном испиту за упис на све студијске програме специјалистичких студија су Основи економије и Увод у финансијско пословање. Трећи предмет кандидат бира између Банкарства и Финансијских тржишта и институција. Сви кандидати који нису задовољни са бројем освојених поена на овај начин могу да полажу пријемни испит. Школа анкетирањем студената мери квалитет овог елемента стандарда 8.

На мастер струковне студије могу се уписати студенти који су завршили основне струковне студије, основне академске студије и студије по ранијем закону, а остварили су најмање 180 ЕСПБ бодова. На мастер струковне студије могу се уписати студенти који су завршили Високу пословну школу струковних студија или другу сродну високошколску установу из области друштвено-хуманистичких наука. О сродности високошколских установа одлучује Комисија за упис. На мастер струковне студије могу се уписати и студенти који су завршили и несродне високошколске установе под

условом да полаже квалификациони испит. Редослед кандидата за упис на мастер струковне студије утврђује Комисија за упис. Рангирање кандидата се врши на основу просечне оцене током претходних студија и броја месеци завршетка претходних студија. Кандидати који су завршили несродне висопшколске установе полажу квалификациони испит из предмета Међународна економија и Увод у финансијско пословање. Резултат који кандидат може постићи на квалификационом испиту оцењује се од 0 до 25 бодова. Сматра се да је кандидат положио квалификациони испит и тиме стекао право на рангирање ради уписа уколико је на квалификационом испиту остварио више од 10 бодова.

Студенти су на питање *Правила пријемног испита су јасна* из Обрасца бр. 8 из Правилника о стандардима за самовредновање и оцењивање квалитета, дали просечну оцену 4,89 што задовољава дефинисани минимални ниво квалитета овог елемента стандарда.

Школа је државна установа, тако да се студенти делимично финансирају из буџета.

На основу Закона о високом образовању, Статута Високе пословне школе струковних студија, Правилника о упису студената и правилима студија на Школи (Прилог 8.1), рад студената се прати континуирано у току целе школске године.

Укупна оцена студента на предмету састоји се од два елемента, оцене рада студента током наставе и оцене знања студента показаног на завршном испиту.

Школа због своје локације (вишенационална, вишекултурна и вишерелигијска Војводина) придаје посебну пажњу елементу квалитета о равноправности студената. [Статутом](#) Школе изричито је забрањен било какав вид дискриминације студената по било ком основу (боја коже, пол, сексуална оријентација, језик, имовинско стање, вероисповест, сензорни или моторни хендикеп) и поштовање се једнакост и равноправност студената по свим основама. Наставни процес је организован на начин који свим студентима пружа једнаке могућности, а то подразумева и обезбеђивање адекватних услова за студенте са посебним потребама. С тим у вези, Школа је обезбедила и лифт који олакшава кретање особама са инвалидитетом. Школа редовно анкетира активне студенте о равноправности (Образац 1 - Мишљење активних студената о квалитету студијског програма и постигнутим исходима учења, питање - *У школи се спроводи поштовање и спровођење у пракси једнакости и равноправности студената по свим основама*). Према резултатима анкете и овај елемент квалитета задовољава минимални ниво квалитета (просечна оцена - 4,57).

Наставно и административно особље Школе је дужно да упозна студенте са обавезом праћења наставе и структуром предиспитних обавеза. Наставно особље је дужно да на уводном часу усмено упозна студенте са начином вредновања студентских активности, а посебно са неопходношћу редовног присуства студената активној настави. Наставник и сарадник спроводе редовно евидентирање и вредновање присуства и ангажовања студената. Такође, информације о свим питањима везаним за студије студенти могу наћи и на огласној табли, као и на званичном сајту Школе. Студент је обавезан да похађа наставу и извршава предиспитне обавезе утврђене студијским програмима Школе.

	Зим.сем 2015/16		Лет.сем. 2015/16		Зим.сем 2016/17		Лет.сем. 2016/17		Зим.сем 2017/18		Лет.сем. 2017/18	
	Пред. (%)	Вежбе (%)	Пред. (%)	Вежбе (%)	Пред. (%)	Вежбе (%)	Пред. (%)	Вежбе (%)	Пред. (%)	Вежбе (%)	Пред. (%)	Вежбе (%)
Присуство 0-25%	24,59	13,24	21,20	10,63	16,75	7,93	24,79	12,81	14,25	7,78	16,97	10,27
Присуство 26-50%	18,09	10,17	13,65	7,63	17,96	11,21	16,89	9,41	16,51	9,15	16,23	12,54
Присуство 51-75%	19,98	16,61	22,14	19,12	21,91	17,16	20,60	17,86	26,20	20,87	25,57	23,42
Присуство 76-100%	37,35	59,99	43,01	62,62	43,38	63,71	37,71	59,91	43,04	62,21	41,23	53,78

Студенти се после сваког семестра анкетирају (Образац 1 - Мишљење активних студената о квалитету студијског програма и постигнутим исходима учења, питање – *Студентима је на почетку семестра доступан план рада на предмету*). У протеклом периоду просечна оцена није била мања од 3,00. Ова оцена је у складу са дефинисаним минималним нивоом квалитета.

Студенти се оцењују на основу унапред објављених критеријума дефинисаних студијским програмом, као и путем правила и процедура унапред дефинисаних од стране предметних професора. Успех студената се изражава оценом од 5 (пет) до 10 (десет). Испуњавањем предиспитних обавеза и полагањем испита студент може остварити највише 100 поена. Студијским предметима је дефинисана сразмера поена стечених у предиспитним обавезама и на испиту. У Школи постоје четири модела којима су дефинисане предиспитне и испитне обавезе на основним струковним студијама.

	Максималан број бодова за предвиђене облике вредновања рада студента у току наставе и на завршном испиту			
	Модел I	Модел II	Модел III	Модел IV
Вредновање рада у току наставе	35	45	55	65
Завршни испит	65	55	45	35
Укупно бодова	100	100	100	100

Оцењивање у току наставе и на завршном испиту, на специјалистичким струковним студијама врши се према следећој табели:

	Група I	Група II	Група III
Предиспитне активности			
Провера знања у току наставе (колоквијум-и)	30	30	40
Присуство на предавањима и вежбама	5	5	5
Различити облици активности и учешће студената у раду на предавањима и вежбама	10	10	10
Практичан рад: самостална израда студије случаја	-	10	10
Укупно	45	55	65
Завршни испит	55	45	35
Укупно	100	100	100

Оцењивање у току наставе и на завршном испиту за све предмете на мастер струковним студијама, осим за предмете Стручна пракса 1 и 2, Израда завршног мастер рада и Завршни мастер рад врши се према истој табели. На мастер струковним студијама реализоваће се стручна пракса у трајању од најмање 180 часова, односно 90 часова по години, која се реализује у привредним организацијама или јавним институцијама.

Наставник мора да користи исте критеријуме у свим испитним роковима, не сме вршити дискриминацију приликом оцењивања нити по једном основу. Оцењивање мора бити јавно, а стечени број бодова познат студентима. Методе оцењивања студената на акредитованим

студијским програмима у складу су са постављеним циљевима, садржајима и обимом студијских програма. Школа проверава да ли се студенти оцењују према унапред утврђеним критеријумима и спроводи анкете са питањима: *Наставници и сарадници континуирано прате и поенима вреднују све предиспитне обавезе и испит и Критеријуми за проверу и оцењивање знања су унапред одређени и јасни.* Анкетом је утврђено да просечна оцена која се односи на ова два питања износи 4,63.

Методе и критеријуми оцењивања дефинисани су Правилником о оцењивању и провери знања студената (Прилог 8.2). Вредновање рада студената током наставе врши се на основу резултата постигнутих испуњавањем предиспитних обавеза, а оне могу бити: провера стеченог знања на колоквијумима, активно учешће у раду на предавањима и вежбама, учешће у дискусијама, радионице, прелиминарни тестови, самосталана израда задатака, есеји, учешће студената на предавањима и вежбама, практичан рад, самосталне студије случаја. Удео вредновања појединачних активности у вредновању рада студента у току наставе врши се у зависности од заступљености теоријских и практичних знања у току реализације наставе. Студент стиче право да полаже испит када изврши све предиспитне обавезе утврђене програмом наставног предмета, овери семестар и испуни услове прописане програмом наставног предмета, у складу са студијским програмом. Испит се полаже пред предметним наставником. Да би успешно положио испит студент мора да освоји више од 50% бодова на завршном испиту. Резултате усменог испита наставник саопштава на самом испиту, а резултате писменог испита је дужан да објави у року од 5 дана од дана одржавања испита. Редовним праћењем, анализом и контролом квалитета у оцењивању врши се унапређење метода и критеријума оцењивања. У случају да резултати анализе покажу да је квалитет оцењивања испод стандардног нивоа предузимају се корективне мере за које су задужени директор и помоћник директора. Комисија исто тако спроводи и анкету о усклађености метода оцењивања према Плану рада на предмету са питањима: *Метод оцењивања студената и Да ли је план рада прилагођен предмету,* где је анкетом утврђено да просечна оцена износи 4,60. Студент има право приговора на резултате испита, ако није задовољан постигнутом оценом на испиту, односно ако сматра да испит није обављен у складу са Законом и општим актима Школе. Студент може поништити и позитивну оцену добијену на испиту. Захтев се подноси директору Школе путем студентске службе у року од три дана од дана полагања испита уколико је испит био усмено или у року од три дана од дана објављивања резултата писменог испита. Директор доноси одлуку у року од три дана од дана подношења захтева и она је коначна у управном поступку.

Усклађеност метода оцењивања студената и знање које су усвојили у току наставног процеса са циљевима, садржајима и обимом акредитовања студијских програма, у току семестра континуирано прати и анализира Комисија, у сарадњи са помоћником директора. Задатак наставника је да систематично анализирају, оцењују и унапређују методе критеријума оцењивања студената по предмету. Комисија на основу прикупљених информација од наставника сачињава извештај о континуираном усклађивању метода оцењивања студената са циљевима, садржајима и обимом акредитованих студијских програма. Извештај Комисије се доставља Наставном већу и директору, који упознавају наставнике на чијим предметима методе оцењивања нису усклађене са исходима учења да ускладе методе оцењивања студената са циљевима, садржајима и обимом акредитованих студијских програма.

Школа обезбеђује коректно и професионално понашање наставника током оцењивања студената (објективност, етичност и коректан однос према студенту). Комисија и Студентски парламент прате и оцењују у току и на крају семестра однос наставног особља према студентима. Проверава се анкетањем студената, Образац бр. 2 одакле се изводи оцена понашања сваког наставника. Комисија сачињава извештај и доставља га Наставном већу и директору. На основу извештаја анализирају се оцене понашања наставника и за оне наставнике чија оцена није

задовољавајућа предузимају се корективне мере. Ове мере се састоје у упозорењу наставницима да промене односно побољшају објективност, етичност и коректан однос према студенту током оцењивања. Овај поступак провере понашања наставника је континуиран у циљу обезбеђивања потребног нивоа квалитета овог елемента стандарда. Комисија спроводи анкету о професионалности понашања наставника и сарадника током оцењивања са питањима: *Наставник поступа професионално и има коректан однос према студентима; Сарадник поступа професионално и има коректан однос према студентима.* На основу резултата анкета добијена је просечна оцена 4,69, што задовољава елемент овог стандарда. Студенти дају одговор и на следећа питања: *Испитна питања су јасна и недвосмислена, Наставник спремно даје објашњења зашто је студент добио одређену оцену и Наставник поступа професионално и има коректан однос према студентима.* У протеклом периоду није била потребе за применом корективних мера. Добијене оцене су биле у просеку од 4,68 до 4,69 и задовољиле су дефинисани ниво квалитета. Поред анкете студенти могу и анонимно да износе своје похвале и критике на рачун наставног особља, писмено у предвиђене кутије које се налазе у холу Школе, у циљу унапређења односа наставник/студент и благовременог реаговања на неправилности.

Школа редовно прати остварени ниво квалитета везан за методе оцењивања и оптерећења студената. Активни студенти, по завршетку семестра дају одговоре на следећа питања - *Метод оцењивања студената је прилагођен плану рада на предмету, Наставници и сарадници континуирано прате и поенима вреднује све предиспитне обавезе и испит и Радно оптерећење студената је одговарајуће.* Према анализи добијених резултата просечна оцена износи 4,64.

Школа систематично прати и проверава оцене студената по предметима и предузима одговарајуће мере уколико дође до неправилности у дистрибуцији оцена у дужем периоду. У случају да Комисија установи неодговарајућу дистрибуцију оцена, сугерише предузимање корективних мера у које спадају додатна настава и појачани педагошки рад са студентима. Праћењем рада студената током студија, пракса је показала да студенти који у предиспитним обавезама остваре већи број поена и на самом испиту покажу знање које је веће од студената који нису редовно долазили на наставу и који су били мање активни. У случају да у појединим предметима постоји мала или изузетно велика пролазност на испитима, као и одређене неправилности у оцењивању испитује се њихов узрок и отклања у најкраћем временском року. Посебна пажња се поклања и дистрибуцији самих оцена, односно велики број ниских или високих оцена у дужем периоду. Уколико се уоче поменуте неправилности врше се корекције. Специјалистичким радом на специјалистичким студијама студент треба да докаже да је способан да примени знање стечено током студија и да покаже да може успешно решавати задатке своје струке на нивоу стручног назива стеченог дипломом. Специјалистички рад мора бити у складу са Процедурама израде и контроле квалитета специјалистичког рада, као и мастер рад на мастер струковним студијама мора бити у складу са процедурама израде и контроле квалитета мастер рада. Мастер рад на мастер струковним студијама је пројекат у којем се решава практични проблем из привредног или јавног сектора, који је прихваћен од стране привредне или јавне институције. Мастер рад се ради у привредној или јавној институцији са којом Школа има уговор и сталну сарадњу где студенти могу да се упознају са пословним процесима и стекну практична пословна искуства учествујући у свакодневним пословним активностима радећи на конкретним пословним задацима. Поступак израде мастер рада на мастер струковним студијама је у надлежности Комисије за мастер струковне студије.

У циљу остваривања заједничких интереса у оквиру Школе постоји студентски клуб, студентска служба, библиотека и читаоница. Радно време свих служби је подређено студентима. Рад служби се такође оцењује обрасцима који су саставни део Правилника о стандардима за самовредновање и оцењивање квалитета. Утврђено је да највише студената долази у Студентску службу у интервалу од 11h до 15h, тако да у том периоду раде заједно две смене

административног особља. Поред директног контакта са запосленима, студенти до неопходних информација могу да дођу и путем телефонског позива студентску службу или на шалтер информација, званичног сајта Школе, огласне табле, као и путем мејла, као и на групи Високе пословне Школе на Facebook-у, где ће у кратком року добити одговор од наших администратора. Школа омогућава студентима организовање, деловање и учешће у одлучивању у складу са законом, путем Студентског парламента чији су начин избора, права, дужности, начин рада и финансирање дефинисани Правилником о раду и начину избора студентског парламента Школе. Студентски парламент има основни задатак да штити студентски стандард, односно интересе и права студената. Право да бирају и да буду бирани за члана студентског парламента имају сви студенти уписани у студије у школској години у којој се бира парламент. Студентски парламент бира и разрешава своје представнике у Савету школе и Наставном већу, где се одлучује о питањима оцене квалитета наставног процеса, ефикасности студија и реформи студијског програма. Такође, активно учествују у поступцима самовредновања Школе. Сваки члан Студентског парламента има право и дужност да активно учествује у раду Студентског парламента, да покреће иницијативе и даје предлоге, у складу са Законом и општим актима Школе, као и да буде правовремено информисан о активностима Студентског парламента. Надлежност студентског парламента је:

- заступање права и интерес студената у органима управљања и стручним органима Школе,
 - организовање и извођење програма из области културе, образовања, спорта, информисања и других подручја интересног деловања студената Школе,
 - организовање студентских стручних и научних размена, као и свих других видова студентске сарадње са другим високошколским установама у земљи и иностранству,
 - усваја опште акте о свом раду,
 - бира и разрешава председника и заменика председника Студентског парламента и чланове Извршног и Надзорног одбора из својих редова,
 - бира и разрешава представнике студената у органе Школе из својих редова,
 - учествује у поступцима самовредновања,
 - доноси годишњи план и програм активности Студентског парламента,
 - усваја извештај о свом раду,
 - даје предлоге Наставном већу Школе који се односе на подизање квалитета наставног процеса,
 - усваја финансијски план и извештај о финансијском пословању Студентског парламента,
 - обавља и друге послове утврђене Законом, Правилником и другим општим актима Школе.
- Руководство Школе пружа сву неопходну помоћ у раду Студентског парламента. Обезбеђене су им посебне просторије и опрема за рад. Такође руководство Школе финансира активности којима се унапређује студентски живот:
- обилазак Сајма књига,
 - предавања за студенте од стране домаћих и иностраних професора,
 - предавања која су одржали менаџери водећих компанија,
 - екскурзије,
 - успостављање сарадње са другим високошколским установама у земљи и иностранству,
 - успостављање сарадње са привредом путем организовања стручне праксе,
 - обилазак успешних предузећа и организовања предавања успешних привредника.

[Активности студената у периоду 2015-2018](#)

б) У оквиру овог стандарда методом SWOT анализе установа је анализирала и квантитативно оценила следеће елементе:

Процедура пријема студената

Снаге (Strengths) Процедура пријема је прецизно дефинисана правним актима Школе и доступна је јавности +++ Организоване промоције Школе +++ Ефикасност стручних служби и комисија +++	Слабости (Weaknesses) Необавештеност студената о њиховим дужностима у Школи ++
Могућности (Opportunities) Додатна информисаност потенцијалних студената о процедури пријема у медијима ++	Опасности (Threats) Незаинтересованост и незнање потенцијалних студената о процедури пријема у Школи ++

Рад на планирању и развоју каријере студената

Снаге (Strengths) - Циљеви студентских програма конципирани у складу са потребама привредног окружења +++ - Међународна размена студената уз могућност добијања сертификата ++	Слабости (Weaknesses) Због лошег улазног квалитета студената мали број се укључује у ваннаставне активности ++
Могућности (Opportunities) Организовање стручне праксе у институцијама у којима постоји могућност запослења +++	Опасности (Threats) Недовољна заинтересованост привредних субјеката о значају и реализацији стручне праксе +++

Доступност процедура и критеријума оцењивања

Снаге (Strengths) - Статутом Школе и другим општим актима су прецизно дефинисани процедура и критеријуми оцењивања студената +++ - Јавна доступност свих релевантних информација о процедури и критеријумима оцењивања из више различитих извора +++	Слабости (Weaknesses) - Незаинтересованост студената о правима и обавезама у Школи ++ - Подстицање студената на веће ангажовање у поступцима самовредновања Школе ++
Могућности (Opportunities) Континуирано упознавање студената о процедури и критеријумима оцењивања од стране наставника +++	Опасности (Threats) Лоша материјална ситуација одређеног броја студената не пружа могућност поседовања рачунара ++

Студентско организовање и учествовање у одлучивању

Снаге (Strengths) - Рад Студентског парламента регулисан је Статутом Школе и законом +++ - Представници Студентског парламента активно учествују у раду Савета Школе и Наставног већа +++	Слабости (Weaknesses) Недовољна заинтересованост студената за додатним радом и учешћем у Студентском парламенту ++
---	---

Успостављена сарадња са Студентским парламентима других високошколских институција ++	
Могућности (Opportunities) Активније учешће студената у реформи студијског програма и унапређењу студентског стандарда ++	Опасности (Threats) Недовољна финансијска средства за студентско организовање ++

ц) Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 8

На основу резултата SWOT анализе и резултата оцене квалитета студената из предходних периода:

- Школа је донела одлуку да измени обрасце анкете. Прма усвојеном предлогу Правилника за о стандардима за самовредновање и оцењивање квалитета постојаће 10 анкетних листића од којих се 6 односе на квалитет студената.
- Друга мера која произлази из анализе је увођење нових правила рада Студентског парламента. Студентски парламент ће формализовати свој рада у делу који се односи на развој културе квалитета међу студентима. Параламент ће имати значајнију улогу у систему квалитета.
- Трећа мера се односи на систем информисања студената о обезбеђивању и оцени квалитета Школе. Школа је предвидела сет нових активности којима ће се континуирано упознавати студенти са процедурама и критеријумима оцењивања од стране наставника.

Школа испуњава све елементе стандарда 8. Квалитет студената се обезбеђује селекцијом студената на унапред прописан, јасан и јаван начин. Перманентним праћењем и проверавањем резултата оцењивања и пролазности студената, као и предузимањем одговарајућих корективних мера у случају пропуста унапређују се методе и критеријуми квалитета. Инфраструктура за студенте одговара свим захтевима високошколских институција. Синхронизовано дејство Комисије за обезбеђење квалитета и самовредновање, помоћника директора за наставу и Студентског парламента води ка унапређењу наставе и квалитету оцењивања. Мере и активности везане за поспешење квалитета овог стандарда у наредном периоду биће везане за мотивацију студената. Основна слабост у овом временском периоду произлази из недовољног ентузијазма студената. Због тога је потребно мотивисати студенте, а посебно за ангажовање у Студентском парламенту. Један од начина за повећану ангажованост студената је побољшање комуникација. Школа ће радити на сталној комуникацији са студентима. Разрадиће се мере за што ширим, директним контактима. Наставници ће перманентно упознавати студенте о плану и програму рада на предмету, као и о процедурама и критеријумима оцењивања од стране наставника. Даваће шира објашњења. Поред тога, руководство Школе ће интензивирати сарадњу са привредом. Повећаће се број организација на којима се изводи пракса. Претпоставља се да студенти могу да постану оптимистичнији, ако се више ангажују на стручној пракси. Отвара им се нада за проналажење запослења након завршетка студија.

д) Показатељи и прилози за стандарда 8

Табела 8.1. Преглед броја студената по нивоима, студијским програмима и годинама студија на текућој школској години

Табела 8.2. Стопа успешности студената. Овај податак се израчунава за студенте који су дипломирали у претходној школској години (до 30.09) а завршили студије у року предвиђеном за трајање студијског програма

Табела 8.3. Број студената који су уписали текућу школску годину у односу на остварене ЕСПБ бодове (60), (37-60), (мање од 37) за све студијске програме по годинама студија

Прилог 8.1. Правилник о процедури пријема студената

Прилог 8.2. Правилник о оцењивању

Прилог 8.3. Процедуре и корективне мере у случају неиспуњавања и одступања од усвојених процедура оцењивања

Стандарт 9: Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и
информатичких ресурса

Стандард 9: Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса

Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса се обезбеђује доношењем и спровођењем одговарајућег подзаконског акта.

а) Опис стања, анализа и процена стандарда 9

На основу [Статута](#) Високе пословне школе струковних студија у Новом Саду, као и [Правилника о уџбеницима](#), Школа обезбеђује студентима уџбенике и другу литературу неопходну за савладавање градива у потребној количини и на време. Правилником о уџбеницима дефинисано је припремање, одобравање, издавање, употреба, стандарди квалитета уџбеника и друге уџбеничке грађе за уџбеничку грађу чији је издавач Школа, као и оне која се набавља на тржишту.

Школа издаје основне уџбенике и помоћну уџбеничку грађу. Настава из сваког предмета је покривена одговарајућим уџбеницима и другим училима који су унапред познати и објављени. Основни уџбеник је књига чији је садржај одређен студијским програмом одговарајућег наставног предмета. Помоћну уџбеничку грађу чине збирке задатака, збирке примера из праксе, практикуми, скрипта и друга помоћна наставна средства, у складу са Законом и општим актима Школе. За један наставни предмет Школа издаје само један основни уџбеник или обезбеђује на тржишту само један основни уџбеник. Приоритет израде основног уџбеника за наставни предмет има наставник Школе који је изабран у више универзитетско звање на државној високошколској установи, односно који је изабран у више звање у Школи. Ако два или више наставника на једном предмету имају иста наставна звања, приоритет има наставник са дужим стажом у образовању, с тим да могу да се договоре да заједнички израде основни или помоћни уџбеник. Уџбеник Школе мора да покрива целокупну материју која је прописана наставним програмом предмета на коме се тај уџбеник користи. Уџбеник може да покрива и део материје из одређене научне и стручне области која није обухваћена наставним програмом предмета на коме се он користи као учило, али то мора бити јасно изражено у предговору уџбеника. Уколико Школа није издала уџбеник за одређени наставни предмет, па се у наставном процесу користи уџбеник чији издавач није Школа, предност при избору уџбеника има онај који задовољава стандарде Школе, како у погледу садржаја, квалитета, тако и у погледу обима. Уколико не постоји ниједан уџбеник који задовољава школске стандарде обима, неки од постојећих уџбеника може бити прилагођен тим стандардима на начин да се из тог уџбеника издвоји материја која ће се обрађивати, а која ће бити у оквирима стандарда, утврђених Правилником о уџбеницима. На основу одлуке Наставног већа директор обезбеђује уџбеничку грађу од других издавача и аутора који нису стално запослени у Школи на тржишту, ради коришћења у наставном процесу.

Правилником о уџбеницима (Прилог 9.1) и [Правилником о издавачкој делатности](#) дефинисано је континуирано праћење и оцена квалитета уџбеника и других учила којима се доприноси остваривању студијских програма, извођењу практичне наставе и лабораторијских вежби и провери стеченог знања. Стандардима квалитета уџбеника одређени су обим, графички изглед текста, структура, садржај и стил уџбеника. Максималан обим уџбеника утврђује се у зависности од фонда часова предавања наставног предмета и оптерећења студената (ЕСПБ). Уколико се на предмету користи уџбеник без помоћне уџбеничке грађе, одређен је максималан број страна уџбеника у стандардизованом Б5 формату:

- на предмету са 7 ЕСПБ (45+45), 270 стр. основног текста или 340 стр. укупног текста,
- на предмету са 6 ЕСПБ (45+30), 225 стр. основног текста или 285 стр. укупног текста,
- на предмету са 5 ЕСПБ (30+30), 180 стр. основног текста или 225 стр. укупног текста.

Уколико се на предмету на мастер струковним студијама користи уџбеник, без помоћне уџбеничке

грађе, одређен је максималан број страна уџбеника у стандардизованом Б5 формату, и то:

- на предмету са 8 ЕСПБ (60+60), 360 стр. основног текста или 440 стр. укупног текста,
- на предмету са 10 ЕСПБ (60+60), 450 стр. основног текста или 550 стр. укупног текста.

Уколико се на предмету користи основни уџбеник и помоћна уџбеничка грађа, максималан број страна уџбеника у стандардизованом Б5 формату и помоћне уџбеничке грађе у стандардизованом А4 формату је:

- на предмету са 7 ЕСПБ (45+45), за уџбеник 220 стр. основног текста или 275 стр. укупног текста, за помоћно учило 135 стр. укупног текста,
- на предмету са 6 ЕСПБ (45+30), за уџбеник 180 стр. основног текста или 225 стр. укупног текста, за помоћно учило 115 стр. укупног текста,
- на предмету са 5 ЕСПБ (30+30), за уџбеник 150 стр. основног текста или 190 стр. укупног текста, за помоћно учило 90 стр. укупног текста.

Уколико се на предмету на мастер струковним студијама користи основни уџбеник и помоћна уџбеничка грађа, максималан број страна уџбеника у стандардизованом Б5 формату и помоћне уџбеничке грађе у стандардизованом А4 формату је:

- на предмету са 8 ЕСПБ (60+60), за уџбеник 300 стр. основног текста или 360 стр. укупног текста, за помоћно учило 240 стр. укупног текста,
- на предмету са 10 ЕСПБ (60+60), за уџбеник 375 стр. основног текста или 440 стр. укупног текста, за помоћно учило 300 стр. укупног текста.

Уџбеничка грађа може да има и већи број страна од прописаног уколико се део те грађе не предаје, не обрађује на часовима и није испитна материја или када се као уџбеник користи књига издата ван Школе или када књига не служи само за наставу, већ је намењена и широј јавности. Садржај уџбеника мора да покрива целокупну материју која је прописана наставним програмом предмета на коме се тај уџбеник користи као учило. Стил писања мора да буде јасан и разумљив односно неутралан, академски стил излагања. Строго је забрањено коришћење дисквалификација, као и омаловажавање одређених друштвених група, раса, пола или нација.

Контрола квалитета уџбеника обухвата контролу квалитета текста и контролу обима и структуре текста. Контролу квалитета уџбеника врше рецензенти и органи који воде издавачку делатност у складу са општим актима Школе. Контролу квалитета уџбеника врше и студенти кроз анкету. У складу са поступком процедуре контроле квалитета уџбеника аутор рукописа подноси писмени предлог за израду и издавање уџбеничке грађе директору, као главном и одговорном уреднику, преко координатора за издавачку делатност. Наставно веће Школе на предлог директора врши избор два рецензента за рецензију основног уџбеника, од којих један није у радном односу у Школи и није пензионисани професор Школе. Рецензенти морају бити међу најугледнијим ауторима у области у којој се књига штампа. Помоћна уџбеничка грађа подлеже рецензији једног рецензента, признатог научног односно стручног лица из области коју ова уџбеничка грађа обрађује, а који има најмање наставно звање аутора. Рецензенти врше рецензију и контролу квалитета текста уџбеничке грађе, тако што утврђују да ли је квалитет књиге са научног и стручног аспекта на нивоу који дозвољава да се књига користи као уџбеник, да ли књига покрива материју која је предвиђена наставним програмом предмета за који је предвиђена да буде учило и да ли књига по обиму и структури одговара стандардима квалитета уџбеника Школе. Рецензенти састављају појединачан извештај о рецензији на стандардном обрасцу и достављају их главном и одговорном уреднику преко координатора за издавачку делатност. Рецензије се достављају Наставном већу ради доношења одлуке о одобравању уџбеничке грађе за коришћење у наставном процесу. У случају негативне рецензије аутори се упућују да уџбеничку грађу унапреде, допуне или на други начин отклоне недостатке на које су указали рецензенти. Директор Школе доноси коначну одлуку о издавању, штампању и тиражу уџбеничке грађе. Тираж се утврђује у зависности од броја студената који слуша

наставу из наставног предмета који уџбеничка грађа покрива, водећи рачуна о финансијским могућностима Школе. Наставник Школе може предложити директору да се на предмету који он реализује користи уџбеник другог аутора. На предлог директора Наставно веће проверава испуњеност стандарда и одобрава да се предметни уџбеник уврсти у списак наставне грађе. Уколико се као уџбеник користи превод стране књиге у издању Школе, важе исти графички стандарди као и за књиге чији су аутори наставници Школе. У наставном процесу може се користити и књига на страном језику, уколико је од стране Наставног већа одобрена за коришћење у наставном процесу. Школа врши периодично анкетирање студената у циљу утврђивања квалитета наставног процеса. Анкете садрже и питања о квалитету уџбеника (Образац бр. 1, питања бр. 14 и 15 - *Литература за овај студијски предмет је обезбеђена и добро усклађена са тематиком и Одговарајући квалитет уџбеника и других учила са аспекта квалитета садржаја (савременост, тачност), структуре (примери, питања, резиме), стила и обима (усклађеност са бројем ЕСПБ бодова)*) Анкете се спроводе 2 пута годишње. Досадашњи добијени резултати указују на то да су студенти задовољни квалитетом уџбеника и остале литературе. Просечна оцена је 4,43. Уколико анкета укаже да неки уџбеници нису добили оцену која је изнад минималног нивоа квалитета, директор или помоћник директора Школе упућују захтев у погледу унапређења њиховог квалитета. Уколико су у студентској анкети негативно оцењени уџбеници аутора ван Школе или преведени уџбеници, од предметних наставника се захтева да изаберу другу књигу за уџбеник или да напишу сопствени уџбеник.

Школа је утврдила начин и поступак вредновања библиотеке путем анкетирања студената које се спроводи два пута годишње. Поступак спроводи Комисија именована од стране директора Школе, а обраду података врше радници запослени у рачунарском центру у сарадњи са Комисијом за обезбеђење квалитета и самовредновање. Извештај се доставља директору и Комисији за обезбеђење квалитета и самовредновање. На основу резултата студентског вредновања директор Школе предузима потребне мере у складу са својим овлашћењима. Генерално посматрано, када је реч о мишљењу студената о раду библиотеке подаци добијени анализом резултата анкета (Образац бр. 7 - *Мишљење студената о раду библиотеке, са 7 питања*) показују да су студенти задовољни. Најмања добијена оцена је оцена на питање 4 - *Користим програме COBISS и COBSON* (просечна оцена је 4,08). Степен задовољства за посматрани период је виши у односу на претходни период, али је и даље препоручено да се интензивира рад са студентима и њиховом обуком за коришћење програмима COBISS и COBSON.

У структури књига и уџбеника по областима и ужим областима постоји покривеност свих предмета. Покривеност се потврђује годишњим извештајем о библиотеци који сачињава Комисија заједно са библиотекарком. Извештај се доставља директору који доноси коначну оцену о обезбеђености уџбеника, друге литературе и уџбеника. На дан 30.09.2018. године, Школа поседује укупно 12.084 библиотечких јединица. Током 2018. године Школа је набавила 59 библиотечких јединица, што упућује на закључак да Школа континуирано унапређује структуру и обим библиотечког фонда (Табела 9.1).

У просторијама Школе у улици Владимира Перих-Валтера бр. 4, постоје три рачунарске лабораторије за извођење наставе и приступ Интернету и једна рачунарска лабораторија за самосталан рад преко целог дана. Три рачунарске лабораторије су опремљене са по 30 рачунара, а рачунарска лабораторија за самосталан рад преко целог дана је опремљена са 15 рачунара (Табела 9.2). На истој локацији постоји и Интернет кафе у сутерену са 2 рачунара. Савременом извођењу наставе доприноси и постојање 16 Смарт интерактивних табли са пројектором за извођење наставе, 15 мултимедијалних пројектора монтираних на плафон по учионицама и 6 система за озвучење учионица (сваки поседује 1 појачало са 4 улаза, 6 звучних кутија, 1 бежични стандардни микрофон, 1 бежични „пилот“ микрофон и 1 бежични микрофон – „булица“).

Студенти се систематски упознају са начином рада у библиотеци и рачунарском центру. О степену задовољства и високој информисаности студената показују подаци обрађених анкета (Образац бр.7).

Компетентност и мотивисаност особља за подршку у библиотеци, читаоници и рачунском центру се континуирано прати, оцењује и унапређује. Анализа одговора наставног и ненаставног особља на питање број 5 (Образац бр. 9 и Образац бр. 10) упућује на закључак да постоји веома висок степен задовољства радом запослених у библиотеци, читаоници и рачунарском центру. Студенти такође сматрају да је компетентност и мотивисаност особља на веома високом нивоу (Образац бр. 7, питање бр. 7). Број запослених у библиотеци и пратећим службама као и врста и ниво њихове стручне спреме су у складу са националним и европским стандардима ([Јелена Којић](#), [Ранка Шепецановић](#), Мирјана Доловац). С обзиром да Школа има просторије на две локације, библиотека и читаоница такође постоје на две адресе, Владимира Перића-Валтера бр. 4 и Булевар краља Петра I бр. 38. Библиотеке су опремљене потребним бројем библиотечких јединица, као и опремом за рад. Просторије намењене за смештај библиотечког фонда, архивског и другог електронског материјала, као и читаонице су смештене на адекватном месту како би студентима, наставном и ненаставном особљу и осталим корисницима пружиле адекватне услове за рад. Чланове библиотеке чине сви студенти Школе као и сви запослени (и наставно и ненаставно особље). Приступ комплетном библиотечком фонду је обезбеђен 12 часова, од 07 до 19 часова. Анализа одговора из анкета Образац бр. 7 (питања бр. 5 и бр. 6), Образац бр. 9 (питање бр. 3), Образац бр. 10 (питање бр. 3), потврђују висок степен задовољства студената, наставног и ненаставног особља када је реч о овим елементима стандарда квалитета.

б) У оквиру овог стандарда методом SWOT анализе установа је анализирала и квантитативно оценила следеће елементе:

Постојање општег акта о уџбеницима и поступање по њему

Снаге (Strengths)	Слабости (Weaknesses)
• Прецизно дефинисани стандарди квалитета уџбеника +++ • Детаљно разрађена процедура контроле квалитета уџбеника +++ • Раздвојена основна од помоћне уџбеничке грађе +++ • Детаљно одређени обим, структура уџбеника и графички изглед текста уџбеника ++	• Недовољно прецизно дефинисани елементи садржаја и стила уџбеника ++
Могућности (Opportunities)	Опасности (Threats)
• Унапређење квалитета уџбеника +++ (изменама и допунама општег акта о уџбеницима) • Могућност измена појединих делова општег акта о уџбеницима како би се обезбедио континуитет у издавању уџбеника од стране наставника Школе +++	• Незаинтересованост наставника да пишу уџбенике ++

Покривеност предмета уџбеницима и училима

Снаге (Strengths)	Слабости (Weaknesses)
• Велик број адекватне основне и помоћне уџбеничке грађе доступан у библиотеци Школе +++ • За сваки наставни предмет постоји одговарајући основни уџбеник предложен од стране наставника +++ • За сваки наставни предмет постоји одговарајућа допунска литература, домаћих и иностраних аутора +++	• Недовољан број збирки примера из праксе ++ • Недовољан број практикума ++

Основни и помоћни уџбеници који се користе у наставном процесу испуњавају прописане стандарде квалитета +++	
Могућности (Opportunities) - Могућност набавке додатне уџбеничке грађе и повећања броја уџбеника на језицима националних мањина +++ - Праћење трендова у издавачкој делатности ++ - Пристап електронским базама књига +++ - Доступност електронских часописа +++	Опасности (Threats) - Брзе промене у привреди и друштву условљавају потребу сталног иновирања садржаја појединих уџбеника ++ - Изузетно брзе промене у области информатике, рачунарства и електронског пословања што условљава потребу иновирања основних и помоћних уџбеника ++

Структура и обим библиотечког фонда

Снаге (Strengths) - Континуиран и активан рад руководства Школе и запослених у библиотеци на унапређењу набавке стручне литературе и друге библиотечке грађе +++ - Задовољавајући обим и квалитет постојеће библиотечке грађе +++ - Постојање довољног броја књига, уџбеника и часописа на страним језицима +++ - Библиотечки фонд покрива сва наставна подручја које се реализују у Школи +++ - Сарадња са библиотекама других високошколских установа ++	Слабости (Weaknesses) Недовољно уџбеника, књига и часописа на језицима националних мањина ++
Могућности (Opportunities) Праћење структуре библиотечког фонда других библиотека путем кооперативног онлајн библиографског система и сервиса ++	Опасности (Threats) Ограничена финансијска средства за обнову библиотечког фонда +++

Постојање информатичких ресурса (рачунара, софтвера, интернета, електронских облика часописа)

Снаге (Strengths) - Постојање савремене рачунарске опреме за обуку студената свих акредитованих студијских програма +++ - Савремена рачунарска опрема која се користи у наставном процесу +++ - Савремена рачунарска опрема која се примењује у процесу информисања студената +++ - Савремена рачунарска опрема која је на располагању наставном и ненаставном особљу +++ - Сви рачунари су умрежени и прикључени на Интернет +++ - У салама за извођење наставе постоје смарт интерактивне табле и пројектори што доприноси савременом извођењу наставе +++ - Одржавање курсева организованих од	Слабости (Weaknesses) Недостатак финансијских средстава за обнову постојећих информатичких ресурса ++
---	---

стране Школе +++ - Наставници и сарадници су упознати са начином употребе интерактивне табле, што доприноси савременом извођењу наставе ++ - Студенати су упознати са начином коришћења студентског сервиса и других средстава информисања што им обезбеђује комфорнији приступ студирању ++	
Могућности (Opportunities) - Могућност континуираног усавршавања наставног особља коришћењем свих потенцијала постојећих информатичких ресурса +++ - Повећање квалитета рада административних и стручних служби коришћењем информатичке опреме ++	Опасности (Threats) Брз напредак информационих технологија проузрокује немогућност праћења и осавремењања школске опреме због оскудних финансијских средстава ++

Број и стручна спрема запослених у библиотеци и другим релевантним службама; адекватност услова за рад (простор, радно време)

Снаге (Strengths) - Довољан број запослених у библиотеци и рачунарском центру +++ - Запослени у библиотеци имају високу стручну спрему и стручно звање библиотекара +++ - Запослени у рачунарском центру имају високу и вишу стручну спрему у оквиру техничко-технолошке области +++ - Библиотека располаже простором одговарајуће величине који је савремено опремљен +++ - Радно време библиотеке и рачунарског центра је 12 часова у току сваког радног дана +++	Слабости (Weaknesses) - Недовољан радни простор у рачунарском центру ++ - Недовољна обученост појединих радника у библиотеци за коришћењем електронских система комуникације +
Могућности (Opportunities) Могућност усавршавања радника у библиотеци и рачунарском центру +++	Опасности (Threats) Поједине одредбе Закона о библиотечко-информационој делатности ++

ц) Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 9

На основу резултата SWOT анализе предложене су следеће мере и активности за даље унапређење квалитета овог стандарда:

- Финансијски план прилагодити потребама сталног одржавања и осавремењавања рачунарске опреме и информатичких система.
- У делу *Правилника о уџбеницима*, који говори о квалитету уџбеника, потребно је прецизније дефинисати садржај и стил писања уџбеника. Неопходно је усагласити стил писања који би био препознатљив за Школу.
- Иако су сви наставни предмети покривени довољним бројем основне и помоћне уџбеничке грађе, као и књигама и часописима одговарајућег квалитета, недостаје одређени број збирки са примерима из праксе и практикума. Овај део литературе је посебно важан за Школу. Она је у области струковних студија, где се посебна пажња придаје стицању апликативних знања студената.

- С обзиром на изузетно брзе промене у друштву и привреди изазване технолошким напретком, неопходно је континуирано ажурирање и иновирање садржаја уџбеника и помоћне уџбеничке грађе.
- Школа делује у вишенационалној средини тако да је неопходно да библиотечки фонд стално обогаћује уџбеницима, књигама и часописима на језицима националних мањина. Постоји могућност донирања овог библиотечког фонда од матичних држава мањина.
- Неопходно је издвојити финансијска средства за редовну набавку најновије и најбоље стране стручне литературе. На тај начин се помаже наставницима и сарадницима да се усавршавају и иновирају наставни процес.
- Примећено је да средњошколци, посебно они са трогодишњих средњих школа, не поседују вештине за коришћење савремених електронских база података. Школа ће формирати групу сарадника за додатно обучавање студената за коришћење COBISS и KOBSON база.
- Школа у циљу обезбеђења непрекидног рада и константне доступности информатичких ресурса студентима, наставном и ненаставном особљу мора да води рачуна о исправности информатичких ресурса. Због тога је неопходан сталан надзор како не би дошло до кvara, а посебно до намерног уништавања опреме.
- Према резултатима студентског вредновања рада библиотеке и рачунарског центра, Школа ће спровести додатну обуку појединих радника у библиотеци за коришћење електронских средстава комуникације и подстицање савременог начина комуницирања са студентима (електронским путем) ради квалитетног задовољења њихових потреба за библиотечким услугама.

д) Показатељи и прилози за стандард 9

Табела 9.1. Број и врста библиотечких јединица у високошколској установи

Табела 9.2. Попис информатичких ресурса

Прилог 9.1. Општи акт о уџбеницима

Прилог 9.2. Списак уџбеника и монографија чији су аутори наставници запослени на високошколској установи (са редним бројевима)

Прилог 9.3. Однос броја уџбеника и монографија (заједно) чији су аутори наставници запослени на установи са бројем наставника на установи

Стандард 10: Квалитет управљања високошколском установом и
квалитет ненаставне подршке

Стандард 10: Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке

Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке се обезбеђује утврђивањем надлежности и одговорности органа управљања и јединица за ненаставну подршку и перманентним праћењем и провером њиховог рада.

а) Опис стања, анализа и процена стандарда 10

Висока пословна школа струковних студија у Новом Саду је својим општим актима, у складу са законом, формирала органе пословођења и управљања, Студентског парламента, као и стручне службе и детаљно је регулисала њихову надлежност, одговорност, поступак и начин рада у организацији и управљању Школом. Организација, делатност и пословање, процедуре избора, овлашћења и начин одлучивања школских органа и тела, као и друга питања значајна за делатност и пословање Школе, регулисана су [Статутом](#).

Према Статуту органи Школе су:

1. Орган управљања
2. Орган пословођења
3. Стручни органи
4. Студентски парламент

1. Орган управљања је Савет Школе који има 17 чланова и чини га 8 представника запослених у Школи, 7 чланова представника оснивача и 2 члана представника студената. За чланове Савета не могу бити бирани директор ни помоћници директора Школе, руководиоца службе рачуноводства и запослени са непуним радним временом. Поступак избора чланова Савета спроводи се на седници Наставног већа непосредним тајним гласањем. Начин рада Савета Школе уређује се [Пословником о раду Савета Школе](#).

2. Директор Школе је орган пословођења. Директор за свој рад одговара Савету школе и Оснивачу школе. Директор Школе може да именује једног или више помоћника из реда наставника Школе. Помоћник директора организује, руководи и одговоран је за рад Школе са педагошког аспекта, координира рад стручних органа Школе, замењује директора Школе у његовом одсуству уколико он писменим овлашћењем не одреди друго лице, те врши и остале послове предвиђене Статутом и општим актима Школе, а за свој рад одговоран је директору.

3. Стручни органи Школе су:

- 1) Наставно веће
- 2) Катедре
- 3) Комисија за наставу
- 4) Етичка комисија
- 5) Комисија за обезбеђење квалитета и самовредновање
- 6) Комисија за специјалистичке студије
- 7) Комисија за мастер студије.

Наставно веће је највиши стручни орган Школе. Наставно веће чине наставници и сарадници у настави, у радном односу на неодређено и одређено време, са пуним или непуним радним временом, као и представници студената. Директор је председник наставног већа по функцији. Начин рада Наставног већа уређује се [Пословником о раду Наставног и изборних већа Школе](#).

Катедре се образују за једну или више сродних области (за један или више сродних предмета) које

припадају катедри. Катедром руководи шеф катедре који је за рад Катедре одговоран Наставном већу и директору. Одлуку о образовању катедри доноси Наставно веће на предлог директора.

У Школи су организоване следеће катедре:

- Катедра за теоријску и пословну економију;
- Катедра за квантитативну анализу и пословну информатику
- Катедра за трговину, маркетинг и туризам
- Катедра за правне и хуманистичке науке
- Катедра за финансије и рачуноводство

Комисија за наставу се састоји од три члана, од којих су два из реда наставника и сарадника Школе, и један представник Студентског парламента. Чланове Комисије за наставу бира Наставно веће на предлог директора Школе.

Етичка комисија се састоји од три члана, из реда наставника и у свом раду одлучује на основу Кодекса о академском интегритету које доноси Наставно веће. Етичку комисију именује Наставно веће јавним гласањем из чланова наставника Школе. Поступак рада Етичке комисије води се у [Кодексу о академском интегритету](#).

Савет Школе образује *Комисију за обезбеђење квалитета и самовредновање*, као своје помоћно, стручно и саветодавно тело која поступа у складу са [Правилником о стандардима за самовредновање и оцењивање квалитета](#). Према члану 30. наведеног Правилника, Комисија има најмање седам чланова од којих је шест из реда наставног и ненаставног особља Школе и један представник Студентског парламента. Ова Комисија прати и оцењује организацију и управљање и предузима мере за отклањање недостатака у раду као и мере за њихово унапређење. Осим обавезе спровођења стратегије и политике обезбеђења квалитета, спроводи и поступак самовредновања и оцењивања квалитета студијских програма, наставног процеса, научноистраживачког рада, наставника и сарадника, квалитета студената, квалитета уджбеника, литературе, простора и опреме, квалитета управљања Школом и друго. Комисија израђује извештаје о самовредновању и упознаје наставнике и сараднике преко стручних органа, студенте преко студентских организација, јавност као и надлежне државне органе о резултатима самовредновања.

Комисија за специјалистичке студије је стручни орган Школе кога именује и разрешава Наставно веће на предлог директора. Комисија укупно броји пет чланова од чега три из реда наставника, један представника Студентског парламента и председник који је помоћник директора за наставу по функцији, што је утврђено Статутом. Начин избора чланова, делатност и остала питања из надлежности Комисије ближе се уређују [Процедуром израде и контроле квалитета специјалистичких радова](#).

Комисија за мастер струковне студије је стручни орган Школе кога именује и разрешава Наставно веће Школе, на предлог директора. Начин избора чланова, број, мандат, делатност утврђена је Статутом Школе, док су остала питања из надлежности Комисије за мастер струковне студије ближе уређена [Процедуром израде и контроле квалитета мастер рада](#).

4. Остваривање права и заштита интереса свих студената Школе је у надлежности *Студентског парламента*, чији рад је јаван. Наставно веће Школе на предлог директора доноси општи акт којим се уређује начин избора и број чланова Студентског парламента Школе под називом [Правилник о раду и начину избора Студентског парламента](#). Право да да бирају и буду бирани за члана студентског парламента имају сви студенти Школе, уписани у школској годни у којој се бира студентски парламент. Приликом избора треба се водити рачуна о равномерној заступљености свих студената са свих година студија и студијских програма. Представници Студентског парламента учествују у раду на седницама Наставног већа Школе, Савета школе и седницама других стручних органа у складу са законом и Статутом Школе.

Организација Школе утврђена је у складу са Законом, уз максимално уважавање принципа

функционалности, целисходности и рационалности (Прилог 10.1).

Основну организациону структуру Школе чине:

1. Наставно-стручна јединица
2. Кабинет директора
3. Развојно-истраживачки центар
4. Центар за информатичке технологије
5. Центар за развој каријере
6. Центар за стране језике
7. Канцеларија за међународну сарадњу и пројекте
8. Секретаријат

Правилником о организацији и систематизацији послова у Школи дефинисана су сва радна места у Школи и дат је детаљан опис послова за свако радно место и одговорност сваког радника на радном месту у служби. На тај начин стандардизован је рад запослених у службама, дефинисан је очекивани ниво квалитета рада и предвиђене су мере за обезбеђење предвиђеног нивоа квалитета рада. Сагласност на Правилник дало је Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије.

Школа путем *Комисија за обезбеђење квалитета и самовредновање* континуирано прати и контролише структуру организационих јединица и њихов делокруг рада, при чему периодично – према указаној потреби, предлаже њихово ревидирање. Предлог се упућује директору, а заснива се на оцени коју Комисија изводи из анекете запослених (Питање бр. 2 из Обрасца бр. 9 и бр. 10 из Правилника за самовредновање и оцењивање квалитета). Према резултатима анкете која је спроведена у претходном периоду, наставно и ненаставно особље је структуру организационих јединица и њихов делокруг рада (Образац 9 и Образац 10, питање бр. 2) оценило као добро постављену (оцена наставног особља – 4,45, оцена ненаставног особља - 4,27). У предходном периоду организациона структура Школе унапређена је оснивањем нових организационих делова: Канцеларије за међународну сарадњу и пројекте, Центра за развој каријере и Центра за стране језике.

Такође, континуирано и периодично се прати и оцењује организација и управљање Школом. На основу сопственог увида и анкете запослених, Комисија у сарадњи са директором утврђује предлог за побољшање организације Школе (Питање бр. 10 и 11 из Правилника за самовредновање и оцењивање квалитета - Образац бр. 9 и бр. 10). На основу увида и резултата анкете која је спроведена у претходном периоду, наставно и ненаставно особље је оценило да постоји веома добра организација и управљање Школом. Наиме, квалитет рада директора Школе наставно особље оценило је просечном оценом 4,69, а ненаставно особље просечном оценом 4,61. С друге стране, квалитет рада Савета Школе наставно особље оценило је просечном оценом 4,64, а ненаставно особље просечном оценом 4,45.

Рад и деловање органа управљања и ненаставног особља су доступни оцени наставника, ненаставног особља, студената и јавности. Посебно се прати и оцењује однос управљачког и ненаставног особља према студентима и мотивација у раду са студентима (Прилог 10.2), а у складу са тим се предузимају мере за њихово унапређење. Студенти кроз Студентски парламент могу да прате, спроведу анкету, оцењују и предлажу мере за побољшање рада појединих служби Школе како ненаставног особља тако и наставника и органа управљања. Анкете којима се испитују ставови и мишљења студената о питањима из свих области које се проверавају у процесу самовредновања обавезни су елемент самовредновања у Школи. Контролу врши Комисија за обезбеђење квалитета и самовредновање у којој се поред наставног и ненаставног особља налазе и представници студената. Након обраде добијених података, Извештај се доставља директору и Комисији за обезбеђење квалитета и самовредновање која га путем сајта Школе ставља на увид јавности. На основу резултата студентског вредновања, директор Школе предузима корективне мере у складу са својим

овлашћењима.

Систематски се прати и оцењује рад управљачког и ненаставног особља, путем увида у тај рад, путем анкете студената (Питање бр. 7, 8, 9 и 10 из Обрасца бр. 6 из Правилника за самовредновање и оцењивање квалитета), (Прилог 10.2). На основу сопственог увида и резултата анкете која је спроведена, студенти су оценили да је рад студентске службе у складу са потребама студената (капацитет, време, брзина рада итд) са просечном оценом која се у претходним периодима кретала у распону од 4,05 до 4,53. Такође, радници студентске службе имају коректан однос према студентима (просечна оцена у претходним периодима се кретала у распону од 3,55 до 4,55). Поред тога, студенти су оценили да директор школе има коректан однос са студентима (просечна оцена у распону од 3,80 до 4,55), као и да секретар школе има коректан однос са студентима (просечна оцена у распону од 3,80 до 4,58). На основу спроведених анкета (Образац бр. 9 из Правилника за самовредновање и оцењивање квалитета) мишљење наставног особља је да ненаставно особље има коректан однос према наставницима и сарадницима (питање бр.7) (просечна оцена 4,83) и да је квалитет рада ненаставног особља (питање бр. 9) добар (просечна оцена 4,65). Поред тога, према мишљењу наставног особља број ненаставног особља (питање бр. 8) је задовољавајући (просечна оцена 4,62) и ненаставно особље се труди да оствари висок ниво квалитета обављеног посла (питање бр. 15) (просечна оцена 4,60).

Ненаставно особље чине запослени који обављају стручне, административне и техничке послове. Школа је обезбедила број и квалитет ненаставног особља у студентској служби, библиотеци и осталим ненаставним делатностима у складу са стандардима за акредитацију. Ненаставно особље Школе квалификовано је и компетентно и својим радом успешно пружа подршку квалитетној реализацији студијских програма и обављању научне и осталих делатности Школе. Услови и поступак заснивања радног односа и напредовања ненаставног особља утврђују се Правилником о систематизацији радних места, Уговором о раду, у складу са Законом о раду и Колективним уговором. Школа у радном односу има одговарајуће административно и помоћно особље које обезбеђује успешну реализацију наставног процеса, општих задатака и циљева Школе. Школа има укупно 37 ненаставних радника, од тога 26 административних и 11 помоћних радника (Табела 10.1). Имајући у виду захтеве утврђене Правилником о стандардима за акредитацију високошколских установа и студијских програма (стандард 7. за акредитацију Школе као установе), Школа поред осталих ненаставних радника, има у радном односу:

- 2 сарадника у библиотеци и једног руководиоца библиотеке;
- 4 дипломирана правника;
- 2 стручна сарадник са високом стручном спремом на пословима информационог система;
- одговарајући број референата у студентској служби (5 референата) и једног руководиоца службе.

Управа и директор Школе су у протеклом периоду велику пажњу посветили стручном усавршавању не само наставника него и ненаставног кадра Школе. Школа је донела [Правилник о стручном усавршавању](#) којим се регулишу права и обавезе запослених у погледу стручног усавршавања. Потребу перманентног образовања и усавршавања управљачког и ненаставног особља, на основу праћења и увида, утврђује Комисија у сарадњи са директором. Уколико се констатује потреба образовања и усавршавања управљачког и ненаставног особља, предузимају се мере за њихово образовање и усавршавање у складу са Правилником о стручном усавршавању. Образовање и усавршавање особља по врсти и нивоу, директор утврђује зависно од врсте одговорности и послова које имају - извршавају појединци из групе управљачког и ненаставног особља (завршавање вишег степена образовања, учешће на семинарима и курсевима, посете установама и фирмама у земљи и иностранству, набавка и коришћење потребне литературе и информационих ресурса и сл.). Поред тога, запослени у библиотеци Школе су оспособљени за обављање библиотекарских послова,

поседују сертификате за рад и перманентно се усавршавају ([Јелена Којић](#), [Ранка Шепецановић](#)). Радници имају право на покриће трошкова или дела трошкова на име стручног усавршавања у зависности од могућности Школе. Радници по повратку са стручног усавршавања имају обавезу да поднесу извештај директору Школе или Савету Школе.

б) У оквиру овог стандарда методом SWOT анализе установа је анализирала и квантитативно оценила следеће елементе:

*Праћење и оцењивање квалитета рада стручних служби и
ненаставног особља, уз мере за унапређење*

Снаге (Strengths)	Слабости (Weaknesses)
- Школа је омогућила континуирано и системско праћење, контролу и оцењивање рада стручних служби и ненаставног особља, при чему је посебна пажња посвећена праћењу и оцењивању њиховог односа према студентима и мотивације у раду са студентима +++ - Школа је обезбедила услове и инфраструктуру за континуирано прикупљање и обраду свих релевантних података потребних за оцену квалитета +++ - Редовно се спроводе анкете ненаставног особља, као и студената о квалитету рада стручних служби и мерама унапређења и поступања по резултатима анкета +++ - Правила о мерама за побољшање квалитета које се односе на дисциплинске мере, садржана су у Правилнику о раду и у уговорима о раду и доследно се примењује +++ - Школа перманентно модернизује процес рада у службама, увођењем нових информационих технологија и процедура, што изискује стално усавршавање и образовање управљачког и ненаставног особља ++ - Предвиђене су и корективне мере за отклањање евентуалних одступања у раду запослених (контрола рада запосленог, мере због повреде радне дужности и радне дисциплине и сл), као и начин њихове примене +++ - Постојање Правилника о оцењивању квалитета рада стручних служби и ненаставног особља ++ - Постојање савремених софтвера у студентској служби који су у функцији ефикаснијег рада са студентима и ажурније обраде података +++	- Непостојање правно (законски) дефинисаних последица на добијене оцене запослених у стручним службама и ненаставног особља ++ - Недостатак финансијских средстава за куповину резервних делова софтвера ++

Могућности (Opportunities) Организовање размене искустава са запосленима у стручним службама других високошколских институција у земљи и иностранству, што је посебно омогућено добијањем Еразмус повеље +++	Опасности (Threats) Недовољно средстава за финансирање опреме и софтвера који помажу у ефикаснијем решавању студентских питања и ажурније обраде података
--	---

Перманентно усавршавање и образовање ненаставног особља

Снаге (Strengths) - Дефинисан је Правилник о стручном усавршавању у циљу унапређења знања ненаставног кадра +++ - Школа организује разне видове обуке, у складу са потребама запослених, који су мотивисани да унапређују своје вештине и знања ++ - Постојање повратне информације о резултатима стручног усавршавања јер су запослени у обавези да након похађања семинара, курсева и слично, директору доставе извештај о постигнутим резултатима што утиче на јачање мотивације +++	Слабости (Weaknesses) Недовољна сарадња и размена искустава са другим школама +++
Могућности (Opportunities) - Могућност сарадње и размене искустава са сличним високошколским установама у земљи и шире ++ - Унапређење информационе подршке и обука запослених +++ - Побољшање комуникационих вештина ненаставног особља ради остваривања бољег контакта са студентима +++ - Континуирана едукација запослених из области законских прописа који се односе на њихов рад, као и едукацију из области коришћења рачунара и софтвера ++ - Стално повећање конкурентности у областима стручног рада Школе ++	Опасности (Threats) - Немотивисаност ненаставног особља услед недостатка сопствених финансијских средстава +++ - Различита заинтересованост за стручно усавршавање одређених група које обављају стручне послове ++ - Недовољна информатичка писменост појединих запослених ++

ц) Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 10

Из резултата добијених SWOT анализом могу се уочити одређене слабости везане за квалитет ненаставног особља. Да би се оне отклониле предложене су следеће мере:

- Недовољна размена искуства са другим институцијама у земљи и иностранству
Добијање Еразмус повеље, као и активан рад Канцеларије за међународну сарадњу и пројекте, кроз пројекте размене особља, тежиће да у наредном периоду омогући размену ненаставног особља у циљу стицања нових знања, вештина и искустава.
- Даље унапређење система едукације ненаставног особља.

Правилник о стручном усавршавању дефинише права и обавезе усавршавања запослених, са циљем да стимулише ненаставни кадар за стално усавршавање. Посебно се истиче област образовања из информатике и примене нових технолоких решења. Школа је и до сада организовала више курсева

са том тематиком, као и курсева који се баве електронским маркетингом, али ће у будућности ти курсеви бити и обавезни.

- Проналажење најбољег решења за корективне мере.

Школа је државна институција, а наставно и ненаставно особље се прима и отпушта у складу са правом које регулише област радних односа. Законом нису предвиђене мере, односно нису детаљно разрађене мере санкција за неизвршавање обавеза којима се постиже усвојени ниво квалитета. Правилником о стандардима су предвиђене корективне мере, али оне морају да буду у складу са постојећим законом.

д) Показатељи и прилози за стандард 10:

Табела 10.1. Број ненаставних радника стално запослених у високошколској установи у оквиру одговарајућих организационих јединица

Прилог 10.1. Шематска организациона структура високошколске установе

Прилог 10.2. Образац 6. анкете студената о процени квалитета рада органа управљања и рада стручних

Стандарт 11: Квалитет простора и опреме

Стандард 11: Квалитет простора и опреме

Квалитет простора и опреме се обезбеђује кроз њихов адекватан обим и структуру.

а) Опис стања, анализа и процена стандарда 11

Висока пословна школа струковних студија у Новом Саду обавља образовну делатност на две локације у Новом Саду:

- Зграда (седиште Школе) у улици Владимира Перића-Валтера бр. 4, површине 4.875,74 m² и
- Пословни простор на Булевару краља Петра I, бр. 38 - трећи спрат површине 1.419,12m².

Укупан простор са којим располаже Школа износи 6.294,86 m².

Наведене зграде Школе су државна имовина на којој Школа има државину и право коришћења ([Извод из листа непокретности 1](#), [Извод из листа непокретности 2](#)).

У тренутку писања овог Извештаја (летњи семестар школске 2018/19. године) у Школи студира укупно 1.156 студента, што значи да расположиви простор износи 5,44 квадратних метара по студенту. Школа ради у две смене, тако да се може констатовати да је задовољен стандард о односу површине и студента (2 m² по студенту).

Школа поседује амфитеатре, учионице, компјутерске (информатичке) лабораторије и друге просторије за извођење наставе, кабинете за наставнике и сараднике, простор за административне раднике, студентску службу, секретаријат, службу рачуноводства, простор за Студентски парламент, као и библиотечки простор и читаонице. Наведени простор у потпуности задовољава урбанистичке, техничко-технолошке, хигијенске и безбедносне услове неопходне за квалитетно извођење наставног процеса.

Зграда Школе у улици Владимира Перића-Валтера бр. 4 располаже са 2 амфитеатра капацитета по 150 места, 1 учионицом од 120 места, 3 учионице по 116 места, 1 учионицом од 94 места и са 6 учионица капацитета по 52 места. Техничка опремљеност Школе је на врло високом нивоу и стално се обнавља. Студентима су на располагању 3 информатичке лабораторије са по 30 места и 1 лабораторија са 32 места. При томе, студентима су на располагању једна од ових лабораторија за самосталан рад преко целог дана, као и рачунари у Интернет кафеу. Студенти користе библиотеку и читаоницу које укупно имају 72 места и студентски клуб са 40 места. За рад наставника и сарадника користе се 32 кабинета који укупно имају 73 места (Табела 11.1).

У пословном простору на Булевару краља Петра I бр. 38, Школа располаже са амфитеатром од 263 места, 4 учионице које укупно имају 447 места и 4 кабинета за наставнике и сараднике са 16 места. Студенти у датом пословном простору користе библиотеку са читаоницом која има 146 места. Такође, на располагању имају просторију намењене за рад Студентског парламента са укупно 14 места (Табела 11.1).

Школа обезбеђује и поседује савремену и адекватну техничку опрему која омогућује квалитетно извођење наставе на свим студијским програмима. У циљу унапређења квалитета извођења наставе Школа је набавила 16 Смарт табли и 1 Супер Сервер за виртуелизацију апликација. Школа је подигла своју техничку опремљеност на високи ниво. За извођење вежби Школа користи 3 рачунарске лабораторије које су опремљене са 90 рачунара (Десктоп рачунари, FUJITSU ESPRIMO R400 E85+, PC HP COMPAQ DC 2,7GHZ, LCD монитори, умрежени, веза са Интернетом - линија широког опсега), Смарт интерактивним таблама и фиксираним мултимедијалним пројекторима. У пословном простору на Булевару краља Петра I бр. 38 студентима је на располагању библиотека са 9 рачунара (Pentium 2,8 GHz, умрежени, веза са Интернетом).

За извођење наставе користи се 64 преносних рачунара, а 49 рачунара је додељено наставном особљу

за припрему nastave и контакт са студентима. У настави се такође користи 15 мултимедијалних пројектора. Детаљна структура простора и опреме дата је у табеларном прегледу (Табела 11.2).

Школа континуирано прати и усклађује све просторне капацитете и опрему, по количини и квалитету, са потребама наставног процеса, научно-истраживачког рада и бројем студената. Наиме, Комисија за обезбеђење квалитета и самовредновање у сарадњи са помоћником директора прати постојеће стање. Такође, системско праћење обавља се и на основу анкета студената (Питање бр. 1, 2, 3, 4 и 5 из Обрасца бр. 6 из Правилника о стандардима за самовредновање и оцењивање квалитета). Резултати наведене анкете која је спроведена у претходним периодима потврђују да је Школа у потпуности ускладила све просторе капацитете и опрему са потреба наставног процеса (просечна оцена све три године изнад 4,55), да су учионице, амфитеатри, лабораторије и учионице примерене за одржавање предавања и вежби (просечна оцена све три године изнад 4,56), да су физички услови рада (осветљење, грејање, хигијена) адекватни (просечна оцена све три године изнад 4,48) и да је информатичка опрема у потпуности у складу са потребама образовања (просечна оцена све три године изнад 4,47).

Запосленима и студентима је обезбеђен стални приступ различитим врстама информација у електронском облику и информационим технологијама, за употребу у научно-образовне сврхе. Комисија за обезбеђење квалитета и самовредновање прати континуираност обезбеђености различитих врста информација и приступа информационим технологијама свим запосленима и студентима. Наиме, доступни су им садржаји Кобсона који омогућавају претрагу, читање и/или преузимање великог броја књига и рукописа из часописа у електронском облику. Такође, сви материјали потребни студентима за припремање испита налазе се доступни на интернету путем интернет странице Школе. Комисија периодично спроводи анкету (Питање бр. 13 из Обрасца бр. 6, Питање бр. 17 из Обрасца бр. 9 и Питање бр. 15 из Обрасца бр. 10 из Правилника о стандардима за самовредновање и оцењивање квалитета) о претходно наведеном. Резултати анкета које су спроведене у претходним периодима потврђују да је студентима омогућен неометан приступ различитим врстама информација у електронском облику и информационим технологијама (просечна оцена све три године изнад 4,45) и да је наставном и ненаставном особљу обезбеђена доступност информацијама за коришћење у научно-образовне сврхе (просечна оцена изнад 4,49).

Поред информатичких лабораторија за извођење вежби студентима је на располагању лабораторија са 10 рачунара (PC HP DX 2400 MT E-2180, умрежени, веза са Интернетом) коју могу да користе радним данима од 8 до 19 часова и Интернет кафе са 2 рачунара (FUJITSU ESPRIMO R400 E85+) повезана на Интернет. У овој рачунарској лабораторији студенти могу да врше нарезивање CD и DVD материјала као и скенирање. Такође, студентима и особљу Школе на располагању су услуге рачунарског центра (фотокопирање, штампање, скенирање и сл).

б) У оквиру овог стандарда методом SWOT анализе установа је анализирала и квантитативно оценила следеће елементе:

Усклађеност просторних капацитета са укупним бројем студената

Снаге (Strengths)	Слабости (Weaknesses)
• Просторни капацитети су усклађени у потпуности са укупним бројем студената +++ • Простор задовољава одговарајуће урбанистичке, техничко-технолошке и хигијенске услове +++	• Број места у читаоницама није задовољавајући у односу на укупан број студената +

Мoгућности (Opportunities) • Повећати број места у постојећим читаоницама + • Расположиви простор и рад у две смене омогућава увођење нових студијских програма за којима постоји потреба на тржишту +++	Опасности (Threats) • Недостајући број места у читаоницама умањује могућност студената да уче у најбољој просторији за те сврхе +
---	---

Адекватност техничке, лабораторијске и остале опреме

Снаге (Strengths) • Опремљеност просторија за наставу је на високом техничком нивоу +++ • Примена савремених рачунара који су повезани са Интернетом и набавка лиценциране МС опреме +++ • Постојање савремене опреме која омогућава интерактивну наставу (Смарт табле) +++ • Употреба великог броја преносивих рачунара у настави и примена мултимедијалних пројектора у извођењу наставе +++	Слабости (Weaknesses) • Савремена опрема је подложна квари, па је за поправку или евентуалну набавку нове опреме неопходно издвојити додатна финансијска средства +++ • Потреба за још бољом квалитативном структуром софтвера ++ • Научно-истраживачи рад је отежан због немогућности претплате на разне научне базе података (преко расположиве базе Кобсон нису доступни многи радови у пуном обиму) ++ • Недовољно информатички образовано наставно особље за примену Смарт табли ++
Мoгућности (Opportunities) • Висок степен техничке опремљености омогућава даљи развој квалитета извођења наставе +++ • Област студирања на даљину и електронског учења, која у Школи не постоји, представља значајан потенцијал за ширење без велике потребе за додатним простором +++ • Примена савремене техничке опреме побољшава развој информатичке писмености студената на свим студијским програмима ++ • Унапређење интерактивне наставе и развој аналитичких и способности за перцепцију код студената ++	Опасности (Threats) • Брз развој технике и технологије захтева стално унапређење техничке опремљености и честу замену постојеће опреме новом, за шта је неопходно издвојити значајна финансијска средства +++ • Нестручност особља и нестручно коришћење може довести до значајних физичких оштећења опреме +++

Рачунарске учионице

Снаге (Strengths) • Опремљеност рачунарских учионица са савременим умреженим рачунарима, коришћење LCD монитора +++ • Повезаност рачунара са Интернетом +++ • Климатизованост рачунарских учионица +++	Слабости (Weaknesses) • Број места у рачунарским учионицама не омогућава адекватно усвајање информатичког знања ++
Мoгућности (Opportunities) • Висок ниво информатичке писмености студената ++ • Могућност аплицирања на конкурсима који се финансирају из предприступних фондова	Опасности (Threats) • Неопходност улагања значајних средстава у одржавање квалитета учионица +

ЕУ као и на пројектима Покрајинског секретаријата за науку и образовање као шанса за унапређење школских рачунарских и лабораторијских капацитета +++	
---	--

ц) Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 11

Предлог мера и активности везаних за стандард произлазе из уочених недостатака.

- Школа је уложила значајан напор и финансијска средства у постизање и одржавање функционалности просторних капацитета и квалитета техничке опремљености. Пре свега, извршена је набавка лиценцираних MS оперативних система, опреме и најсавременијих преносних рачунара за потребе наставе. У циљу одржавања постојећег и унапређења квалитета техничке опремљености у будућем периоду извршиће се замена постојећих рачунара како би се одржао корак са техничко-технолошким развојем.
- Ефикасно искористити информационе ресурсе за потпуну имплементацију метода електронског учења и учења на даљину у свим сегментима извођења наставе.
- Развијати и унапређивати систем информационих технологија: набавити специфичне компјутерске програме и пратећу опрему (рачунарску и електронску) за наставу - електронско учење и научна истраживања.
- Интезивирати активности на обезбеђењу додатних финансијских средстава и донација у циљу осавремењивања постојеће и повећања капацитета опреме.
- Даље усклађивање капацитета простора и опреме са потребама наставног процеса и са бројем студената. Минимум једанпут у току школске године треба вршити интерну контролу простора и опреме анкетирањем студената и запослених у Школи и даљи рад усмерити ка отклањању уочених неисправности и неправилности.

д) Показатељи и прилози за стандарда 11:

Табела 11.1. Укупна површина (у власништву високошколске установе и знајмљени простор) са површином објеката (амфитеатри, учионице, лабораторије, организационе јединице, службе)

Табела 11.2. Листа опреме у власништву високошколске установе која се користи у наставном процесу и научноистраживачком раду

Табела 11.3. Наставно-научне и стручне базе

Стандард 12: Финансирање

Стандард 12: Финансирање

Квалитет финансирања високошколске установе обезбеђује се кроз квалитет извора финансирања, финансијско планирање и транспарентност у употреби финансијских средстава, што доводи до финансијске стабилности у дугом року.

а) Опис стања, анализа и процена стандарда 12

Школа има два основна извора финансирања - буџет Републике Србије и сопствени приходи.

Делатност Школе финансирало је *Министарство просвете, науке и технолошког развоја* из буџета Републике Србије, на основу плана и програма и делатности Школе, броја студената и броја запослених радника. Поред извора финансирања из буџета Републике Србије, Школа изворе финансирања остварује и из школарина и других накнада самофинансирајућих студената, прихода од продаје робе у скриптарници и кантини, прихода које остварује пружањем услуга стручних обука и осталих прихода остварених на тржишту.

Извори финансирања из буџета Републике Србије употребљавају се према намени за коју су добијена, а то су зараде запослених, стални трошкови, текуће поправке и одржавање опреме и објеката, материјал за образовање запослених, материјал за културу и спорт и друго.

Учешће извора финансирања из буџета у укупним изворима финансирања у посматраном извештају за 2016. годину износи 51,16%, за 2017. годину износи 58,71%, за 2018. годину износи 61,38% што представља део који је намењен финансирању студената који се финансирају из буџета Републике Србије.

Сопствени извори финансирања користе се за несметано обављање процеса рада, инвестиције и за реализацију наставних планова и програма, а према финансијском плану. Школа сваке године у јулу месецу доноси план набавке, финансијски план који усваја Савет Школе, а који се преко Покрајинског секретеријата за високо образовање и научноистраживачки делатност и Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије укључује у буџет Републике Србије.

Школа има довољно извора средстава да обезбеди квалитетно извођење студијског програма у његовом целокупном трајању.

Квалитет финансирања Школе обезбеђује се кроз квалитет извора финансирања, финансијско планирање и транспарентност у употреби финансијских средстава, што доводи до финансијске стабилности у дугом року. Остваривање елемената стандарда квалитета финансирања се континуирано прати и контролише, у циљу повећања нивоа квалитета финансирања. Квалитет се прати преко 4 елемента: дугорочна обезбеђеност финансијских средстава неопходна за реализацију наставног процеса, научно-истраживачких пројеката и професионалних активности путем финансијског плана; обезбеђивање извора средстава из свих предвиђених извора, у обиму који омогућава стабилно и дугорочно обављање делатности Школе; Школа самостално планира распоред и намену финансијских средстава, тако да обезбеђује финансијску стабилност и ликвидност у дужем временском периоду; Школа обезбеђује јавност и транспарентност својих извора финансирања и начина употребе финансијских средстава кроз извештај о пословању и годишњи обрачун који усваја Савет. За сваки елемент је дефинисан минималан ниво квалитета. Контролу квалитета финансијских средстава врши Савет Школе, који и предузима корективне мере у случају одступања од планиране динамике и обима притицања финансијских средстава. За операционализацију мера Савета задужен је директор Школе.

б) У оквиру овог стандарда методом SWOT анализе установа је анализирала и квантитативно оценила следеће елементе:

Извори финансирања

Снаге (Strengths)	Слабости (Weaknesses)
- Стабилност сопствених извора финансирања, редовни прилив средстава од школарина самофинансирајућих студената +++ - Сопствени извори средстава омогућују инвестирање, реализацију наставних процеса и обезбеђују ликвидност +++	- У случају неблаговременог усвајања буџета Републике Србије примењује се привремено финансирање и не врши се благовремени трансфер средстава из буџета што отежава одржавање ликвидности + - У појединим периодима средства из буџета се не преносе на време по појединим категоријама што отежава благовремено извршавање обавеза ++
Мogućности (Opportunities)	Опасности (Threats)
Сопствени извори средстава омогућују усавршавање наставног кадра и побољшање наставног процеса +++	Појава истурених одељења (центра) других високошколских установа утиче на смањење броја потенцијалних студената Школе што негативно утиче на сопствене изворе финансија ++

ц) Предлог мера и активности за унапређење квалитета

На основу резултата SWOT анализе препозната је опасност која потиче од појаве великог броја истурених одељења разних високошколских установа. Услед тога је појачана конкуренција која се не базира на квалитету, колико на немогућности потенцијалних студената да студирају ван места становања. Због тога је Школа предузела следеће мере:

- Припремила је и доставила на акредитацију нове студијске програме, како би привукла нове студенте и тако повећала извор финансирања.
- Школа интензивно ради на достизању што вишег нивоа квалитета рада како би потиснула конкуренте.
- Школа је као стратешки правац изабрала улагање додатног напора у развој квалитета студијских програма, наставног процеса и компетенција наставника и сарадника, како би одржала и у будућности побољшала конкурентску позицију на тржишту образовања.
- Директор је преузео низ активности за иницирање сарадње са привредом ради пружања консултантских услуга и услуга перманентног образовања.

д) Показатељи и прилози за стандард 12:

[Прилог 12.1.](#) Финансијски план

[Прилог 12.2.](#) Финансијски извештај за претходну календарску годину

Стандард 13: Улога студената у самовредновању и провери
квалитета

Стандард 13: Улога студената у самовредновању и провери квалитета

Високошколске установе обезбеђују значајну улогу студената у процесу обезбеђења квалитета, и то кроз рад студентских организација и студентских представника у телима високошколске установе, као и кроз анкетање студената о квалитету високошколске установе.

а) Опис стања, анализа и процена стандарда 13

Студенти Високе пословне Школе струковних студија у Новом Саду укључени су у рад Школе кроз своје изабране представнике. Студенти учествују у готово свим активностима самовредновања и унапређења квалитета, директно или преко својих представника, а у неким од тих процеса њихова улога је пресудна. Осим посредног учествовања у оквиру Комисије за обезбеђење квалитета и самовредновање, студенти обезбеђују и повратну информацију о квалитету појединих сегмената који су предмет самовредновања путем студентских анкета. На тај начин, студенти имају прилику да изразе своје мишљење које ће допринети предлагању мера за побољшање квалитета.

Студенти су укључени у процес самовредновања преко својих представника кроз учешће у следећим органима и телима:

- Савет Школе – 1 представник студената,
- Наставно научно веће – 12 представника студената,
- Комисија за обезбеђење квалитета и самовредновање – 1 представник студената (Прилог 13.1),
- Комисија за специјалистичке студије – 1 представник студената,
- Комисија за мастер студије – 1 представник студената,
- Дисциплинска комисија – 1 представник студената,
- Комисија за наставу – 1 представник студената.

Радом у наведеним Комисијама представници студената активно учествују у процесима осмишљавања, развоја и оцене студијских програма.

Студенти преко својих представника у Савету Школе имају право гласа по свим питањима, а између осталог и по питању унапређења квалитета. На овај начин могу директно да утичу на политику контроле побољшања квалитета, као и на усвајање општих аката којима се ова област регулише.

Студенти износе предлоге унапређења квалитета наставе и студијских програма на седницама Наставног већа којима присуствују њихови представници. Такође, у Наставном већу студенти имају права гласа по питањима која се односе на осигурање квалитета наставе, измене (реформе) у студијским програмима, анализу ефикасности студирања и утврђивање броја ЕСПБ бодова. На овај начин они имају директан утицај на процесе унапређења квалитета. Студенти чине до 20% укупног броја чланова Наставног већа.

Комисија за обезбеђење квалитета и самовредновање са једним представником студената, заједно са Комисијом за специјалистичке студије са једним представником, Дисциплинска комисија са једним представником студената и Комисија за наставу са једним представником, представља једну од кључних комисија које су предвиђене Стратегијом обезбеђења квалитета. Наведена Комисија се бави питањима обезбеђења и унапређења квалитета, па је учешће студената у Комисији од великог значаја. Осим директне улоге студената у раду наведене комисије, важна је и њихова улога у комуникацији са другим студентским представницима. Рад Комисије обухвата анализу и вредновање квалитета разних области обухваћених процесом самовредновања, и то: студијских програма, наставног процеса, уџбеника и литературе, библиотечких и информатичких ресурса и сл.

Ставовe и мишљења о извођењу и квалитету наставног процеса, студијских програма, уџбеника и литературе, библиотечких и информатичких ресурса и др, студенти износе и путем анонимних анкета. Анкетирање се спроводи периодично (два пута годишње), након сваког завршеног семестра. Наведене анкете су саставни део Правилника о стандардима за самовредновање и оцењивање квалитета.

Сви студенти Школе редовно учествују у попуњавању званичних анкета о квалитету наставе за све предмете студијског програма које су похађали (Образац бр. 1 из Правилника о стандардима за самовредновање и оцењивање квалитета) и све наставнике и сараднике који су ангажовани на тим предметима (Образац бр. 2 из Правилника о стандардима за самовредновање и оцењивање квалитета). Такође, студенти учествују у попуњавању званичних анкета о условима рада и квалитету управљања (Образац бр. 6 из Правилника о стандардима за самовредновање и оцењивање квалитета), као и у оцени квалитета рада библиотеке (Прилог бр. 7 из Правилника о стандардима за самовредновање и оцењивање квалитета). Студентски представник у Комисији за обезбеђење квалитета и самовредновање учествује и у обради наведених анкета и давању предлога за превентивне и корективне мере у циљу побољшања квалитета Школе, студијских програма, наставног процеса и других аспеката живота и рада студената у Школи.

Питања анкета односе се на редовност извођења наставе и консултација, квалитет предавања и вежби предмета који су слушани у оквиру датог семестра, објективност оцењивања, доступност и обимност литературе коришћене у оквиру сваког предмета и сл. О резултатима анкета наставни кадар се информише код директора Школе. Том приликом се анализирају резултати и изводе закључци о могућностима даљег унапређења квалитета наставног процеса. Уколико резултати анкета покажу незадовољавајуће резултате за поједине наставнике и сараднике, директор Школе обавља разговор са њима у којем указује на потребу предузимања корективних мера које ће допринети унапређењу квалитета наставе и односа са студентима. Резултати анкета су доступни јавности.

б) У оквиру овог стандарда методом SWOT анализе установа је анализирала и квантитативно оценила следеће елементе:

Учешиће студената у телима за обезбеђење квалитета

Снаге (Strengths) - Студенти учествују и имају права гласа у свим органима и телима Школе +++ - Учествовање представника студената и у другим Комисијама и телима чији је рад посредно повезан са процесом унапређења квалитета +++ - Могућност студената да преко представника изнесу своје предлоге за унапређење квалитетанаставног процеса и рада других служби, директно на седницама Наставногвећа и Савета Школе +++	Слабости (Weaknesses) Потребно је укључити већи број представника студената у сва тела чији је рад посредно повезан са процесом унапређења квалитета ++
Могућности (Opportunities) - Организовање јавних расправа о укључивању у процес унапређења квалитета и расправа о иницијативама за унапређење квалитета +++ - Организовање састанака са представницима управе Школе где би студенти директно изнели своје предлоге без административне баријере +++	Опасности (Threats) - Студенти немају већину у телима за обезбеђење квалитета па је могуће прегласавање ако предложене мере нису у интересу осталих чланова тела +++ - Недовољна свест студената да покажу иницијативе за унапређење квалитета ++

Учешће студената у самовредновању

Снаге (Strengths) - Учествовање представника студената у Комисији за обезбеђење квалитета и самовредновање +++ - Могућност студената да преко представника своје предлоге унапређења квалитета наставног процеса и рада других служби директно изнесу на седницама Комисије за обезбеђење квалитета и самовредновање +++	Слабости (Weaknesses) Потребно је укључити већи број представника студената у Комисију за обезбеђење квалитета и самовредновање због различитих нивоа студија (основне, специјалистичке студије) и студијских програма +
Могућности (Opportunities) - Активније учешће представника студената у Комисији за обезбеђење квалитета који директним учешћем у раду Комисије предлажу и самовредновање и другим Комисијама доприноси објективнијем сагледавању квалитета одвијања наставног процеса ++ - Подизање свести студената о важности процеса самовредновања +++	Опасности (Threats) - Студенти немају већину у Комисији за обезбеђење квалитета и самовредновање па је могуће прегласавање ако предложене мере нису у интересу осталих чланова тела +++ - Неповерење студената да ће укључивање у процес самовредновања донети стварне промене ++ - Формално, а не суштинско партиципација у раду Комисије +++

Студентска евалуација установе, студијских програма, наставе

Снаге (Strengths) - Спровођење анкета студената на основу којег се изводи просечна оцена квалитета извођења наставе, студијских програма, литературе која се користи у настави, објективност оцењивања +++ - Анketирање након сваког завршеног семестра +++ - Сви студенти учествују у попуњавању анкета +++	Слабости (Weaknesses) - Превише анкета и формализација поступака без вођења рачуна о истинској сарадњи и отворености између наставника и студената може пасивизирати студенте и њихове представнике ++ - Немогућност студената да давањем одговора на отворена питања анкете предложе мере побољшања наставе +++
Могућности (Opportunities) - Оцена студијских програма и наставе од стране студената омогућава сагледавање предности и недостатака појединих студијских програма, наставних планова и процеса извођења наставе +++ - Увид у квалитет наставе пружа могућност предузимања корективних мера у циљу уклањања недостатака +++	Опасности (Threats) - Ослањање само на резултате анкета студената није довољно за добијање свеобухватне оцене квалитета студијских програма и наставног процеса. Из тог разлога Школа тежи већој заступљености студената у раду других тела значајних за оцену квалитета. +++ - Неповерење студената у анонимност анкета +

ц) Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 13

Предлог мера и активности везаних за стандард произлазе из уочених недостатака.

Пре свега, студенти нису довољно мотивисани да са пажњом и озбиљношћу приступају перманентном развоју система квалитета. Студенти нису довољно свесни да они имају водећу улогу у многим стандардима квалитета. Због тога је Школа предузела више корективних мера.

- Као прво, повећала је број представника студената у Комисији за обезбеђење квалитета и самовредновање. На састанцима Комисије се детаљно расправља о свакој теми, како би

представницима студената било јасно о чему се све дискутује. Студентима се пружају додатна објашњања, јер они нису претходно прошли обуку о систему квалитета.

- Школа ће у наредној школској години организовати најмање два збора студената, где ће чланови Комисије објашњавати студентима шта се све подразумева под термином *студенти су партнери*. Објашњавање им се и којим све активностима они обезбеђују своје учешће у развоју квалитета.

- Поред тога, Школа ће проширити извештај о резултатима вредновања који су јавно доступни – на сајту Школе. Сматра се да ће примањем већег броја повратних информација студенти боље разумети да се њихови ставови разматрају и прихватају.

- Већом заинтересованошћу студената за попуњавање анкета резултати би били веродостојнији. Јаснијим и тачним изјашњавањем у анкетама, студенти би у знатној мери утицали на квалитет даљих поступака Школе у домену квалитета. Као једна од меракоју ће Школа спровести јесте и разрада процедура за активније ипосвећеније учешће студената у процесу интерне контроле квалитета.

д) Показатељи и прилози за стандарда 13:

[Прилог 13.1.](#) Документација која потврђује учешће студената у самовредновању и провери квалитета

Стандард 14: Системско праћење и периодична провера квалитета

Стандард 14: Системско праћење и периодична проверка квалитета

Школа континуирано и систематски прикупља потребне информације о обезбеђењу квалитета и врши периодичне провере у свим областима обезбеђења квалитета.

а) Опис стања, анализа и процена стандарда 14

Школа је својим стратешким документом ([Стратегија обезбеђења квалитета](#)) јасно исказала став да ће непрекидно усавршавати систем квалитета. Дефинисала је активности неопходне за остварење зацртаних циљева, а које су одређене акционим планом. *Политиком квалитета* Школа је навела принципе којима доказује своју одређеност ка дугорочном раду на управљању квалитетом. [Политика обезбеђења квалитета](#), пружа основне принципе обезбеђивања високог нивоа квалитета који се односе на стално праћење резултата рада и откривање недостатака, стално усавршавање и максимално залагање запослених, стално унапређивање и осавремењавање начина рада и услова за рад и студирање као и стално унапређивање сарадње са другим високошколским установама, привредним и ванпривредним субјектима и другим институцијама. За операционализацију политике и стратегије одредила је стручно тело – Комисију за обезбеђење квалитета и самовредновање. Значај Комисије и обим њеног рада може се видети и из чињенице да се у последње три године број чланова Комисије повећава.

Савет Школе образовао је Комисију за обезбеђење квалитета и самовредновање као помоћно, стручно тело. Комисија на основу Стандарда квалитета, које доноси Национални Савет за високо образовање, утврђује потребу и покреће иницијативу за дефинисањем стандарда обезбеђења квалитета и одговарајућих поступака за обезбеђење квалитета. Комисија за обезбеђење квалитета и самовредновање утврђује предлоге стандарда за обезбеђење квалитета и адекватних поступака за њихово испуњење. Она је сачинила [Правилник о стандардима за самовредновање и оцењивање квалитета](#). Правилник детаљно разрађује све елементе 14 дефинисаних стандарда квалитета. Детаљност Правилника (84 странице) са прилогом у којем су дати обрасци за оцењивање достигнутог нивоа квалитета (10 образаца) потврђују да се на Школи систематски и непрекидно ради на усавршавању система квалитета. Наставно веће Школе усваја коначни текст Правилника и тиме доноси Стандарде за обезбеђење квалитета и Поступке за обезбеђење квалитета по наведеним стандардима.

Комисија поступа у складу са усвојеним Правилником. Ради на основу свог годишњег и трогодишњег плана рада, и у складу са [Пословником о раду Комисије за обезбеђење квалитета и самовредновање](#). План и програм рада Комисије такође усваја Наставно веће. У њему су детаљно и јасно наведене активности (анкетирање, интерне провере квалитета и други послови), ко је носилац активности, у којем периоду се обавља, какав документ се јавља као излаз из процедуре и коме се доставља. У трогодишњем плану су наведене групе активности које се раде у дужем временском периоду.

Анкетирањем активних студената, дипломираних студената, наставног и ненаставног особља, као и послодаваца и Националне службе за запошљавање Комисија долази до података који говоре о досегнутом нивоу квалитета елемената квалитета студијских програма, наставног процеса, научно-истраживачког рада, наставника и сарадника, квалитета студената, квалитета уџбеника, литературе, простора и опреме, квалитета управљања Школом и друго. Добијене оцене се пореде са усвојеним минималним нивоом квалитета. Уколико постоји одступање предузимају се корективне мере. Сви подаци и документација се чувају и архивирају у складу са политиком архивирања у Школи.

Сви субјекти у Школи (органи управљања, стручни органи, органи пословођења, студенти, наставници и др.), као и екстерни субјекти, континуирано обезбеђују спровођење стандарда и

њихових елемената, као и поступака за оцењивање квалитета, односно за обављање свих задатака које у том процесу имају учесници у систему обезбеђења квалитета. Савет, Наставно веће, директор и Комисија обезбеђују услове и инфраструктуру (техничка подршка, пружање података од стране наставника, сарадника, ненаставног особља, органа Школе и екстерних субјеката) за благовремено спровођење утврђених стандарда и поступака за оцењивање квалитета у свим областима (стандардима и њиховим елементима) које су предмет самовредновања.

Школа обезбеђује повратне информације од послодаваца, представника Националне службе за запошљавање, својих бивших студената и других одговарајућих организација о компетенцијама дипломираних студената. Школа добија податке од Националне службе за запошљавање о просечном броју студената који се налази у евиденцији Националне службе за запошљавање, као и о броју студената који на годишњем нивоу нађу запослење (Образац бр. 5 из Правилника за самовредновање и оцењивање квалитета). Према Извештају од јуна 2017. године, наведено је да Национална служба за запошљавање не води посебну евиденцију о студентима који су завршили Високу пословну школу струковних студија у Новом Саду, као и да се евиденција о тражиоцима запослења води на основу личних података, као и на основу података о занимању (образовном профилу), степену и врсти стручне спреме, у евиденцији службе се налазило 245 дипломираних студената звања струковни менаџер (34), струковни економиста (200), струковни информатичар (3) и специјалиста струковни економиста (8) на нивоу Јужно-бачког округа. Према Извештају који је Школа добила (октобра 2018.) добијени су такође уопштени подаци, где се на евиденцији у Јужно-бачком округу налази 169 лица са звањем струковни економиста, 39 лица са звањем струковни менаџер и 33 лица са звањем специјалиста струковним менаџер, односно укупно 241 лице, од чега је 158 лица у Новом Саду. Очигледно је да Национална служба, као државна институција није хармонизовала свој рад са радом Министарства просвете, науке и технолошког развоја и није спремна да пружа неопходне податке за оцењивање квалитета исхода студијских програма.

Школа обезбеђује и систематско праћење и периодичну проверу квалитета наставног процеса на основу повратних информација од послодаваца код којих су запослени свршени студенти Школе (Образац бр. 4 из Правилника за самовредновање и оцењивање квалитета), као и од послодаваца код којих текући студенти обављају стручну праксу. Послодавци су компетенције свршених студената оценили просечном оценом 4,52, а то указује на висок степен задовољства послодаваца стеченим знањем, вештинама и стручношћу дипломираних студената. Међутим, треба напоменити да ни послодавци нису ажурни у достављању података и да је анализиран мањи узорак послодаваца од оног који би одговарао потребама Школе.

Школа је ускладила квалитет својих студијских програма и наставног процеса са квалитетом студијских програма и наставе страних високошколских установа. Подаци о компатибилности са студијским програмима европских и других високошколских установа детаљно су анализирани у елементу 9 стандарда IV.

Школа са својом расположивом опремом, технологијом, поступцима рада и управљања, својим стручним, научним и педагошким капацитетима обезбеђује услове и инфраструктуру за редовно и систематско прикупљање и обраду података потребних за оцену квалитета у свим областима самовредновања. Два пута годишње организује анкетање студената о квалитету наставног процеса и расположивом опремом и технологијом обезбеђује обраду података и добијање резултата на основу којих се изводи коначна оцена о квалитету наставног процеса. Комисија израђује извештаје о самовредновању и упознаје наставнике и сараднике преко стручних органа, студенте преко студентских организација, јавност као и надлежне државне органе о резултатима самовредновања. Комисија о свом раду најмање једном годишње извештава Савет Школе и директора. Такође, Комисија најмање једном у три године саставља *Извештај о самовредновању* у којем приказује резултате рада и елементе на којима ће базирати вредновање у наредном периоду. На основу Извештаја о самовредновању који Комисија подноси Савету Школе и директору, Наставно веће

дискутује о оствареним резултатима и предузетим мерама за унапређење квалитета. Наставно веће предлаже корективне мере како би се отклонили утврђени недостаци у примени стандарда квалитета. Са резултатима самовредновања Школа упознаје наставнике и сараднике, студенте, Комисију за акредитацију и проверу квалитета и јавност путем одговарајућег извештаја.

б) У оквиру овог стандарда методом SWOT анализе установа је анализирала и квантитативно оценила следеће елементе:

Континуитет у реализацији процеса обезбеђења и унапређења квалитета

Снаге (Strengths) • Образована Комисија за обезбеђење квалитета и самовредновање која континуирано прати остваривање стандарда квалитета +++ • Састављање Извештаја о самовредновању у којем се представљају остварени резултати у примени стандарда квалитета и његово објављивање на сајту Школе +++ • Обавештавање Савета Школе и директора о оствареним резултатима +++	Слабости (Weaknesses) • Подношење Извештаја о самовредновању најмање једном у три године ++
Могућности (Opportunities) • Континуирани рад Комисије за обезбеђење квалитета и самовредновање омогућује благовремено уочавање потребе за предузимањем корективних акција у циљу унапређења стандарда квалитета +++	Опасности (Threats) • Јака конкуренција на тржишту образовања захтева чешће преиспитивање остварених резултата у процесу обезбеђења квалитета ++

Редовне повратне информације о квалитету стечених компетенција дипломираних студената

Снаге (Strengths) • Подаци од послодаваца о компетенцијама дипломираних студената Школе +++ • Анкетирање послодаваца о компетенцијама студената који обављају код њих стручну праксу +++	Слабости (Weaknesses) • Незаинтересованост одређеног броја послодаваца да већу пажњу посвети давању повратних информација о компетенцијама студената Школе ++ • Непотпуне и неблаговремене информације од Националне службе за запошљавање ++
Могућности (Opportunities) • Повратне информације омогућују предузимање корективних мера како би се студијски програми и наставни процес ускладили са потребама привреде и вештинама и способностима траженим на тржишту рада +++ • Планира се унапређење система за добијање повратних информација од послодаваца код којих су ангажовани студенти Школе, како би добијање информација било континуирано и потпуно +++ • Планира се формирање алумни клуба свршених студената Школе +++	Опасности (Threats) • Брз развој технике и технологије намеће континуирано усавршавање постојећих знања, способности и вештина. То представља изазов за Школу да стално прати промене и захтеве тржишта рада и са њима усклађује квалитет студијских програма и наставног процеса +++

ц) Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 14

Из резултата добијених на основу SWOT анализе може се дати јединствена препорука:

- Школа треба да настави са досадашњим континуираним праћењем функционисања и обезбеђивања система квалитета и врши потребне иновације које се односе на методе прикупљања и обраде података.
- Један од задатака јесте и унапређење комуникације са представницима Националне службе за запошљавање како би се добиле потпуније информације. На основу ових повратних информација Школа би могла да предузима корективне мере како би побољшала примењивост и актуелна знања које студенти стичу наставним процесом и учинила студенте спремним да одговоре изазовима савременог предузетништва.
- Школа ће наставити да унапређује систем за добијање повратних информација од што већег броја послодаваца о ангажовању студената Школе, како би се на најбољи начин могло одговорити захтевима тржишта.

д) Показатељи и прилози за стандард 14:

Прилог 14.1. Информације презентоване на сајту високошколске установе о активностима које обезбеђују систематско праћење и периодичну проверу квалитета у циљу одржавања и унапређење квалитета рада високошколске установе

Председник Комисије
др Бојана Ковачевић Берлековић

